

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN SEBEPLERİNİN TÜM
YÖNLERİYLE ARAŞTIRILARAK ALINMASI
GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ
AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

**(10/ 96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203,
2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979,
3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493,
3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921,
3922, 3923, 3924)
TUTANAK DERGİSİ**

**10'uncu Toplantı
10 Haziran 2021 Perşembe**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Öznur Çalık'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ve baro başkanları ile temsilcilerine hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Öznur Çalık'ın, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in Komisyona ilettiği barolarda kurulan komisyonlara dair özet bilgiye ilişkin açıklaması

3.-Komisyon Başkanı Öznur Çalık'ın, sunumlara ilişkin yapılan görüşmeler esnasında Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'e yönelik kullandığı kendi ifadesini düzelttiğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu'nun, kadına yönelik şiddetin sebepleri, alınması gereken tedbirler, yasal mevzuatlar ve öneriler hakkında sunumu

2.- Sinop Barosu Başkanı Hicran Kandemir'in, kadına yönelik şiddeti etkileyen faktörler ve kadına şiddetle mücadele için yapılması gerekenler hakkında sunumu

3.- İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanı Gönül Yıldız, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınması gereken önleyici tedbirler ve öneriler hakkında sunumu

4.- Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Aslı Koçak Arıhan'ın, Gelincik Merkezinin çalışma sistemi, kadına yönelik şiddetle ilgili sahada yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

5.- Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Üyesi Ecehan Polat'ın, kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin yasal dayanaklar, uygulamadaki sorunlara karşı koruyucu ve önleyici tedbirler, baroların kadın hakları komisyonları ve öneriler hakkında sunumu

IV.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

IV.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.-TBB Başkanı Metin Feyzioğlu, Sinop Barosu Başkanı Hicran Kandemir, İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanı Gönül Yıldız, Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Aslı Koçak Arıhan ve Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Üyesi Ecehan Polat tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme

**KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN SEBEPLERİNİN TÜM YÖNLERİYLE ARAŞTIRILARAK
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

(10/ 96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675,
2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505,
3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924)

10'uncu Toplantı
10 Haziran 2021 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu 13.21'de açıldı.

Komisyon Başkanı Öznur Çalık,

Komisyonun bugünkü gündemine ve baro başkanları ile temsilcilerine hoş geldiniz dediğine,

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in Komisyona ilettiği barolarda kurulan komisyonlara dair özet bilgiye,

Sunumlara ilişkin yapılan görüşmeler esnasında Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'e yönelik kullandığı kendi ifadesini düzelttiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu tarafından, kadına yönelik şiddetin sebepleri, alınması gereken tedbirler, yasal mevzuatlar ve öneriler,

Sinop Barosu Başkanı Hicran Kandemir tarafından, kadına yönelik şiddeti etkileyen faktörler ve kadına şiddetle mücadele için yapılması gerekenler,

İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanı Gönül Yıldız tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınması gereken önleyici tedbirler ve öneriler,

Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Aslı Koçak Arıhan tarafından, Gelincik Merkezinin çalışma sistemi, kadına yönelik şiddetle ilgili sahada yaşadıkları sorunlar ve çözümler,

Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Üyesi Ecehan Polat tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin yasal dayanaklar, uygulamadaki sorunlara karşı koruyucu ve önleyici tedbirler, baroların kadın hakları komisyonları ve öneriler,

Hakkında sunum yapıldı.

TBB Başkanı Metin Feyzioğlu, Sinop Barosu Başkanı Hicran Kandemir, İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanı Gönül Yıldız, Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Aslı Koçak Arıhan ve Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Üyesi Ecehan Polat tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 18.28'de toplantıya son verildi.

10 Haziran 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.21

BAŞKAN: Öznur ÇALIK (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Tuba VURAL ÇOKAL (Antalya)

SÖZCÜ: Çiğdem ERDOĞAN ATABEK (Sakarya)

KÂTİP: Esin KARA (Konya)

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kıymetli Komisyon üyelerimiz, Değerli Barolar Birliği Başkanımız, il barolarımızın çok kıymetli başkanları ve değerli temsilcileri, kıymetli katılımcılar, basınımızın çok kıymetli temsilcileri; toplantı yeter sayımız vardır ve Komisyonumuzun 10’uncu toplantısını açıyorum. (*)

Tekrar bütün Başkanlarımıza Türkiye Büyük Millet Meclisine hoş geldiniz diyorum, bu Gazi Meclisin çatısı altında sizleri dinlemekten bizler de çok büyük mutluluk duyacağız.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Öznur Çalık’ın, Komisyonun bugünkü gündemine ve baro başkanları ile temsilcilerine hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Komisyonumuzun 10’uncu toplantısını yapıyoruz ve bugüne kadar Komisyonumuzda yürütmeden kıymetli bakanlarımızı dinledik, kurum ve kuruluşlarımızın başkanlarını dinledik, dün itibarıyla yüksek yargıyı, bugün de alanı çalışmış olan kıymetli baro başkanlarımızı ve temsilcilerini dinleyeceğiz.

Bugün barolarımızı temsilen Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Metin Feyzioğlu, Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri Sayın Sabiha Tekin, Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Sayın Aslı Koçak Arıhan, İstanbul 2 No.lu Baro Başkanı Sayın Gönül Yıldız, 2 No.lu Barodan Genel Sekreter Sayın Perihan Özdemir ve Sayın Gönül Çelik ve Sayın Musa Keleş, Sinop Barosu Başkanımız Sayın Hicran Kandemir ve Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Üyesi Sayın Ecchan Polat bugün bizimle birlikte.

İki baromuz daha bugün bizimle birlikte olacaktı, bir tanesi Muğla Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu Başkanı, rahatsızlığı dolayısıyla katılamadı; diğeri Kırşehir Baro Başkanımız, pandemiden dolayı, temaslı olmasından dolayı toplantımıza katılamadı.

Ben tekraren bütün heyetimize hoş geldiniz diyorum.

Bildiğiniz üzere, mevzuatımızda, hem Anayasa’mızda hem yasalarımızda kadın hakları en ileri normlarla güvence altına alınmış vaziyettedir. Kadın haklarının korunmasına ve kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik anayasal hükümlerimiz kadın haklarının teminatıdır. Ülkemiz bu zamana kadar olduğu gibi bundan sonra da kadına karşı şiddete sıfır tolerans anlayışıyla, ayrıca kadın haklarının daha da güçlendirilmesi ve kadına karşı şiddetle mücadelenin daha etkin sürdürülebilmesi amacıyla gerekli tüm tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarıyla birlikte ele almaya devam etmektedir. Ülkemizde kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadelede mevzuat açısından çok önemli gelişmeler kaydedildiğini sizler de bilmektesiniz ve gerekli mekanizmaları çok hızlı bir şekilde

(*) Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

oluşturmaktayız. Özellikle şiddetin önlenmesi, şiddet mağdurlarının korunması ve desteklenmesiyle mağdurların adalete erişiminin kolaylaştırılmasına yönelik çok ciddi tedbirler alındı ve alınmaya devam edildiği bugüne kadar tüm ilgili kurumların yapılan sunumlarından anlaşılmaktadır.

Kanunlardaki değişimin toplumsal hayata yansımaları ve toplumumuz tarafından benimsenmesinde uygulamacıların tutumları ve yargı kararları önemli rol oynamaktadır ve bu alanda da mevzuatın etkin uygulanması, mağdurların adalete erişiminin sağlanması en önemli konu başlığımızdır. Bu hususta, uygulamadan kaynaklanan aksaklıklar başta olmak üzere sizlerin tespit etmiş olduğu alanları ve konuları bugün burada konuşalım istiyoruz. Türkiye Barolar Birliğinin ve il barolarımızın mensuplarının mevzuat ve uygulamada yaşanan sorunlara yönelik tespitleri ve çözüm önerileri Komisyon çalışmalarımız açısından çok önem arz etmektedir. Bu kapsamda, kadına yönelik şiddetle mücadelede Türkiye Barolar Birliğinin rolü, kadına yönelik şiddetin sebepleri ve alınması gereken tedbirler konusundaki tespitlerini 6284 sayılı Kanun ile diğer mevzuatın uygulanmasında yaşanan sorun ve çözümleri, kadına yönelik şiddetle etkin mücadele kapsamında mevzuatta yer alan Türk Ceza Kanunu, Türk Medeni Kanunu, Ceza İnfaz Kanunu, usul kanunları, 6284 sayılı Kanun ve diğer genelgeler, yönetmelikler dâhil olmak üzere sizlerin yasalarımız ve ilgili mevzuat açısından önerilerinizi dinlemek isteriz. Kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin mekanizmaların etkinliğinin artırılması konusundaki önerilerinizi dinlemek isteriz.

Bunları anlatmak üzere, bizlere sunmak üzere, Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Metin Feyzioğlu'na bırakıyorum.

Kıymetli Başkanım, hoş geldiniz.

Buyurun, söz sizde Kıymetli Başkanım.

III.- SUNUMLAR

1.- Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu'nun, kadına yönelik şiddetin sebepleri, alınması gereken tedbirler, yasal mevzuatlar ve öneriler hakkında sunumu

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, sizi ve tüm Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Yüce Meclisimizin, insan hakları açısından en önemli sorunlarımızdan olan kadına yönelik şiddetin sebeplerinin araştırılmasına başlamasına ve kararlı bir şekilde siyasi partilerüstü bir anlayışla bu meseleye el atmasına biz ziyadesiyle memnun olduk. Görevimiz de Meclisimizi bu konuda elbette desteklemektir her konuda olduğu gibi.

Sözlerime başlarken İstanbul Sözleşmesi konusuna birkaç satırla girme zorunluluğu hissediyorum. Sözleşmeden Türkiye'nin imzasını çekmesinin usulen ve esasen yeniden değerlendirilmesi gerekir düşüncesindeyiz. O tarihte de ifade etmiştik, bugün de bir kez de bu çatı altında dile getirmek isterim: Usulen ve esasen tekrar gözden geçirilip, Sayın Cumhurbaşkanımızca ve yüce Meclisimizce konu değerlendirilip yeniden bir imzalamaya yoluna gidilmesinde fayda görürüz. Rahatsızlık duyulan maddeler varsa bu maddelere -uluslararası hukuk da bize izin verir- bir yorum şerhi konularak Türkiye'nin duyduğu sıkıntı ve o maddeleri nasıl anlamasının ya da nasıl anlamayacağının beyanı yapılabilir. Böylelikle de hem iç hem dış kamuoyuna şiddetle mücadele noktasında çok kararlı bir mesaj vermiş oluruz kanaatindeyim.

Bunu söyledikten sonra, TV dizilerinden başlayarak yazılı basında, görsel basında, nerede olursa, ayrımcı dilden kurtulmamız lazım ve birtakım TV dizileriyle idolleştirilen mafyatik karakterlerin yerini sevginin, toplumsal dayanışmanın ve kadın-erkek eşitliğinin alması gerekir diye düşünüyoruz. "Eğitim" dediğiniz sadece okulda verilmiyor, en baştan itibaren, ana kucağından itibaren ama halk

eğitimi de televizyonlarla, sinemalarla pekiştirilmesi gereken bir husus hiç kuşkusuz yani bu, sadece Milli Eğitim Bakanlığının meselesi ya da YÖK'ün meselesi değil, toplumsal eğitim. Dolayısıyla, kadın-erkek eşitliğini içselleştiren, iliklerine kadar hisseden bireyler yetiştirmek durumundayız.

Sayın Başkanım, büyük sözler, ilham verir ama hedefe götürmez; hedefe ulaştıran, küçük ama kararlı adımlardır. Dolayısıyla, hedefe yönelik hiçbir adımı, büyük sözleri kendimize rehber edip de küçümseme hakkımız yok, o kararlı adımlar bizi hedefe ulaştıracak. Bu da doğru tespitler ve teşhisler yapılmasını zorunlu kılıyor. Bazen çözüm inanılmayacak kadar basittir, yeter ki birisi görsün, söylesin. Bu Komisyonun bu amaca hizmet edeceğine inanıyorum ben. Akılcı, uygulanabilir çözümler... Çözüm istiyorsak akılcı olacak yoksa teorik pek çok çözüm kuşkusuz üretebiliriz ama hayata geçirilebilir, sahada karşılığı olan çözümleri üretmek için bunların akılcı olması gerekir.

Sayın Başkanım, Sayın Komisyon ilk şiddet fiilinden itibaren, ilk fiilden itibaren sistemin buna müdahale etmesi lazım. “Bir tokattan ne olur ki?” “Bir tokattan ne olur?”un onun cevabını daha sonra gazetelerin orta sayfalarında görüyoruz, bir tokattan başlayan şiddet geri dönülmez vahşete dönüşebiliyor. O tokadı, o şiddeti küçümseyen, görmezden gelen bir sistemin yerine o tokadın gereğini yapan, karşılığını veren ve bir daha olmaması için de tedbir alan bir sisteme ihtiyacımız var. Bunun için bütün aktörlerin birbiriyle iletişim içinde olması lazım ve sisteme bunun düşmesi gerekiyor, sistemin bilgi sahibi olması gerekiyor.

Bir sistem kurmalıyız, bir iletişim ağı da kurmalıyız bakanlıklarımız arasında ve uygulamacılar arasında. Bunun ötesinde, kurduğumuz sisteme karşı şiddet mağduru kadını yalnız bıraktığımız takdirde emin olunuz ki, bilerek söylüyorum, sistemin içinden gelen biri olarak söylüyorum; kadın olsun, erkek olsun; kadın-erkek eşitliğine inanmayan birtakım sistem unsurları “Ya, sabret.” diyeceklerdir, “Yapma.” diyeceklerdir, vazgeçirmeye çalışacaklardır. Emin olunuz müracaat eden, “Beni koruyun.” diyen bir kadın bin kere aklından geçirmiştir, bin birinci de gelmiştir size zaten. Biz buzdağının altıyla mücadele edemiyoruz, bilmiyoruz bile onu; üstünden konuşuyoruz ve onu da sisteme müracaatını yapmış kişiyi de caydırırsak eğer işte oradan sonra zaten elimizden kaçmıştır o kişi ve kurtaramayız. Demek ki o anda kol kanat gelecek, sahiplenecek bir yapıya ihtiyaç var. Bunun nasıl olacağı konusunda bir paragraf sonra size de önerilerimi arz edeceğim.

Öte yandan, bilmem sayın Komisyon üyeleri hiç düşündü mü, İtalya'dan bir örnek vereceğim size, bu konuda da çalışmış biri olarak, akademisyen olarak söylüyorum: İtalyan toplumu ile bizim toplumumuzun yüksek sesle konuşma, otomobilden inip kavgaya etme vesaire gibi konularda çok benzeştığımız söylenir değil mi? Ama şiddet suçları İtalya'da hemen hemen hiç yoktur, bizde ise otomobilden inildi mi o sözlü bir karşılaşmayla kalmaz ve muhakkak surette fiziksel bir çatışmaya döner. Bunu inceleyen İtalyan yazarlar şunu bulmuşlardır, Türk Ceza Kanunu'nun içinde de o madde vardı: İtalyan Ceza Kanunu'nda en ufak şiddeti toleranssız cezalandıran ve karşılayan terbiye ve tedip vasıtalarının suistimalinin cezalandırılmasına ilişkin maddelerin İtalya'da bir demokrasi meselesi olarak kararlılıkla hayata geçirilmesi vardır. Bizdeyse bunlar uygulanmamış maddelerdir ve en sonunda da rafa kaldırılmıştır. Karşılığı Türk Ceza Kanunu'nda 232'dir Sayın Komisyon, 232'de azami ceza bir yıldır, bir yıl için bir yıllık bir suçla suçlanan bir şiddet şüphelisi, bir fail erteleme alır veya HAGB alır; sistem barıştırmaya çalışır ve evine gönderilir. Oysa ilk şiddet belirtisinden itibaren müdahale edilirse meseleye, uzun soluklu bir yolculukta biz fiziksel şiddeti ve ardından psikolojik şiddeti yeneriz. 232'ye Sayın Meclisin işlerlik kazandırması gerekir. Bu suçlarda erteleme, HAGB'nin kaldırılması gerekir ama en kolay şudur: “Cezaları artıralım.” Cezaları artırmak çözüm olsaydı tek başına, bir günlük işte Türkiye'de şiddeti önlemek. Sistemin topyekûn mücadele etmesinden söz ediyorum burada. Şiddet uygulayan babayı ya da kocayı ceza infaz kurumuna gönderilip sonra geri geldiğinde daha da

hiddetlenmiş bir şekilde eşine, çocuğuna saldırmasını elbette söylemiyorum. Burada organize bir şekilde huzurevlerinde, gerekirse parklarda, bahçelerde çalıştırarak rehabilitasyonundan söz ediyorum unsurların yani “Hapse atalım.” demiyorum, “Rehabilite edelim.” diyorum.

Bir başka çok somut önerimiz var, çekişmeli boşanma davalarında eşlerin çocuk üzerinden birbirlerinden intikam almaması kendilerine öğretilmelidir. Çocuk üzerinden intikam hem çocuğa büyük haksızlıktır hem de şiddeti tetikleyen sebeplerden biridir. O hâlde bugün “Velayet kimde kalsın?” amaçlı verilen sosyal hizmetin ötesinde velayet kimde kalırsa kalsın çocuğun bir intikam aracı yapılmaması noktasında psikolojik destek verilmelidir anlaşmalı olmayan çocuklu ailelerin boşanmasında. Özetle şunu söyleyeceğim: Bu iş gönülden gelirse olur, mesai saatiyle sınırlı bir mücadele başarılı olmaz ve biz barolar olarak kendi üzerimize düşeni, kendi kaldırımımızı derleyip toparlamayı yaparız; biz talibiz. Bunu yapabildiğimizi de gösterdik Sayın Başkanım, arz edeceğim.

Biz 2011’de -biraz sonra, Ankara Barosundan gelen sayın meslektaşım daha ayrıntılı bilgi verirler diye düşünüyorum- benim Baro Başkanlığım zamanında dedik ki: “Çok büyük sözler söylüyoruz yüksek sesle ama çözüm olmuyor; başka kurumların yapması gerekeni sürekli söylüyoruz ama biz üstümüze düşeni ne kadar yapıyoruz?” Gelincik Projesi’ni hayata geçirdik, o tarihte Aile Bakanlığımızla protokol imzaladık; Ankara Valiliği, Emniyet Genel Müdürlüğü, İl Emniyeti birlikte çalıştık ve on binlerce şiddet mağduru kadını şiddetten kurtardık; hâlâ daha kurtarıyoruz Gelincik Projesi’nde. Proje çok basit bir temele dayanıyor efendim, bize müracaat eden bir şiddet mağduru kadın binlerce kere aklından bunu geçirmiştir ama bir kere gelmiştir; ona adres verip “Şuraya gel” oradan sonra da “Tamam, biz sana hukuki akıl verdik, şimdi şuraya git.” dediğinizde yolda vazgeçer o. Bize müracaat edeni koruyup kollamamız, sarıp sarmalamamız lazım; bize emanettir ve adli yardım kapsamında sosyal devlet ilkesinin hayata geçirilmesi şeklinde destek olduğumuz için yani vergi mükelleflerinin, bu milletin parasıyla bu hizmeti verdiğimiz için o hizmeti verirken meslektaşlarımızı da baronun çok yakın denetleme zorunluluğu vardır.

Bu, serbest avukatlık hizmetinin ötesinde bir konudur. Serbest avukatlık hizmeti verirken barolarımızın disiplin kurulları kuşkusuz meslek kurallarını ihlal edenlerle ilgili gerekli işlemleri yapabilirler ama orada bir özel vekâlete dayanan ilişkidir. Burada ise vergi parasıyla karşılığı ödenen bir adli yardım hizmeti vardır. Şunu söylüyorum: Hizmeti veren görevlendirilen avukat meslektaşımızı yakından -Gelincik Projesi’nin özü zaten budur- yakından bir başka kıdemli ve bu işin çok uzmanı olan avukat meslektaşımızın baro adına desteklemesi gerekir. Bu destek tabii ki denetlemeyi de içerir. Bu destek, başı sıkıştığında önce o kıdemli meslektaşımızın, ardından yeri gelirse baro başkanının desteğini emreder ve başarır. Baro başkanının müdahale ettiği bir yerde hiçbir sorun kalmamıştır bugüne kadar, yeter ki başkanın haberi olsun, yeter ki baronun haberi olsun; hiçbir karakolda sorunun çözülmezliği gibi bir şey olmamıştır. Söylediğim şey şu: Adli yardım kapsamında kadına yönelik şiddet konusunda uzmanlaşmış avukatın verdiği destek, baro tarafından Gelincik Projesi benzeri bir projede denetlenerek sunulur ve en iyi korumayı alır. Özeti şu: Size müracaat ettiği andan itibaren, ulaşımından doktor raporu alınmasına, sığınmaevine yerleştirilmesine ve sonrasına kadar baro ve avukat o mağduru bir an bile yalnız bırakmaz ise sistem sonuca ulaşır. Aksine örnekleri maalesef pek çok yerde duyduk; onlarca dilekçeye rağmen öldürülen ve ondan sonra herkesin kâğıt üzerinde “Ben görevimi yaptım.” diye kendini savunduğu örneklerden bahsediyorum, bunun bir değeri yok. Biz o kadını kurtaramadıktan sonra sistemin aktörlerinin birtakım yazılı belgeler gösterip “Ben gereğini yaptım.” deyip kendini savunması o kişiyi kurtarmıyor. Bize “Yardım et.” diye gelen bir kadını yalnız bıraktığımız anda en büyük kusuru işliyoruz, hizmet kusuru işliyoruz. Biz bu amaçla Adalet Bakanlığımızla birlikte çok önemli bir projenin içindeyiz, Gelincik Projesi’ni model aldık ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonuna müracaat ettik.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – UNDP.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Evet, UNDP’yle birlikte çalışıyoruz. 7 ilde de pilot olarak başladık Sayın Başkanım -arz ettim size, raporlar orada- Antalya, Balıkesir, Denizli, Mardin, Nevşehir, Rize ve Samsun’da. Yine, bir Gelincik Projesi’nin sistemi esas alınmıştır bunlarda. Mevzuat altyapısına ihtiyacımız var, kanun değişikliğine ihtiyaç duyduğumuz noktada size koşup geleceğiz, “Sizden şunların değiştirilmesini talep ediyoruz.” diyeceğiz ama onun dışında yönergeler ve diğer alt düzenlemelerimiz hazır, odalarımız hazır.

İnsan kaynağı anlamında, eğitimcileri eğittik, 7 ilde 70 avukat yetiştirdik eğitimci olarak, eğitimciyi eğitecek avukat olarak, daha sonra da 240 avukata çıkardık bu hizmeti verebilecek. Şimdi eğitim modüllerimizi hazırlıyoruz, bu eğitim modülleriyle stajyer avukatlıktan itibaren şiddetle mücadelede hukuki bilgi sahibi yapacağız, daha sonra da bunu tüm Türkiye’ye yaymaya gayret edeceğiz.

Biz bunları yaparken bir taraftan da işte ŞÖNİM’ler var denilebilir. Çok açık söylüyorum, bir avukat olarak söylüyorum ve bu işle çok uğraşmış bir idareci olarak söylüyorum: ŞÖNİM’lere atanan kamu avukatlarımız eliyle, mesai saati sınırıyla biz bu hizmeti veremeyiz. O yüzden hiç kimse bana “ŞÖNİM var; ŞÖNİM’de avukatımız olabilir, atanabilir, orada çözülür.” demesin. Baroların girmediği, baroların üstlenmediği bir hukuki mücadele başırlamaz, yine “mış gibi” yaparız. “Bize müracaat etti, biz de yazısını yazdık; bak, evrak numarası bu, sayısı bu, tarihi bu; tamam, ben görevimi yaptım.” demiş oluruz. Doğru proje şimdi UNDP’yle yürüttüğümüz ILAP Projesi’dir, doğru proje Ankara’da modellediğimiz Gelincik Projesi’dir. Bu konuda bize destek verirseniz -çok da iddialıyız bu konuda- bu şiddetle mücadelede, yargı kısmında üstümüze düşeni yapmış oluruz. Elbette fonunda da destek vermenizi talep ediyoruz çünkü adli yardım fonları şu anda iki-üç yıl geriden geliyor. Barolarımız, adli yardım hizmeti veren avukatlara hizmetlerinin karşılığını ödeyemez durumdalar, bu konuda Adalet Bakanlığımıza da başvurduk, ombudsmanlığa da başvurduk. Resmî kayda geçmesi anlamında Komisyonun huzurunda da adli yardım fonlarımızın maalesef yetmediğini ve canıgönülden hizmet veren avukat meslektaşlarımızdan angarya sınırını zorlayan bir fedakârlık istendiğini de ifade etmek durumundayım.

Teşekkür ederim efendim, bir sorunuz olursa cevaplarım.

Süreye de uyduğumu sanıyorum, yirmi dakika denmişti.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK - Kıymetli Başkanım, çok teşekkür ederim.

Bir avukatlar bir de siyasetçiler kolay kolay süreye uymazlar. Bizim içimizde hem avukat hem siyasetçi olanlar var; Bankoğlu’nu göremiyorum, Sayın Kerestecioğlu da onlardan bir tanesi, emektar kadın aktivistlerden.

Sayın Feyzioğlu’na, Sayın Başkanımıza sunumları için çok teşekkür ediyorum.

Bütüncül bir bakış açısına ihtiyacımız var, bu konuda hemfikiriz. Bu vesileyle Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında kadına yönelik şiddetle mücadele koordinasyonunu sağlamak üzere bir toplantı yapılmış ve Aile Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının koordinasyonunda toplantı gerçekleştirilmiş ve ondan sonrasında da çok sağlıklı adımlar atılmış vaziyette.

Sayın Adalet Bakanımızın da bahsetmiş olduğu, özellikle UNDP ile Türkiye Barolar Birliğinin beraberce yürüttüğü Kadına Yönelik Şiddet Mağdurları İçin Kamu Hizmetlerine Erişiminin ve Başvuru Hakkı Kaynaklarının Gerçekleştirilmesi projesi çok önemli bir proje. Ankara Barosunun Gelincik Merkezinin hizmetleri gibi çok kıymetli buluyorum. Özellikle farkındalık faaliyetlerini yapacak olmasının, adli görüşme odalarının, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri aracılığıyla

soruşturma cumhuriyet savcılarının -her cumhuriyet savcısı değil, belirlenmiş cumhuriyet savcılarının- olmasının, tedbir hâkimlerinin olmasının ve tedbir mahkemelerinin kurulmuş olmasının ŞÖNİM ve kolluk kuvvetleriyle birlikte bu projeyi hayata geçirdiğimizde, pilot illeri genel uygulanabilir hâle getirdiğimizde çok kıymetli olacağını düşünüyorum.

Söylemiş olduğunuz bir cümleyi kırmızı kalemle not aldım: “Baro, kadını yalnız bırakmamalı.” dediniz. Çok önemli bir tespit, bu vesileyle de Barolar Birliği Başkanımız olarak tüm Türkiye’deki baro üyesi avukatların bu sorumluluğu üstlenmesi gerekir. Bütüncül bir bakış açısıyla, çözümü ancak hep birlikte sağlayabiliriz. Bu konuda Adalet Bakanlığının, İçişleri Bakanlığının, Sağlık Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanlığının, Aile Bakanlığının koordinasyonunda YÖK ve üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, RTÜK, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Barolar Birliğiyle birlikte, sorumlu bakanlıklar, kurum ve kuruluşlarla birlikte kadına yönelik tek bir şiddetin olmaması için ortak mücadelemize devam edeceğiz. Bu vesileyle diğer önerilerinizi de notlarımız arasına almış vaziyetteyiz rehabilitasyon başta olmak üzere.

Sinop Barosu Başkanımız Hicran Kandemir; güçlü bir kadın, Sinop’u temsilen, selamlarıyla geldi.

Sayın Kandemir buyurun, söz sizde.

2.- Sinop Barosu Başkanı Hicran Kandemir’in, kadına yönelik şiddeti etkileyen faktörler ve kadına şiddetle mücadele için yapılması gerekenler hakkında sunumu

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi Sinop Barosu adına ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin en büyük yarası, bu ülkenin şu anda belki de birinci derecede çözülmesi gereken problemi şiddet ve özelde kadına yönelik şiddet. Ben bir slayt sunumu da hazırlamıştım, o da başlayacaktır ama ilk olarak ben zaten orada, sunumlarda olan şeyleri sizlerin de bildiğini varsayıyorum. Şiddetin tanımı vesaire bunları zaten sunumda da göreceksiniz, bu sunumdan da çıktı olarak bütün üyelerimize zaten dağıtılmıştı, o yüzden o görseller başlayana kadar ben yine birtakım notları size iletmek istiyorum.

Kadına yönelik şiddet, doğum öncesinden başlayarak yaşlılığa kadar devam eden bir süreç. Türkiye’de her 5 kadından 2’si fiziksel şiddet görüyor; tabii, bu tespit edilen rakamlar. Biliyorsunuz ki aile içi şiddet geleneksel olarak kapalı kapılar arkasında yaşanıyor. Kadın ikincil, üçüncül zarara uğramamak adına, yaşadığı şiddeti çoğu zaman resmi makamlara bildirmiyor. Bu beşte 2, aslında görünen istatistiksel veriler ama bence bu beşte 2, beşte 3’e kadar çıkıyor, belki de beşte 4’e yaklaşıyor.

Şimdi, şiddet dediğimizde genel olarak toplumda yaygın kanı fiziksel şiddet ama kadınlar fiziksel şiddete uğruyor, cinsel şiddete uğruyor, duygusal şiddete uğruyor ve tabii ki ekonomik şiddete uğruyor. Türkiye’deki kadınların her ikisinden 1’i duygusal şiddet mağduru, Türkiye’deki kadınların yüzde 12’si cinsel şiddet mağduru. Bunda da aynı biraz evvel belirttiğim hususlar bir gerçekliktir. Cinsel şiddette, özellikle kadınlar adli mercilere gitmekten kaçınıyorlar çünkü yargılamalarda görüyoruz, kadın şikâyetçi olduğunda, yapılan yargılamada, geleneksel yanlış tanımlamalarla “Kadın kuyruğunu oynatmazsa erkek köpek arkasından gitmez.” yaklaşımıyla ya da buna ilişkin “Kırmızı ruj sürdü, eteği de kısa.” yaklaşımlarıyla olayın özünden farklı boyutlarda toplumsal anlamda tekrar şiddete, tekrar istismara uğramaya devam ediyor. Çok basit bir örnek vereceğim -çok iyi bir hâkimimizdi, gerçekten iyi bir ceza hâkimi- bireysel yaşadığım bir örnek: Eğer bu işleri uzman yargıçlara bırakmazsak, herkes bu anlamda eğitilmiş olmazsa... Kadın şiddet mağduru ifade verecek, biraz da durgun zekâlı, kadın anlatamıyor kendini ama kadın anlatamazken o iyi hâkimimiz dahi sinirleniyor, kadına defalarca bağırıyor. Yani, kadın aslında savunulurken, kadın hakkı savunulurken bile kadının mağduriyetleri, istismarları bu yargılama aşamasında da devam ediyor.

Kadına yönelik şiddeti etkileyen faktörlerden en temellerini söylemek istiyorum: Eğitim düzeyi yükseldiğinde, kadına şiddet oranının azaldığı tespit edilmiş, bunların hepsi bilimsel veriler. Refah düzeyi... Kadın, ekonomik yönden güçlendiğinde, uğradığı şiddet oranı ciddi anlamda düşüyor. Yaş düzeyi... Erken evlilik yapan bütün kadınlarda maalesef şiddet görme oranı çok yüksek.

Peki, istismar edilen kadınlar neden istismarı bildirmiyorlar? Ekonomik bağımsızlıkları olmadığı için korkuyorlar, gideceği bir yerinin olmaması korkutuyor, evsiz kalma korkusu korkutuyor, hatalı ilişkisinden utanma, kendini suçlu hissetme, ayrılmaya çalışırsa çocuğundan ayrı kalma... İstismarın olduğu bir yapıda, bir kere varsa, bu şiddet döngüsü devam ediyor; asla “Bir kereden bir şey çıkmaz.” diyemeyiz; bu bir kereyse 200, 300, ömrünün sonuna kadar devam edecek bir şiddetle ilgili konuşuyoruz.

İşin ilginç yanı, ben otuz yıldır sahada avukatlık yapıyorum, otuz yıl önce mesleğe başladığımda, kollarıma gittiğimizde biz mağdur kadının aile içi şiddette kolluk makamlarınca ifadesini aldırma bile çok zorlanıyorduk, “Bu, aile içi.” diyordu. Kadını adliyeye, kolluğa almamızda bile direnç gösteriyorlardı, ciddi mücadele veriyorduk. Oradan çok iyi bir noktaya geldik aslında; yasal mevzuat gelişti, İstanbul Sözleşmesi’yle kadın, devletin de kendi yanında olduğunu hissetti. 6284 onun arkasından İstanbul Sözleşmesi temelli olarak hazırlandı, kadın yine kendini güçlü hissetti. Tabii ki bir sürü vaka devam etmeye çalıştı çünkü şiddet konusu çok bileşenli bir konu. Bu ülkede bu şiddeti sona erdiriyorsak toplumsal bir seferberliği ilan etmek durumundayız. Bugün her birimizin çok inançla, çok iyi niyetle yaptığı kendi alanındaki mücadeleler maalesef birlikte yapılamadığında eksik kalıyor; mücadelede de neticeye ulaşmamızı engelliyor. Bu anlamda buradaki bu birliktelik, bu birlikteliği büyüterek devam etmek çok kıymetli. Bu anlamdaki bu projenizi ve çalışmalarınızı destekliyoruz tabii ki.

Mücadele için ne gerekli? İhtiyaç ve kaynak değerlendirmesi, psikolojik ilk yardım, sevk etme yönlendirme, toplumu harekete geçirme, bilgi merkezi oluşturma, sosyal projeler ve eğitim tabii ki. Peki, bu seferberlik nasıl başlatılmalı? Devletin tüm kurumları bu seferberlik içinde yer almalı; barolar, tüm sivil toplum kuruluşları, siyaset kurumları ve kesinlikle medya. Medya çok önemli bir kuruluş, bir endüstri diyelim; eğer iyi kullanılırsa çözüme inanılmaz bir katkı sağlar, denetleyemezseniz de amacınıza asla ulaşamamanızı sağlar.

Peki önce neyi değiştirmeliyiz? Dilimizi değiştirmeliyiz. Dil değişirse, düşünce değişir; düşünce değişirse davranış değişir. Siyasetin dili değişmek zorunda, medyanın dili değişmek zorunda, hatta edebiyatın dili değişmek zorunda. Yıllarca kadına karşı şiddete ilişkin istatistikler, veriler maalesef hepimizin ulaşabileceği alanlarda değil, devlette de tek bir kaynaktan olmadığına inanıyorum. Sivil toplum örgütlerinin de elinde çok ciddi, yılların birikimi olan veriler var; bir bilgi havuzu oluşturmak zorundayız. Şiddete yönelik mağduru, şiddete yönelik faili o havuz içerisinde... Gerektiğinde o bilgi paylaşımına rahatlıkla ulaşabileceğimiz bir bilgi havuzu kesinlikle olmalı. Yine, toplumda herkesin katkı sağlayacağı bir genel merkez üzerinden, bu tüm bileşenlerle bir proje üretmeyi, tartışmayı... Bu tartışmayı sıklıkla yapmak zorundayız; beyin fırtınalarıyla çözüme gidebileceğiz.

Yine burada, bu bir sorun, bu hepimizin sorunu; sizin, benim, evdeki kızımızın, ablamızın, meslektaşımızın, kadın meslektaşımızın. O zaman burada her türlü etnik, her türlü siyasi, her türlü dini bakış açısından kurtulup iç grupta kadının yanında, şiddete karşı kadının yanında olan; dış grupta ise, şiddet uygulayanlarla gerçek bir mücadeleyi yapmak durumundayız.

Söylemlerimiz niye değişmeli? Geleneksel hatalı söylemlerimiz var: “Kol kırılır, yen içinde kalır. Sen kadının alttan al. Kan kusup kızılık şerbeti içeceksin, çocukların için idare edeceksin.” Yanlıştır. Çocukların için o şiddet içerisindeki ailede büyümesine engel olacaksın.

Peki, çözümde neler var? Bütün bu sunduğum çözümler aslında bizim elimizde vardı. İstanbul Sözleşmesi 2014’te -ilk imzacılardanız ülke olarak- imzalandığında kadınlar çok umutlandılar, biz de çok umutlandık fakat algılar bazen gerçeklerin önüne geçiyor maalesef, bir kere daha Amerika’yı keşfetmemize gerek yok. Bu söz, benim söylediğim bütün öneriler bu sözleşmenin içerisinde bire bir yer almakta. Bence bu sözleşmeyi hep beraber oturup beyin fırtınasıyla objektif olarak değerlendirdiğimizde bence her bakış açısından kadınlarımız, şiddete gerçekten karşı olan kadınlarımız, burada bu sözleşmenin ne kadar ciddi bir mücadele kaynağı olduğunu görecektirler.

Rakamlarla şöyle bir geçiş yapmak istiyorum. Vaktim geçiyor mu? Bilmiyorum ama.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Şu anda on ikinci dakikadayız.

Buyurun.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Sadece şunu söyleyeyim: Toplamda 2008 ile 2021 arasında 3.458 kadınıımız vefat etmiş. covid döneminde, cinsel suçlara ilişkin adli sicil kayıtlarına henüz ulaşamıyoruz, veri bankamız yok, kadın cinayetlerinde şüpheli ölümler çok, eneset konusunda bildirim alamıyoruz, kadınlar şu dönemde kolluğa gidemiyorlar. Bir de ALO 183 sanırım şu anda bir değişim yaşadı, ihbar hattından çok, farklı bir boyuta dönüşmüş. Bu İstanbul Sözleşmesi’nden geri çekilme döneminden sonra da Türk Kadın Federasyonları Derneğinin oluşturduğu o ihbar hattında ilk aylarda inanılmaz bir düşüş olmuş çünkü kadın, kendine olan korumanın artık geri çekildiği inancıyla... Şimdi biraz farkındalıkla arttı.

Bir de bir örnek söylemek istiyorum, bu bire bir yaşadığımız bir örnek, meslektaşım yaşadı. İstanbul Sözleşmesi’nden geri çekildiğine ilişkin o beyanların olduğu dönemde bir müvekkili aramış “Avukatım, ben artık karımı dövebilecek miyim?” Bu, çok ciddi, çok dramatik ve düşünülmesi gereken bir tablo.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bu söylemi yapan arkadaşımız –yani nasıl olsa canlı örnek veriyorsunuz, somut örnek veriyorsunuz– biz de Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındaki arkadaşlarımız olarak –inanıyorum ki tüm arkadaşlarımız– bu sözü söyleyen kişiyi ben direkt arayacağım ve konuşacağım.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Tabii ki efendim, tabii ki. Onu da iletirim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Yani bu zihniyetle bir taraftan sineklere...

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Hani avukat meslektaşım ile konuşturdum ama adam konuşur mu, onu bilmem.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Tamam, peki, teşekkür ederim.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Çok teşekkür ediyorum.

İnşallah, bu çözüme yönelik bir katkı olmuştur. Mücadelemiz çok kıymetli, çalışmalarınız çok kıymetli.

Çok teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kıymetli Başkanım, çok teşekkür ederim.

Hep birlikte... (Gürültüler)

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Mesela, namus kavramı var mı 6284’te?

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Elbette ki. TCK’de var.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, bakın, şehirlerden baro başkanlarımız var ve biz çok sağlıklı bir Komisyon süreci yaşıyoruz. Buradan edinilen intibaları bütün Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımızın kadın olduğunu biraz evvel ön görüşmede söyledim. Siyaseti kapının dışına bırakarak, sadece kadını konuşacağız ve bir tane...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tabii ki konuşuruz Başkanım.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, Mutlu Hanım; müsaade ederseniz...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ama tam da bunun üzerine bir şey söylemem lazım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, söz verdiğimde buyurun lütfen.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sinop Başkanımız Hicran Kandemir’e teşekkür ediyorum.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Söz istiyorum o zaman Başkanım.

Sayın Başkan, yani siz konuşmalar üzerine siz kendiniz yorum yapıyorsunuz. Biz bir şey eklemek istediğimizde...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – “Seferberlik ilan edilmeli.” dediniz. Kesinlikle katılıyorum. Sorun ortak, çözüm ortak.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Siz de o zaman sonra cevap alın yani böyle bir yönetim şekli olmaz Sayın Başkan. En başından beri aynı şeyi konuşuyoruz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bu vesileyle ben, kıymetli katılımcılarımıza söz vermeye devam ediyorum.

İstanbul 2 No’lu Barosu Başkanımız Gönül Yıldız.

Buyurun Gönül Hanım.

Hoş geldiniz.

3.- *İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanı Gönül Yıldız, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınması gereken önleyici tedbirler ve öneriler hakkında sunumu*

İSTANBUL 2 NO’LU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Teşekkür ederim.

Hoş bulduk.

Kıymetli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinize saygılarımı sunuyorum, Barom ve şahsım adına.

Biz, biliyorsunuz, yeni kurulmuş bir baroyuz, çalışmalarımız henüz taze. Şimdilik başladık, çok daha iyi çalışmalar ortaya koyacağız.

Gördüğümüz çarpıklıkları hem meslektaşlarımızdan aldığımız bilgilerle hem yeni kurduğumuz komisyondan aldığımız bilgilerle size sunacağız, bununla ilgili bir mevzuat çalışmamız da var. İlerleyen süreçte mevzuat çalışmamızı da sunacağız ama henüz hazır değil, bir aylık süreye ihtiyacımız var bununla ilgili. Önce bunu açıklamak istiyorum.

Şiddetin önlenmesi için öncelikle şiddetin tanımının doğru yapılması lazım. Geniş çerçeveli bakılmalı, cinsiyet farkı gözetilmeden insan odaklı bir tespit yapılmalı.

Şiddetin önlenmesi için alınması gereken önleyici tedbirlerin başında toplumun her kesimine farkındalık eğitimi verilmesi gerekmektedir. Değerler eğitimi hem çocuklara hem de ebeveynlere verilip yaygınlaştırılmalıdır. Bireyin gelişiminde ebeveynlerin rolünün çok önemli olduğu düşünüldüğünden, ebeveynler çocuklarına zaman ayırması, sevgilerini onlara göstererek farklı ortamlardan çocukların sevgi arayışının önüne geçilmelidir.

Çocukları şiddetten uzak bireyler olarak yetiştirmek için eğitim sistemi buna göre düzenlenmeli, eğitimde öncelikle iyi bir insan olmak, ahlaklı bir insan olmak konusuna odaklanılmalıdır. Ders kitaplarında kadına yönelik şiddet konusunda bilgiler verilmeli, kadına yönelik şiddeti pekiştiren unsurlar kitaplardan çıkarılmalıdır.

Çocukların, şiddete maruz kaldıklarında veya şahit olduklarında, içinde uzman psikolog ve sosyolog kadrolarının da bulunduğu arayabilecekleri kurumsal bir hat olmalıdır. Bu ALO 183 gibi bir hat, daha profesyonel ekiple takip edilecek bir hat.

Şiddetin çokça konuşulması ve görüntülenmesi, şiddetin normalleşmesine ve sistematik duyarsızlaşmaya neden olmaktadır. Medya, şiddeti normalleştiren bir dil ve yayın politikasından kaçınılmalıdır. Başta kadınlara ve çocuklara yönelik şiddet olmak üzere şiddet sahnelerinin tamamından kaçınılmalıdır.

Çocuklar ve kadınlar medyada cinsel obje olarak kullanılmamalıdır. Şiddet içerikli reality programlarının yayınlanma saatleri kısıtlanmalı getirilmeli, çocukların görebileceği saatlerin tamamen dışına çıkarılmadığı yani –atıyorum- bu programlar yayınlanmak zorundaysa da çocuklar uyuduktan sonraki saatlere denk gelmeli.

Şiddet üreten veya şiddete karşı duyarlılığı ortadan kaldıran dizilere engel olunmalı, şiddete dair film ve dizilere doğrudan ulaşım engellenmeli, dizilerin kurgu olduğu sık sık hatırlatılmalı, sahne arkasındaki görüntüleri de yayınlanmalı ki çocuklar bunları gerçek zannetmesin.

TV ve yayın organlarında devlet destekli olarak olumlu mesajlar veren programlar zorunlu olmalı, bu doğrultuda yayın yapan kurum ve kuruluşlar ödüllendirilmelidir.

Her 5 çocuktan birinin siber zorbalığa uğradığı tespitinden hareketle bilgisayar oyunlarına dikkat edilmeli, dijital şiddetin önüne geçilmelidir.

Okullarda artan şiddet olayları, akran zorbalığı; çocukları, ergenleri ve gençleri olumsuz etkilemekte, şiddeti bir sorun çözme biçimi olarak görmeye yol açmaktadır.

Eğitim kurumlarında şiddetin mobbing, siber zorbalık, zorbalık, fiziksel, duygusal, cinsel gibi her türlü görülebilmekte veya öğrenilmektedir.

Gerek dijital şiddet gerek okul içinde yaşanan şiddet olaylarının önüne geçebilmek adına okullarda ebeveynler ve öğretmenlere bu konuda uzman kişiler eğitimler vermelidir.

Yapılan araştırmalar gösteriyor ki ülkemizdeki kadınların büyük bir çoğunluğuz en yakınındaki erkek tarafından şiddet görüyor; babası, eşi, eski sevgilisi, kardeşi tarafından.

Aile kurumunu kutsuyoruz. Evet, kutsuyor olmamız güzel ama nihayetinde bu kutsal... Kutsuyor olmamız, şiddetin yaşandığı gerçeğini ortadan kaldırmamakta. Bu anlamda, ailenin tüm bireylerine gerekli eğitimin verilmesi gerekiyor.

Kadının eğitim, ekonomi ve siyasal katılım alanlarında güçlendirilmesi gerektiğine ve bu alanlarda yaşadığı ayrımcılığın ortadan kaldırılmasının kadına yönelik şiddetin önlenmesinde çok önemli bir rolü bulunduğunu düşünüyoruz. Kadınlara yönelik istihdam yaygınlaştırılmalıdır.

Hükmedilen nafakayı –bu nafakayı da çok önemsiyoruz biz- kadın, nafaka yükümlüsünden alırken aradaki husumet artıyor. Bu sebeple, buna şöyle bir çözüm öneriyoruz: Nafakayı devlet ödemeli, devlet daha sonra nafaka yükümlüsünden kendisi almalı. Bu, aradaki husumeti azaltacaktır diye düşünüyoruz.

Şiddet gören kadınlara birçok kurumumuzla sahip çıktığımız ölçüde, şiddet gösteren kişiler de rehabilite hizmeti verilmelidir. Böylece şiddet gösteren kişinin yeniden şiddete başvurması... Böylece şiddet gösteren kişinin yeniden şiddete başvurmasını önlemekle de büyük ilerleme kaydedeceğiz. Mevcut durumda değerlendirmeye bağlı olarak verilen rehabilitasyon süreci tüm şiddet gören kişilere zorunlu tutulmalıdır. Yani sadece şiddet gösterene ceza vermek yeterli değil mutlaka rehabilitasyon hizmeti verilmelidir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – “Şiddet görene rehabilitasyon...” dediniz değil mi? Görene mi?

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Gösterene.

Yasal düzenleme yapılarak uzaklaştırma kararı verilen erkekler için belediye ya da bakanlık bünyesinde her ilçede misafirhane kurulabilir. Böylece “Erkekler sokakta kaldı.” mağduriyetinin önüne geçilebilir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun şiddetin önlenmesinde büyük önem taşımaktadır. Kanunun içeriği yeterli ama uygulamada büyük problemler olduğunu düşünüyoruz. Kanunlarımıza göre soruşturma aşamasının başlaması ve koruma tedbirlerinin alınmasında evet, mağdurun beyanı esastır ama nihayetinde hüküm verilirken tek başına mağdurun beyanı öngörülüyor. Bu savunma, şiddet uygulayanlar tarafından geçerli bir savunma değil. Kovuşturma safhasında dedik nihayetinde kadının beyanı esas değil, dosyada toplanan delillere göre bir hüküm veriliyor. Eğer kadının beyanı esas kabul edilip erkek bir mağduriyete uğrarsa karşı tarafa, yalan söylediği ortaya çıkan tarafa gerekli cezalar verilir ve mağduriyet de böylece ortadan kalkar.

Bir de şunu çok önemsiyoruz: Şiddet görmüş kişilerle iletişim kurma noktasında kolluk görevlilerine eğitimler zorunlu olmalı. Kolluk kuvvetleri, şahıslarla ilk irtibata geçen şahıslar. Bu sebeple, doğru iletişime geçerlerse işlenen şiddetin de boyutu doğru olarak tespit edilir. Bu eğitim, Aile Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı tarafından ve İçişleri Bakanlığının iş birliğiyle personellere gerekli donanımlar sağlanmalı.

Yargıya da büyük sorumluluk düşüyor. Aile hâkimleri bu anlamda akademide ayrı olarak yetiştirilmeli ve sonrasında da bölümü değiştirilmemeli; aile hâkimi ise aile hâkimi olarak kalmalı, bu konuda uzmanlaşmalı. Verdiği kararlar da sadece üst mahkeme tarafından değil, diğer kurumlar tarafından da tetkik edilmeli. Nasıl? Mesela bir karar verdi ama verdiği karar taraflarda doğru sonuç oluşturmadı. Pedagoglar tarafından kontrol edilebilir verilen karar ne sonuç doğuruyor; bunun da önü açılmalı.

Biz İstanbul 2 no.lu Baro olarak dediğim gibi yeni kurulmuş bir baroyuz, henüz çalışmalarımıza yeni başladık ama gördüğümüz aksaklıklar konusunda mevzuat çalışması yapıyoruz. Bir ay sonra inşallah başta da dediğim gibi sunacağız size.

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gönül Başkanım, çok teşekkür ediyorum. Tespitleriniz, önerileriniz kayıtlarımız altına alındı.

Şimdi Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanımız Aslı Koçak Arıhan’a sözü bırakmak istiyorum.

Buyurun.

4.- Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Asli Koçak Arihan'ın, Gelincik Merkezinin çalışma sistemi, kadına yönelik şiddetle ilgili sahada yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Sayın Başkan, Sayın Heyet, Sayın Komisyon üyeleri ve bütün katılımcılar; gerçekten hepimiz için siyasetüstü ve toplumsal bir sorun olan kadına yönelik şiddetin araştırılması ve gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan bu Komisyona, sahada çalışan bizlere yaptığınız davetiniz için Ankara Barosu ve Ankara Barosu Gelincik Merkezi avukatları olarak teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Biraz önce Sayın Metin Başkanımın da Gelincik Merkezi Projesi'yle ilgili açıklamaları oldu. Benim zaten sunumum sizlere fotokopi olarak herhâlde verildi. Açıkçası benimki birazcık sahadan, yaşadıklarımızla ilgili olacak, sorun ve öneri şeklinde bir sunum olacak.

Şimdi, Sayın Metin Başkanımızın da söylediği gibi, 2011 yılında Ankara Barosu Gelincik Merkezi kuruluyor. Tamamen, kuruluş amacı, şiddet gören kadınlarla bire bir, yüz yüze temas hâlinde olarak hukuki destek vermek. Kadın, çocuk, yaşlı LGBTİQ yani tamamen toplumun dezavantajlı gruplarına hukuki destek veriyoruz. “444 43 06” numaralı telefondan 7/24 ayrıca Ankara Barosu eğitim merkezi 4'üncü katta bire bir, mesai saatleri içinde; Sincan Batı Adliyesi 2'nci katta da aile mahkemelerinin yanında kadınlarla görüşmelerimizi yapıyoruz, mağdur kadınlarla görüşüyoruz ve görüşmelerimiz neticesinde de eğer ekonomik olarak belli kriterler içindeyse avukat desteğimizi direkt olarak sağlıyoruz.

Sistem şöyle çalışıyor: 100 kadın avukat rehber avukat olarak Ankara Barosu bünyesinde; 400'den fazla kadın-erkek karışık avukat arkadaşımız da sahada görevli. Öncelikle avukat arkadaş kadın mağdur geldiğinde bizlerle görüşmesini sağlıyor, telefon nöbetlerini bizler tutuyoruz. Hatta ben dün Sincan Batı Adliyesinin nöbetçisiydim. Gelen kadınlarla ilgili de özellikle yaşadığım olayları da birazdan söylemek istiyorum. Daha sonrasında da eğer atama yapacaksa da sistem üzerinden atamamızı sağlıyoruz ve avukat arkadaşımız yarım saat içinde gelmek zorunda, geldikten sonra da üç gün içinde davayı açmak zorunda. Eğer 6284'le ilgili bir tedbir isteniyorsa sadece, hiçbir ekonomik kriter aramıyoruz ve hemen bununla ilgili işlemi de gerçekleştiriyoruz.

Bize gelen kadınlar ve yüz yüze görüştüğümüz kadınlar... Ki ben daha çok şu an hukuki boyutu ve bire bir yaşanan sorunlarla ilgili zaten konuşmak istiyorum. Benden önceki konuşmacılara da katılıyorum. Kadınlar gerçekten gelmeden önce yüzlerce kez belki şiddete uğruyorlar, çok ciddi bir şekilde travmatik olaylar yaşanıyor. Mesela dünkü gelen kadın aynen şunu söyledi... Ankara'da yaşayan bir kadın, 3 çocuğu vardı ve sadece kendi adını yazabiliyordu. Neden dedim 3 çocuğunu yetiştirirken sen de tekrar, öğrenmedin? “Öğrendim fakat o kadar çok kafama vurdu ki adam, tekrar epilepsi hastası olduğum için okumayı da unuttum, sadece şu an ismini yazabiliyorum.” dedi. Yanında kızı vardı; bir büyük kızı, bir de küçük kızı varmış. Büyük kızı çok ciddi bir şekilde korkuyormuş babasından ve evdeydi ama küçük kız yaklaşık 14 yaşında, o anneye birlikte gelmiş ve kızdaki cesareti görmem, annesinin yanındaki desteği görmem inanın, benim için de bir umut kaynağı oldu. İşte, biz bu kadınlarla birlikteyiz, gerçekten bire bir şiddet gören. Yirmi yıllık evlilikten bahsediyor. Yani sorduğunuzda... Bugün gelince özellikle bildiğim şeyi tekrar sordum. “Nasıl geçti?” dediğimde “Çıktım evden, aileme gittim, ailem geri gönderdi, boşanamazsın.” dedi. İşte, “Şuraya gittim şöyle oldu, buraya gittim böyle oldu.” şeklinde, bütün ailenin tekrar tekrar gönderdiği kadınlardan bahsediyoruz.

Yani hepimizin bildiği bir gerçek, bazen çok böyle basite indirgiyoruz. İşte, adliyelerde, karakollarda ifade alınırken, konuşulurken sanki kadın ilk defa gelmiş ya da çok basit bir olaymış gibi düşünülüyor. Ben bazen katıldığım komisyonlarda da hep şunu gördüm, “Bir tokattan da gerçekten bir şey olmaz.” denildiğini de duydum. Değil yani o kadınlar cidden... Hani çevremizde, sosyal

çevremizde gördüğümüz çok farklı olaylar vardır; işte, deyim yerindeyse, kötü örnekler vardır ama Türkiye gerçeği o gördüğümüz kötü örnekler değil. Yani 3-5 tane olan kötü örneği milyonlarca kadına sirayet ettirdiğimizde böyle masa üstü çay sohbetine dönen kadına karşı şiddeti konuşuyoruz.

Ben dün gördüm yani gerçekten o kadının oraya gelmesi zor, aile desteği zor ama diğer, iyi bir örnek anlatabım. Aynen dün gelen kadınlarımızdan birisi de Tokat Zile’de yaşamışlar ve gerçekten karakolu aramış, karakola demiş ki: “Ben artık yaşayamıyorum.” O 4 çocuk ve çok acı bir şey, kadın 15 yaşında anne olmuştu. Yani aslında bildiğiniz bir çocuk yaşta. Bunlar bizim ciddi karşılaştığımız... 38 yaşında, yirmi yıllık evliliklerden bahsediyoruz ama kadına bakıyorsunuz, hayat onu benden daha çok yormuş ama o kadının gücünü de gördüm, çıkmış, karakolu çağırmış, karakoldakilere durumu anlatmış, onlar almışlar ve çok güzel bir şey dedi: “Param yoktu, parasını bile karakol karşıladı, beni Ankara’ya gönderdi. Ailem benim yanımda oldu, işte onlarla kaldım; iki artı bir, bir evdeydim. Şimdi kendime yeni bir hayat kurmak için çıktım.” “Nasıl geçineceksin?” dediğimde de “Geçineceğim ben; ne yaparsam yapacağım, geçineceğim çünkü çocuklarımı artık inanılmaz dövüyor.” Çok acı, bazen bunları söylediğimizde insanlar inanmıyor ama ben onları görüyorum, evet, kendi kız çocuklarını satan babalardan, satma fiiline geçen babalarını görüyor. Yani kadınların çoğu zaman çıkış sebepleri, inanın kendi yedikleri dayaklarla çıkmıyorlar, o çocuklarına sıra geldiğinde çıkıyorlar. Onlar böyle hayaller şeyler değil, gerçekten somut, biz bu kadınlarla, bunlarla birlikteyiz. Telefonlarla aranıyoruz, 7/24 aranıyoruz ve 7/24 arandığımızda mesela şu pandemi dönemiyle ilgili şu dendi: Şiddet azaldı çünkü aramalar azaldı. Onunla ilgili de çok somut tespitlerimizden birini söyleyeyim: Bizi aradılar, ben “Neden bizi aradılar?” dedim ama telefon nöbetlerinde ben de varım yani ben de konuşuyorum. Öncelikle bir avukatla konuştuklarına bile hayret eden kadınlar, çok mutlu oluyorlar böyle bir şeye ulaşmış oldukları için. Şunu diyen oldu, evet, aynen bunu dediler: “Kocam bana diyor ki ‘İşte, İstanbul Sözleşmesi kalktı, artık ben seni dövebilirim, seni devlet korumaz.’” diyenler var, bu çok acı. Ben şahadayım.

Aslında bu İstanbul Sözleşmesi sonrası süreçte, çok net biliyorum, Emniyet olsun Jandarma olsun daha özenli ve güvenli çalışmalar yapıyor yani bunu biliyorum. Ama bir yanlış örnek nedeniyle sistem tekrar tekrar bozuluyor ve kadınlar sadece şu anda, çok acı bir şey, sosyal medyayla, duyumla hareket ediyorlar. Çok acı, işte bu yanlış örneğin bir tanesi, bütün kadınlara öğrenilmiş çaresizlik yaratıyor. Kadın şöyle söylüyor: Ben çıksam nasıl olsa devlet bana yardım etmeyecek, ben en iyisi evimde olayım.”

Bizim önerilerimiz, sorun ve öneri şeklinde yapmaya çalıştığımız bir sunumdu dediğim gibi, bunlardan biri bu. Özellikle tekrar belirtmek istiyorum, biz sahada Mağdur Hakları Daire Başkanlığıyla, Emniyet ve Jandarmayla birebir çalışıyoruz ve çalıştığımızı da biliyoruz. Kimse şiddetin olmasını istemiyor, hele kadına yönelik şiddeti kimsenin tasvip etmeyeceğini hepimiz biliyoruz. Ama burada sorun var ki ülkemizde de bu şiddeti, bu vakaları yaşıyoruz. Hani 2021 olmuş, her sabah en az bir kadın cinayetine uyanıyoruz. Bu kadın cinayetlerinde gerçekten şöyle gelebiliyor bu sebepler: “Beni aldattığını zannettim.” “Boşanmak istedi.” İşte, bu kadar basit. Yani bir kadının... Hepimiz bunu akıl alır gibi düşünmeyiz, evet ama bundan dolayı kadınlar dayak yiyor, bundan dolayı kadınlar öldürülebiliyor. Bu nedenle bir yerde bir yanlışımız var.

Ben naçizane o kadınlarda neyin eksik olduğunu gördüğümde şunu anladım: Kadınlar, tam olarak devlet tarafından güvence altına alındıklarını, işte 6284’le ilgili korumaların devam ettiğini, işte KADES uygulamasının olduğunu, elektronik kelepçe sayısının artırıldığından bile bihaberler. Daha acı bir şey diyeyim: Avukatlar da hâkimlerimiz de bihaber yani bu kadar ilginç bir süreç yaşıyoruz.

“Toplumsal algı” diye bir şey var, bunun yönetilmesinde şöyle bir durum oldu: “Evet, İstanbul Sözleşmesi kalktı, demek ki artık devlet kadına yönelik şiddeti onaylıyor mu?” Ya da şöyle bir durum oldu: “Demek diğerleri de kalkacak.” İşte, bence sorun burada. Yani “siyaset üstü” dediğim şey de burası. Bence şunu vermeliyiz biz insanlara; kadınlara, herkese yani şiddete potansiyel kişiler de dâhil olmak üzere: “Hayır, devlet şiddete karşı, kadına yönelik şiddete, altını çizerek, bir daha karşı.” Bunu verdiğimiz anda, ya bu var, ben burada biliyorum, siz biliyorsunuz, ben burada bir kişinin bile bizden aykırı düşündüğünü düşünemem çünkü biliyorum, sizlerle sahada da birlikteyiz ama demek ki yanlısımızı çözmek zorundayız. Gerçekten, naçizane bu düşüncem, en üst kadrodan devamlı surette bunun verilmesi. Yani bir kere bile çıkıp yüksek bir yetkiliye söylediğimde, toplumda belki o gün yüzlerce kadına dayağı engelliyor, bu kadar net. Biz kadın cinayetleri davalarında da sayın vekillerimle de adliye koridorlarımızda -bu, ceza alanların da kendimizin de tespiti- özellikle bizim gittiğimiz dosyalarda daha yüksek cezalar veriliyor. Bu, 2 kez mağduriyet yaratabiliyor kadınlarda, o mağdur yakınlarında. Bazı mağdur yakınları -sosyal medyada olduğunda- biz gitmiş oluyoruz, tabii insanız, işte Emine Bulut vakası, hangimiz unutacağız? Ben Emine Bulut vakasını -kızı benim kızım ile yaşıt olduğu için- hâlâ üzerinden atamamışımdır ama ondan sonra Kırıkkale’de belki kaç tane daha -çok acı bir şey- boğazı kesilerek kadın öldürüldü. Daha geçen bir tanesi daha var, şimdi onun da takibini yapacağız. Yani sosyal medyaya düştüğü için ya da bir şekilde kamuoyu desteği aldığı için bazı dosyalarda haksız tahrik indirimi uygulanmıyor, bazı dosyalarda hâlâ çok acı bir şekilde; aldatma ihtimali, bununla ilgili düşünceler, gerçekleşmesi de gerekmiyor, yani bu kadar net, çünkü hâkimimiz de bu toplumda yaşıyor. Ne yazık ki hâkimlerimiz ve savcılarımız böyle bir eğitim... Tamam, hepimiz kâğıt üzerinde “eğitim verilmeli” diyoruz ama ben onlarla birlikteyim ki benim de yirmi beş senem bitti bu adliye koridorlarında, hâkimlerimiz her şeyi bitirdiklerini düşünüyorlar. Bunu nasıl çözeceğiz? Bunu biliyorum. Yani hepimizin “verilmeli” demesi kolay; o eğitime de gelebilirler, geliyorlar da hepimiz biliyoruz, işte ben kaymakam eğitimlerinde de bulundum, başkasında da geliyorlar... Algı yönetiminin değiştirilmesi gerekiyor; bu, çok net yani oradaki eğitimin verilmesi de yetmiyor.

İstanbul Sözleşmesi’nin kaldırılmasının bir iyi yanı ne oldu? Toplumda İstanbul Sözleşmesi’nin varlığı hatırlandı. Yani böyle bir ülkede yaşıyoruz ve hâkimlerimize biz İstanbul Sözleşmesi’ni inanın anlatamadık ve doğru düzgün tek bir karar çıkartmadan 2014 yılında olan, kanunlar üstü olan, bir uluslararası sözleşmeyle ilgili doğru düzgün karar çıkartmadan feshedilme sürecine geçildi ve daha ilginç yanı, feshi daha çok yankı buldu. Dünya değişik ortamlardan pandemiyle birlikte geçiyor, biz de bu süreçte... Ama şunu net çözmeliyiz: Kadına yönelik şiddeti çözmezsek toplumsal şiddeti çözemeyeceğiz, evet, huzuru da bulamayacağız. O şiddetin o ailede, o toplumda olduğunu gözümüzü kapatarak da bundan çıkamayacağız.

Bizim neler yaptığımızdan demin bahsettim, bunlarla ilgili özellikle kendimizce yaptığımız bir istatistik sonuçlarını da size sundum. Genel öğrendiğimiz: Evet, kadınlar üzerindeki öğrenilmiş çaresizlik... Bunların ancak ve ancak devlet ve kamu, kadının yanında olduğunu ifade ettiği sürece ve bunun devamlı surette konuşulduğu sürece olacak. İstanbul Sözleşmesi’nin feshinin toplumda yarattığı algının kaldırılması lazım. Ben biliyorum, herkes de bunu söylüyor, ifade ediyoruz ama hâlâ belli bir kesimde kaldığımız aşikâr. Evet, çok netti öfke kontrolü. Biz 6284 sayılı Yasa’yı halktan birine sorduğumuzda sadece şunu söylüyor: Kocanın evden uzaklaştırılması. Oysa, ben bu konuda böyle güzel bir yasamızın olup buna indirgenmesine bile üzülüyorum. Özellikle avukat arkadaşlara verdiğimiz eğitimlerde, biz Ankara Barosu olarak altını çiziyoruz, bu yasayı bunu indirgersek biz de haksızlık yapacağız. Lütfen taleplerimizi sağlık tedbirinden öfke kontrolüne, elektronik kelepçeye, envai çeşide yayarak ve şiddet göstereni de gerekirse tekrar topluma katarak bu bağlamda devam etmeliyiz. Özellikle de sadece evden uzaklaştırmayı kullandığımız sürece de çok daha yanlış yerlere giden,

kadının kazanılmış haklarına zarar verebilecek kararlar elde edebiliyoruz oysa çok basit tedbirlerle bile şiddet, aile içi şiddet çok net bir şekilde çözülebilir. Mesela, sadece şu verilebilir: Erkeğin kadına hakaret etmemesi, ev eşyalarına zarar vermemesi. Çünkü evliliği bitirmek isteyen var, gerçekten de ölüm tehlikesi altında bundan kaçmak isteyen kadın var, sığınmaevine yerleşmek isteyen kadın var, asla gitmek istemeyen kadın var. Lütfen ve lütfen şunu bilelim: Hiçbirimiz travma altında ne yapacağımızı bilemeyiz. Şu sorgulayıcı dilimizden, özellikle kadının karakolda ya da adliye mekanizmasında, bunu hepimiz yaşıyoruz, sorgulayıcı dilden kurtulmamız lazım: “Neden oradaydın?” “Sen ne yaptın?” “Ne giymiştin?” “Alkollü müydün?” “Üzerinde ne kıyafet vardı?” gibi ya da “Sen kocana ne dedin?” gibi karşı tarafın suçunu hafifletici şeylerden gerçekten dilimizi kurtarmamız lazım. Bununla ilgili demin de bahsettim, aslında toplumsal bir sorun olduğunu düşünüyorum, çoğu zaman bizler bile bu kadar içindeyken kendimizi bu şeyin içinde bulabileceğimizi biliyoruz.

Evet, bir diğer sorun da cezasız kaldığı yönündeki algı. İnsanlar şunu düşünüyor: Kadına yönelik şiddet cezasız kalıyor. Aslında sistem ilerliyor fakat kadın bundan bihaber. Gitti karakola, şikâyet etti, sistemde araştırma, soruşturma, kovuşturma dönemleri başladı fakat kadına giden bir bilgilendirme yok. Kadın ne düşünüyor? “Ben şikâyet ettim ama hiçbir şey olmadı.” Şiddet gösteren ne oldu? Karakola gitti, ifadeyi verdi, çıktı, hiçbir şey yok ortada ama altı ay sonra bir dava geldi. Yani şimdi hepimiz bunun aslında suçsuz kalmadığını biliyoruz, o adama aslında o ceza gidiyor ya da mahkeme celbi gidiyor ama orada bir altı aylık, bazen bir senelik... Yani pandemi döneminde, benim kendi yaptığım, kamu kurumlarından birindeki tacize yaptığım şikâyetinde bir seneyi geçti çünkü savcımız önce çalışmadı, sonra emekli oldu ve şu anda bir buçuk senedir bir taciz iddiasının kararı çıkmadı. Şimdi, kızcağız için ben konuşamıyorum. Sen kamu kurumundasın, risk almışsın, gitmişsin birini şikâyet ediyorsun ve onunla ilgili... Kurum çok ciddi davrandı, onu da çok rahatlıkla söylüyorum, kişinin iş hakkını feshetti ama bu olmasaydı gerçekten de kız için tacizcisiyle aynı yerde olma durumu net olacaktı.

Dediğim gibi, cezasız kalma, işte “Seni öldürürüm, ne olacak, iki üç yıl yatarım, namus derim, töre derim.” Bunların hepsinin dendiğini biliyoruz ve kadına karşı şiddeti körüklediğini de biliyoruz. Bizim öncelikle engellememiz için burada iki üç yıl ceza alarak çıkmadığını, aslında onlarca yıl ceza aldıklarını tekrar tekrar hatırlatmamız lazım. Cezanın indirimli olan hususlarda da haksız tahrikle ilgili kısımlarda da gerçekten uygulanmaması için veya istisnai olması için -çünkü hepimiz ceza hukukunu biliyoruz- tamamen işte, “Kadına yönelik şiddette bütün istisnalar kaldırılın.” diyemeyiz, “Bütün indirimler kaldırılın.” diyemeyiz ama istisnai olması gerektiğini de hepimiz biliyoruz çünkü geldiğimiz nokta o oldu. İşte, yapar, çıkar. Hatta kadının tacizcisi aynı koridordan geri çıkıyor. Yani aynı mahkemeden geri çıkma zorunda kalıyor -ki bunlar gerçekten yaralayıcı- biz o kızlarla yan yanayız, o kadınlarla yan yanayız.

Ve şunun da tekrar altını çizmek istiyorum: Bir kadının taciz ya da istismara uğradığında bunu gidip söylemesi kolay değil. Genelde şunu bekliyor hâkimlerimiz, hatta çok acı, bazen karşı sanık vekilleri “Niye gitmedin? Niye bağırmadın? Neden şunu yaptın?” diyebiliyor. Kusura bakmayın, Allah kimsenin başına vermesin, kimin ne yapacağını kimse bilmez. Bu bir psikolojik travmadır, kimi üç günde söyler, kimi anında söyler, kimi üç yıl sonra çıkar. Yani böyle bilemediğimiz, yaşamadığımız olaylarla ilgili gördüğümüz haberlere dayanarak acaba neden kadının iftira atma ihtimali üzerine düşünmeye başlıyoruz? Yani bir sorgulayalım kendimizi. Kim kolay kolay der, taciz iddiasında bulunabilir?

Özellikle de karakol aşamasında bütün delillerin toplanmasının ne kadar kıymetli olduğunu biliyoruz. Yeterli ihtimam gösterilmeyen dosyalar, yetersiz delilden adli mekanizmada beraatle sonuçlanıyor. Yani ilk başta yapılan ufak tefek ihmaller daha sonra şu an geldiğimiz duruma sebep oldu.

Ve özellikle şunun altını çizmek istiyorum: Kadınlar intihara meyilli değildir. Neden bütün kadın cinayetleri öncelikle “intihar” adı altında başlıyor, neden soruşturmalar bir şekilde gidiyor ve neden daha sonra delil yetersizliğinden “intihar” diye dosyalar kapatılıyor? Bunu özellikle söylemek istiyorum. Bir kadının bile şüpheli ölümü, açıklanmayan ölümü, başka kadınların cinayetine sebep olmaktadır. Özellikle mesela, çok yakın zamanda yaşadığımız Şule Çet vakası. Eğer o olay çözülmeseydi belki çok daha fazla genç kızımız atılacaktı yüksek yerden. Atılmadı mı? Ona rağmen atılan hâlâ genç kızlarımız var. Sanki kızlar sevgililerinin evlerine gidip kendilerini atıyorlar. Çoğu zaman da oradaki delillerin tam toplanmaması “Şüphe, sanık lehine yorumlanır.”dan dolayı işte, şu an geldiğimiz, cinayetlerdeki olsun, tacizlerdeki olsun, cezasızlığı doğuruyor.

Çok acı bir şey söyleyeyim, benim kendi dosyam, tecavüz dosyasında, şehir hastanesinde deliller kaybedildiği için şu an sanık iki yıldır dışarıda ve çok acı, kız aynı gün ihbarda bulunmasına rağmen, aynı gün bütün işlemleri başlatmasına rağmen -ki bildiğiniz bir dosyadır, veteriner hekim dosyası- ben kıza diyecek hiçbir şey bulamıyorum. İki yıldır daha ne yapacaktı o kız? Tecavüz sonrası ihbarda bulunuyor ve onun akabinde suç delilleri yok ediliyor ve suç delillerinin yok edildiğini çok rahat söylüyorum çünkü artık tespit edildi, kesinleşti ve bu mekanizma için de bu kızcağıza biri nasıl bir şey diyebileceğimizi söylesin. Devlete güvenmeyip ne yapacaktı? Veya bu haberi gören başka biri, başka bir tacize, istismara uğrayan gidip bunu söyleyebilecek mi? Şunu da hepimiz bilelim ki eğer o tecavüzcü dışarıdaysa başka potansiyel mağdurlar var. Bunun için o mağdur bizim de tanıdığımız olabilir, biz de olabiliriz, herhangi, hiç tanımasak bile bir kadın olacak, bunu da bilelim yani o bıraktığımız tecavüzcüler ciddi bir şekilde başka mağdurlar yaratacak, bunun vebaline de hepimizin dikkat etmesi lazım.

Dediğim gibi, benim asıl planım soru ve öneri şeklindeydi, ben bir konuşma şeklinde anlatmış oldum. Personellerle ilgili evet, çok önemli ifadeler, diller, oraya gittiğimde şöyle bir şey... O kadın için “devlet” demek karakoldaki polis demek, adliyeye geldiğinde savcı demek, hâkim demek, kaymakam demek. O kadın, devlet olarak onu görüyor ve oradaki onun kullandığı bir dil bile... Ben şimdi çok gördüm yani şunu diyen kadınlar var: “Hâkim bana baktı, güldü, bence bana inandı.” Yani bunu duruşma sonrası söylüyorlar. Bu kadar ihtiyaçları var, bu kadar güvene ihtiyaçları var. O yüzden, bunu, mağdurla iletişimden tutun, avukatlar da dâhil olmak üzere yani bu meslek şeyinde herkese vermek zorundayım. Biz ne diyoruz, onlar ne anlıyor?

Çoğu zaman da eksik bilgilendirme caydırıyor ve size şöyle söyleyeyim en kötüsü ben bu istatistiği duyduğuma inanmamıştım, sizler de biliyorsunuzdur: Türkiye’de öldürülen kadınların birkaç yıl önce sadece yüzde 7’si daha önce adli mekanizmalara başvurmuş yani yüzde 93’ü öldürülmeden önce hiçbir mekanizmaya başvurmamış, bunu sorgulayalım. Şu anda da o rakam herhâlde yüzde 10. Yani 100 kadından 90’ı öldürülmeden önce başvurmamış. Biz nerede hata yaptık? Hepimiz açısından söylüyorum.

Ayrıca, kadınların ekonomik gücü çok çok önemli. Evet, çoğu kadın niye gidiyor biliyor musunuz? Aile araya giriyor, kadın vazgeçiyor, geri dönüyor, üç gün sonra gittiğinde karakoldaki memur şunu diyor: “Ya, sen dün de gelmiştin.” Ya da boşanma davasından vazgeçen... Evet, biz bu proje kapsamında -Metin Başkanım da biliyor- çok ciddi davalar, bir sürü şeyler oluyor. Kadıncağızların çoğu vazgeçiyor çünkü ekonomik sorun... Ya, çocuğunuz açken, çocuğunuz dışarıda kalacakken, doğal gaz yokken, üşüyorken mecbur o adama geri dönüyorsunuz ve sonra o yine dayanılmaz hâlde geldiğinde, yine boşanmaya gittiğinizde hâkimin size dediği şu: “Sen daha önce yine dava açmışsın, bak, sen yine vazgeçmişsin.” Olayların sosyolojik araştırmasının da artık... Çünkü hâkimlerimiz de yoruldu, çok

hassas hâkimlerimiz var yani ben diyorum ya, kimsenin bu işten memnun olduğunu düşünemem ama o dil çok çok önemli. Kadınlar niye geri dönüyor? Kadınların bulunduğu ortam ne? Ha, yanlış yapan varsa bunların da ayıklanması gerektiğini düşünüyorum.

Kurumlar arası iş birliği çok önemli, özellikle şu ara... Dün de gelen bir talepçimiz aynen şöyle yaptı, hakkında aldığımız adres ve kimlik bilgilerini kaldırdı, dedi ki: “Ben hastaneye gittiğimde işimi yapamıyorum çünkü adres ve kimlik bilgilerim gizli.” Aynı zamanda mesela, “Maddi yardımlara başvuracağım, belediyelerden alamıyorum.” dedi. Doğru, belediyeler çok haklı, kendi il sınırı içinde oturup oturmadığını tespit etmek zorunda ama bunun karşılığında kadınların özellikle adres ve kimlik bilgilerinin kaldırılmasını çok yapıyoruz. Bunun yargıda yansımaları şu: Kadına tedbir verdik, kadın yine kaldırdı. Oysa aslında kadın maddi yardım için adres ve kimlik bilgilerini kaldırıyor. Hani size eğer böyle sonuçlar geliyorsa adres ve kimlik bilgilerinin kaldırılma sebebinin yüzde 90’ı kadının bir şekilde kurumlar arası işini yapamaması.

Bir de aile içi şiddet savcılarını farklı uygulamalar yapıyor. Mesela ben Urfa örneği verdim, bu tamamen yaşadığım bir örnek, Urfa’da aile içi şiddet... İnsanlar karakolları suçluyor bazen. Oysa karakollar aile içi şiddet savcısından aldığı talimatı yapıyor ve savcı şöyle bir talimat vermiş: “Eski nişanlıysa normal genel işlere gönder.” Bunun üzerine gelen eski nişanlıyla ilgili ve ölüm tehlikesi olan bir dosyada işlem yapılmamış, normal genele gitmiş. Aslında başlamış işlem fakat kız bizi aradığında dedi ki: “Gittim karakola hiçbir şey yapılmadı.” Mümkün değil dedim. Karakolla konuştum, “Biz onun işini başlattık.” dedi. E, peki, niye 6284 yok, şunlar yok dedim. “E, buradaki savcılık şöyle diyor: “Eski sevgiliyse bunu genele gönder, 6284 uygulama çünkü bu, aile içi değil.” Bu yaşadığımız bir örnek, ben bunu özellikle de bildirmiştim ve işte, hani, “O yanlış örnekler, algılar nerede?” diyorsunuz ya, işte bunlar. Bir örnek var, o bir örnek, işte, Urfa’daki, bütün yaptığımız her şeyi...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ama 6284 orada net bir şekilde ifade ediyor.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – İşte, evet. Bunu yapan, aile içi şiddet savcısı, evet.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Yani 6284’ün bir...

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Ve ne kadar güzel bir yasadır, ısrarlı takip dâhildir.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Tabii ki. İsrarlı takibe de dâhil olmak üzere aile içi, eşler ya da...

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Başkanım, size verdim örneğimi, var böyle. İnanın, hani “Neden uygulanmıyor?” diyorsunuz ya ben karakollarda da talimatlı iş...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Önce karakollarda, tüm ekiplerde bilgilendirme.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Ve şey, aile içi şiddet savcılarını da çok...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – 6284’ü herkese çok iyi öğretmemiz lazım.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Evet, yani kilit savcılar var ve gerçekten kimi çok güzel uyguluyor, kimi ise böyle yorumlar yapmış. Burada da mesela ben karakola hiçbir şey söylemedim, onlar da talimatla bağlı çünkü. Yargı süreci çok uzun, boşanma davaları Ankara’da, altı ay da süre veriliyor ve çoğu kadın şunu yapıyor, diyor ki: “Ben bu kadar bekledim, lanet olsun, bir şey de istemiyorum, anlaşmalı boşanayım.” Yani gerçekten, nasıl oluyor? Ben bunu Adalet Bakanımız Abdülhamit Gül Bey’e de iletmiştim bir toplantıda, “Altı

ay değildir.” dedi meslektaşım. Sonra adliyeye gittim, araştırma yapılmıyormuş, gerçekten kalemlere sormuşlar -yani dinlendiğim için de çok mutlu oldum- evet, oradan da geldi cevap; altı ay. Çoğu cinayetin de boşanma sürecinin, şiddetin olduğu bir yerde -nasıl altı ay bu kadınla erkekle ilgili şiddet göstermemesini- bu süreçte olduğunu hepimiz biliyoruz. Özellikle aile mahkemelerindeki sürecin kısaltılmasını talep ediyoruz.

Ekonomiyi de zaten herkes söyledi. Onun dışında, tekrar, bizler burada sahayla ilgili tecrübelerimizi aktarabildiğimiz için çok mutlu oldum. Komisyona da değerli çalışmalarınız için sizin nezdinizde teşekkür ediyorum. Herkese de emekleri için şimdiden çok sağ olun diyorum.

Kolay gelsin.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aslı Hanım, çok teşekkür ediyorum. Yani ben insanların işleri tutarken sorunları içselleştirmesini çok önemserim. Bütün baro başkanlarıma teşekkür ediyorum.

Son sözü vereceğim, Siirt'ten bir selamla geldi Kıymetli Başkanım ama Ecehan Polat Başkana sözü vermeden evvel, Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanımız Aslı Koçak Arıhan'a sorunu içselleştirerek çözmek üzere, devletin, kurumların gördüğü pencerenin ve İstanbul Sözleşmesi dışında da şiddete karşı hepimizin ortak paydasının şiddete sıfır tolerans olduğunu altını ısrarla çizdi. Hiç kimsenin ama hiç kimsenin -hiçbir siyasi ayırım gözetmeksizin söylüyorum- şiddete müsamaha gösterme imkânı yok. Aksayan tarafları görmek adına alandaki tespitleriniz önemli ve özellikle Metin Feyzioğlu Başkanımın söylemiş olduğu, sizin ısrarlı takibiniz, faillerin ısrarlı takibi gibi, baroların da mağdurlarımızı ısrarlı takip ederek a'den z'ye kadar, sığınmaevine teslim edene kadar, sığınmaevinden sonra istihdam sağlayana kadar avukatlarımızın bu konudaki takibini çok önemli görüyorum. Ankara Baromuz tarafından yürütülen Gelincik Projesi'nin bu anlamda tüm barolarda, 81 ilde örnek proje olarak yaygınlaştırılmasını ve devam etmesini... Biraz evvel Sayın Başkanımız Adalet Bakanlığı, UNDP ve Türkiye Barolar Birliğinin ortaklaşa yürüttükleri projeden bahsetti, çok önemsiyorum ama elimizde deneyimlenmiş bir proje var ve bu Gelincik Projesi'ni de tüm illere bence yaygınlaştırabiliriz diye düşünüyorum.

Sorgulayıcı dil konusuna katılıyorum. Özellikle bakanlarımızın bu konudaki hassasiyetlerini tüm Komisyon üyelerimiz dinledi, İçişleri Bakanımızı da Aile Bakanımızı da Millî Eğitim Bakanımızı da Adalet Bakanımızı da ve özellikle siz biraz evvel aile mahkemelerimizle alakalı söylediniz ve bizim talebimiz de bu. Bu vesileyle 81 il ve 494 ilçede 805 hâkimimiz, tedbir mahkemeleri ve tedbir hâkimleri olarak belirlendi; çok önemli bir adım olarak görüyorum, 154 sayılı Genelge'yi çok önemli bir genelge olarak görüyorum ve İçişleri Bakanlığının 1/1/2020 tarihli genelgesini reform mahiyetinde görüyorum. Bu vesileyle illerde valilerimizin, yereldeki uygulamaları takip etmek adına uygulayıcıların, koruyucuların, önleyici tedbirleri alacakların ve rehabilite edeceklerin o toplantılarda aksayan yönleri de çok net göreceğini düşünüyorum. Adalet Bakanlığımız, aynı zamanda, 81 ilde 126 ilçe adliyesinde aile içi ve kadına yönelik şiddet soruşturma büroları kurmuş vaziyette ve AGO'ları kurmuş vaziyette. Sizin tespitleriniz öncesinde ben “Barolarımızın yansıttığı sorunlar nedir?” diye hepsini aldım, arkadaşlarım, uzmanlarım çalıştı, çok teşekkür ediyorum. Ortak paylaştığımız sorunlar ve çözümler var ve sizin sorun olarak gördükleriniz ama bugün bakanlıklarımızın çözmüş olduğu önemli uygulamalar var. Bu vesileyle tespitleriniz, önerileriniz de arkadaşlarımız tarafından net bir şekilde dinlenildi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Sayın Başkanım, bir notu sadece teyit etmek için söylüyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – 2011 yılında Gelincik Merkezinin sizin tarafınızdan kurulmasının da altını çiziyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Hayır, o kurumsal bir başarıdır. Değerli meslektaşım o noktadan aldı, başka zirvelere taşıdı, ben onunla sadece gurur duyuyorum; söyledığım o değil.

Adalet Bakanlığı ve UNDP’yle yürütölen proje, bire bir Gelincik Projesi model alınarak hayata geçiriliyor. Dolayısıyla ikisi arasında bir ayrılık gayrılık yok. Onu Türkiye’ye biz UNDP projesi olarak yayıyoruz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Teşmil edeceğiz.

UNDP pilot illerde uygulayacak. Bu aynen şeye benziyor Kıymetli Başkanım: Haydi Kızlar Okula Kampanyası ya da Kadın Dostu Şehirler gibi. Birleşmiş Milletler birimlerinin Türkiye’de pilot illerde uygulanıp sonrasında uygulayıcıların, Hükûmetin, bizlerin bunu Türkiye geneline yayması gibi, sizin de barolara yayması çok önemli.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Sayın Başkanım, bu, huzurunuzda getirildiğinde şununla karşılaşacaksınız, bunu yaşadığımız için arz ediyorum: Biz bu projeyi Türkiye’ye yayalım dediğimiz zaman on sene önce ŞÖNİM’ler yoktu ve ŞÖNİM’leri oluştururken dedik ki: “Barolarla kanuni altyapı bazında birleştirin bunları.” Maalesef, o tarihte Aile Bakanlığı “Biz bir avukat odası oraya açarız, kendi avukatımızı görevlendiririz.” dedi, olmadı; sonra “Barolardan oraya avukat gönderin.” dedi, “Biz bunu yapamayız.” dedik çünkü ŞÖNİM’e avukat görevlendirme yetkimiz yok, avukatlar bizim çalışanımız değil, serbest çalışanlar.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Notlarımızı aldık, ŞÖNİM’deki avukatlarımızla ilgili.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Bütün bu olumsuz tecrübelerden sonra işte bu proje gelişti.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Çok teşekkür ederim.

Aslı Hanım, bir şey daha söyleyeceğim: Yaklaşık bir ay kadar önce, Komisyonumuzun toplantılarına başlamasından evvel alanı çalışmış birimleri incelerken, çalışırken Gelincik’in 444 43 06 numaralı telefonunu aradım, yaklaşık bir buçuk iki ay evveldi, belki de bayramdı ve 3 kez aradım, 3’ünde de cevap verilmedi. Bunu niye söylüyorum? “Somut tespit” diyorsunuz ya, cevap verilmeyince üzüldüm, sorumlu olarak sizi arayıp, ulaşip bunu söyleyeyim istedim, fırsatım olmadı ya da ulaşamadık numaralarınızın tatil dolayısıyla ulaşamamasından kaynaklı. Şunu söylemek istiyorum: 7/24 hizmet eden birimlerde bile... Hassasiyetinizi gördüm ama aldığım notları şimdi görünce söylemek ihtiyacı hissettim: “Direkt olarak avukatla karşı karşıya kalınıyor.” denmişti bilgilendirme notlarınızda, bugün siz teyit ettiniz; ben aradım, ulaşamadım. Şimdi, siz konuşurken yeniden bir kez daha aynı numarayı aradım, bu defa “Gelincik Merkezi, buyurun efendim.” cevabıyla karşılaştım. O gün şiddete maruz kalmış olsaydım Gelincik Merkezine ulaşamamış olabilirdim. Dolayısıyla sadece devlet kurumları değil, özel sektör ya da sivil toplum örgütlerimiz de çalışırken bu 7/24 uygulamasına hassasiyet göstermesi gerekir diye düşünüyorum.

ANKARA BÜROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Onunla ilgili zaten şöyle bir sorun oldu: Sistemsel bir sorun oldu ve gerçekten de özellikle ŞÖNİM’den de bize dönüş yaptılar ve çok ilginç bir şekilde bazen aynı gün içinde bir telefon düşüyor, bir telefon düşmüyor ve biz uzun zamandır hâlâ yaşıyoruz bunu. Daha geçen gün de...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ben de somut örnek üzerinden gittim.

ANKARA BÜROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Biliyorum, çok iyi yaptınız. O sorunu ben geçen gün bizim yönetim kurulu üyesiyle yine konuştum. Bakıyoruz, bir şey yok ama pandemi döneminde dahi -ben de dâhil- nöbet tuttuk. O sistemsel oluyor. İşte, ben de zaten onları bildiğim için deminki kendi sunumumda da onu özellikle belirttim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Özel inceleyeceğim.

ANKARA BÜROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Tabii, tabii.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ece Hanım, hoş geldiniz.

Buyurun, söz sizde.

5.- Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Üyesi Ecehan Polat'ın, kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin yasal dayanaklar, uygulamadaki sorunlara karşı koruyucu ve önleyici tedbirler, baroların kadın hakları komisyonları ve öneriler hakkında sunumu

SİİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerim, baro başkanlarım, TBB Başkanımız Metin Feyzioğlu'nu; herkesi selamlıyorum buradan öncelikle.

Söz konusu kadına yönelik şiddetlerin son zamanlarda inanılmaz derecede arttığını hepimiz görebiliyoruz burada. Şimdi, aslında çoğu sorunları benim önceki konuşmacı arkadaşlarım, meslektaş arkadaşlarım dile getirdiler. Bu sorunların aslında uygulamada ne kadar işlevsel olduğunu ben tartışacaktım; daha doğrusu, bu sorunlarımızın, yasal dayanaklarımızın, mevzuatlarımızın, ulusal mevzuatlarımızın uygulamadaki işlevselliğini ben sorgulayacaktım başta. Aslı Hanım bu konudaki sorunları aslında açıkça bir şekilde dile getirdi, ben bir daha da üstünden geçip de herkesi sıkboğaz etmeyeceğim. Ben daha çok öneriler üzerinde duracağım. Şimdi, demek istediğim: Kadına yönelik şiddetin önlenmesi hakkındaki yasal dayanaklarımız nelerdir, yeterli midir? Kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin yasal dayanaklarımızın uygulamada işlevselliği yeterli midir, var mıdır? Uygulamadaki sorunlara karşı koruyucu ve önleyici tedbirlerimiz yeterli midir, buna ilişkin neler yapabiliriz? Bununla beraber, baro kadın hakları komisyonları ve merkezleri bu konularda yeterli eğitimden geçiyor mu geçmiyor mu? Öncelikle, aslında bizim bu eğitimlerin tamamlanıp tamamlanmamasında yani bunlar tamam mı, uygulamadaki en azından bizim... Eğer ki bir aktiflik göstereceksek bizim bir eğitimden geçmemiz gerekiyor. Başta baro başkanlarımız, baro kadın hakları komisyonu ve merkezlerimiz olmak üzere, bu eğitimden hepimizin geçmesi gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, yasal dayanaklarımız; evet, uluslararası sözleşmelerden CEDAW, önemli bir sözleşmedir, insan haklarıyla ilgili 8 temel sözleşmeden birisidir hakikaten de. Bununla beraber, hâlâ yürürlükte olan İstanbul Sözleşmesi'yle ilgili bazı sorunlar meydana şu an; yürürlükten kaldırıp kaldırılmayacağı noktasında değerlendirmelerin yapılması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü İstanbul Sözleşmesi'nin bir maddesinde özellikle “Kadının sırf sadece kadın olması bile yeterlidir.” deniyor. Burada “Kadının dini, dili, ırkı, cinsiyeti, daha doğrusu, cinsel yöneliminin ne olduğu önemli değil. Bizim açımızdan bir kadın eğer ki şiddete uğruyorsa onun kadın olması yeterlidir.” deniyor. Yani bu yüzden yürürlükten kaldırılması konusundaki değerlendirmelerin bir daha yapılması gerektiği görüşündeyim ben de. Ulusal mevzuatımız 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'umuz; aslında kanun çok güzel bir şekilde düzenlenmiş.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ecehan Hanım, hemen bir tane bir şey soracağım. İstanbul Sözleşmesi'nde olup da 6284'te olmayan sizin tespitiniz nedir?

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Ben şöyle söyleyeyim: Sadece bazı çekincelerden dolayı kaldırılması gerektiği yönünde sorunlar söyleniyor fakat bunun gerçekten de uluslararası bir sözleşme olduğundan dolayı... Hani isminin ne olduğu önemli değil, orada eğer ki kadın şiddete uğruyorsa bu, bizim için yeterlidir.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – 6284’te aynısı var.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Tabii, tabii, ulusal mevzuatımızın da tabii ki...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yok, aynısı yok. Denetim var, aile ara buluculuğu var.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Ben zaten güzel bir düzenleme olduğunu ve güzel bir kanun olarak düzenlendiğini de söylüyorum ve buna ilişkin de şunları dile getirmek istiyorum: Şimdi, kadına yönelik şiddetin zaten ne olduğu konusundaki tanımları meslektaş arkadaşlarımız yaptılar. Bir daha şiddetin ne olduğu konusu üzerinde durmayacağım ama şiddetin bölgesel olarak farklılık gösterdiğini dile getirmek istiyorum. Nitekim, mesela, kadını erkek çocuk doğurmadığı için aşağılama, kadına yönelik tecavüz tehdidi, evlilik içi tecavüz, namus cinayetleri, özellikle kendim de şahit olduğum için kırsal bölgelerde bu çok fazla, inanılmaz derecede sıkıntılı. Bununla beraber, düşük ücretle çalıştırılma, iş yaşamına erkeklere kıyasla alt pozisyonlarda başlama, ev içi emeklerinin göz ardı edilmesi gibi çeşitli kadına yönelik şiddetler mevcuttur. Yani bu hem fiziksel olabiliyor hem cinsel olabiliyor hem psikolojik olabiliyor, hem de ekonomik olabiliyor. Yani her anlamdaki şiddetin kapsamının geniş olması; 6284 sayılı Kanun’da da bu zaten geniş bir şekilde tutulmuş. Yani bu sadece fiziksel olarak değil, hem cinsel hem ekonomik hem psikolojik olarak şiddetin varlığı kabul edilmiş. Evet, kanun güzel, kanun güzel uygulanmış fakat uygulama noktasında biz ne kadar erişebiliyoruz? Bir kadın eğer ki şiddete uğruyorsa en kısa sürede kim, nasıl müdahale edebiliyor, kolluk kuvvetine hemen yetiştiriliyor mu veya ne kadar sürede ulaşabiliyor veya hemen önleyici veya koruyucu tedbirler alınıyor mu alınmıyor mu, bu noktadaki sorunları ben dile getirecektim. Ankara Barosundan Aslı Hanım uygulamadaki sıkıntılarımızı zaten çok güzel dile getirdi. Ben sizi çok fazla sıkboğaz etmeyeceğim, bunlara ilişkin önlem ve tavsiye şeklinde cümlelerim mevcut, ben onları dile getireyim.

Şimdi, öncelikle, Türkiye’de yasa yapım ve uygulama süreçlerinde kadınların sözleşme hükümlerine uygun olarak ailenin bir parçası gibi değil yani özerk bireyler olarak görülmesi gerekiyor. Kadınların aile içerisindeki haklarının korunması ve şiddetin ortadan kaldırılması için gereken adımlar ivedilikle atılmalıdır. Toplumsal cinsiyet, yaş, sağlık durumu, azınlık olma durumu, engellilik -engellilik özellikle benim hassas olduğum bir nokta. Her şeyi de geçtim, aslında en çok engelli olan kadınların şiddete maruz kaldıkları konusundaki sorunları ben dile de getirmek isterdim fakat o kadar vaktimin olduğunu düşünmüyorum- göçmen ya da sığınmacı olma... Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinin Anayasa’nın 10’uncu maddesine “ayrımcılık yapılamayacak koşullar” olarak açık bir şekilde eklenmesi gerekiyor. Şimdi, kadının ne işle uğraştığı, dilinin ne olduğu, dininin ne olduğu; bunlar önem arz etmiyor. Bizim açımızdan, kadınsa her türlü, her anlamda şiddete maruz kaldığı zaman bu haklardan, 6284’ten, İstanbul Sözleşmesi’nden, CEDAW’a taraf olduğumuzdan dolayı haklardan faydalanması gerektiği konusundaki görüşümü bildirmek istiyorum.

Bununla beraber, kadına yönelik şiddetin kaynağının toplumsal cinsiyet eşitsizliği olduğu bilgisinden yola çıkılarak kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmaları toplumsal cinsiyete duyarlı bir bakış açısıyla tanımlanmalıdır. Kadına yönelik şiddetin çoğunlukla aile ve aile gibi yakın ilişkilerin içinde üretildiği bilgisini yok saymadan “aile” kavramına karşı gerçekçi ve eleştirel bir tutum geliştirilmesi gerekiyor. Şimdi, bununla beraber, kadınların haklarını ilgilendiren yasama ve yürütme

süreçlerine bağımsız kadın örgütlerinin anlamlı katılımlarının sağlanması gerekiyor. Bu konudaki Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün bütçesi ve insan kaynağıyla birlikte -tabii, şu anki aile ve sosyal, çalışma politikası 2'ye ayrılmış durumda- devlet kurumlarının politikaları ve uygulamaları üzerindeki koordinasyon, izleme ve değerlendirme yetkilerinin artırılması gerekiyor. Bununla beraber, ulusal eylem planları ve eylem planlarındaki faaliyetlerin planlanmasına ve gerçekleştirilmesine sivil toplumun etkin katılımının sağlanması gerekiyor. Ayrıca, buralarda yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için bütçe ayrılması ve bu mevzuatta gerekli değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Faaliyetlerden sorumlu kurumların net bir şekilde belirlenmesi lazım ve faaliyetlerin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği izlenerek takibatının süreklilik olarak yapılması gerekmektedir.

Şimdi, bu toplumsal cinsiyet ayrımcılığını oluşturan davranış kodlarının erken yaşlardan itibaren oluştuğu anlayışıyla Hükümetin, devletimizin ilk kademedan başlayarak tüm yaygın ve örgün eğitim müfredatını toplumsal cinsiyet ayrımcılığı içeren ifadelerden arındırması ve müfredata kadına yönelik şiddete ilişkin, kadınların insan hakları ve güçlendirilmesi odaklı bir anlayışla dersler koyması gerektiği yönünde görüşüm de mevcut. Bugün itibarıyla, evet, kadın cinayetlerinin suçlusu sadece tek fail değildir. Kadın cinayetlerinin suçlusu toplum olarak hepimiziz. Yani, zira hem medyanın hem toplumun hem insanların faille beraber müşterek fail olduğunu, bütün kadın cinayetlerinin suçlusu olduğunu düşünüyorum.

Bununla beraber, de zira eğitim konusunda buna yönelik eksiklerimiz mevcut ve her şey hakikaten de eğitimle başlıyor. Bizim öncelikle bu konudaki bilincimizi uyandırmamız lazım. Gerek kuruluşlar olsun gerek bizim barolar olsun, gerek stajyer arkadaşlarımız olsun, gerekse meslektaş arkadaşlarımız olsun, öncelikle bizim ne yapmamız gerektiği konusundaki bilinçlendirme çabalarımızı artırmamız lazım. Türkiye'nin her kesiminde bu yönde çalışmaların başlatılması gerektiğini düşünüyorum. Yani, evet, bazı bölgeler o kadar aktif, bazı bölgeler de inanılmaz derecede pasif. Ben kendi adıma da söyleyeyim, evet, Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Başkan Yardımcısı olarak geldim buraya ama bizim de çok eksiklerimiz var, bizim de yapmamız gereken bir sürü şeyimiz var. Öncelikle neyi bilmediğimizi bilmemiz gerekiyor bizim. Bunların bilincine vardığımız zaman, asıl işte o zaman harekete geçmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bununla beraber, şiddete maruz kalan kadınların genel destek hizmeti kapsamında taleplerinin 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da belirtildiği biçimiyle bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ve sosyal hizmetler kapsamındaki diğer grupların taleplerinden ayrı değerlendirilmesinin sağlanması lazım. Şiddete maruz kalan kadınların, destek için başvurdıkları tüm kurumlarda yasal haklarının bütünüyle etkili bir şekilde bilgilendirilmesi lazım. Oraya şiddete maruz kalan bir kadın geliyorsa orada hangi hakları varsa, ne yapması gerekiyor... Tamam, siz buraya geldiniz, "Ben sizi şuraya yönlendiriyorum." demekle olmaz, "Sizin şu şekilde hareket etmeniz lazım, sizin haklarınız şunlardır." Bu şekilde bilgilendirilmelerinden başlayarak yardım etmemiz gerekiyor, bu konuda desteklerimizi sağlamamız gerekiyor. Şiddete maruz kalan kadın ve çocuklar talep etmeseler dahi genel sağlık sigortasından yararlanmaları sağlanmalıdır.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Nasıl, tekrar alabilir miyim söylediğiniz cümleyi?

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Hangi konuda, son cümle mi?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Genel sağlık sigortasıyla ilgili, anlamadım.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Evet, yani talebe bağlı olmaması gerekiyor. Talep etmesi dahi bunun bir şekilde, eğer ki bizim yaptığımız tespitler sonucunda ihtiyacı varsa...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kimin?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kanunda var bu, Başkan, onu kastediyorlar.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Evet.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şiddet mağduru.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kanunda zaten mevcut da, çocuklarla ilgili genel sağlık sigortasını söylediği anda... Ben direkt olarak yanlış mı duydum? Çünkü Avrupa ülkelerinde ve dünyada birçok ülkede olmayan bir uygulamayı biz Türkiye’de yapıyoruz. 0-18 yaş bütün çocuklar genel sağlık sigortası kapsamında ve Türkiye’de şu anda yüzde 99 oranında tüm vatandaşlarımız sosyal güvenlik kapsamında ve 10 milyon kişinin de genel sağlık sigortasını Hükümetimiz yatırıyor ve gelir testine tabi olanların da -normalde şu anda 600-800 civarında- prim ödemesi gerekiyordu. Onu da tek rakama indirdik, o da 2,5 milyon civarında. Dolayısıyla, Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye’nin en önemli reformlarından biridir. Orada bir yanlış bilgi, eksik bilgi var.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Şöyle söyleyeyim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Buyurun.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Kadın ve çocuklarımız, bunlardan gerçekten... Dediğim gibi bilgilendirme çalışmaları çok fazla yapılması gerekiyor.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hayır, hayır yani çocuklarımız zaten doğduğu andan itibaren Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlı oluyor ve istediği hastaneden, istediği hizmeti, ücretsiz olarak 18 yaşına kadar kesintisiz alıyor. Sonrasında gelir testine tabi tutulursa 18 yaşından sonra eğer gelir durumu düşükse o zaman direkt olarak primini devletimiz yatırıyor ve sosyal güvenlikli kullanıyor. Eğer geliri, belli bir gelire sahipse o zaman da -şu an rakamı yanlış söylemeyeyim- 80 lira ya da 90 lira civarında bir prim ödenerek güvenlikli kullanıyor. Türkiye’de şu an yüzde 100’e yakın insanımız sosyal güvenlik şemsiyesinin altında, altını çizdim.

Buyurun Ecehan Hanım.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Çocukların şiddete maruz kaldıklarında kolay baş vurabilecekleri, güvenilir, bağımsız mekanizmalar oluşturulmalı ve yaygınlaştırılmalıdır daha çok. Çocukların yaşadığı şiddeti meşrulaştıran ya da görmezden gelen toplumun algısını hak temelli şekilde dönüştürecek çalışmalar yapılmalıdır. Bu konuda, evet, çocuk izlem merkezlerinin sayısı artırılması gerekiyor ve orada çalışan pedagogların her kesime ulaşabilecek şekilde sayılarının artırılması kanaatindeyiz biz de. Öğretmen, okul yöneticisi, sağlık personeli gibi çocuğa yakın çalışan kamu görevlilerinin, çocuğun yaşadığı şiddeti ihbar etme yükümlülüklerini vurgulayan yasal düzenlemeler gözden geçirilmeli ve ihbar etmeme durumunda yaptırımlar gerçekten uygulanmalı ve bu tür durumlarda ihbarı yapan kişinin korunması yasal güvence altına alınmalıdır. Bu konudaki düzenlemelerin biraz daha hassasiyetle ve şeffaflıkla yapılması kanaatindeyiz.

Bunun dışında, Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu olarak, biz, bu şekilde bir plan yapmaya çalışıyoruz. Mesela, Cezaevi İzleme ve İşkenceyle Mücadele Komisyonu ile ortak çalışmalar bağlamında kadın cezaevi ziyaretleri yapıp bununla beraber mevcut ziyarette hazırladığımız formlardaki sorular hakkında bilgi edinerek ilgili sorulara istinaden raporlama işlemlerini yaptıracağız. Bununla beraber, sorular, cezaevinde adalete erişim imkânları haklarına dair bilgi edinme imkânlarının olup olmadığı, kadın olarak cinsiyetlerinden kaynaklı ayrımcılığa, kötü muameleyle maruz bırakılıp bırakılmadıkları ve buna benzer şekilde tespitlerden yola çıkıp bu şekilde faaliyetler göstermeyi düşünüyoruz.

Bununla beraber, adli yardım komisyonlarıyla beraber çalışarak şiddet öyküsü, daha doğrusu şöyle: Şiddet öyküsü olan bir kadının varlığı hâlinde başvuru sürecinin Kadın Hakları Komisyonundan bir avukat tarafından yönlendirilmesi ve ceza veyahut hukuk boyutuyla ücretsiz avukat desteği sağlanamaması hâlinde Komisyon içinde gönüllü, görev paylaşımı yapılma ihtimali halihâzırda gündemimizdedir. Avukat desteğinden faydalanabilmesi hâlinde dahi kamuoyuna mal olmuş, sonucu toplumu etkileyecek niteliklerde ve kadının istemi hâlinde, gerekli görülmesi hâlinde her dosyada Komisyonca davaya katılma talebinde bulunmayı prensip ediniyoruz. Bu konuda -dediğim gibi- gerçekten de ben başta eğitim diyorum. Hepimizin bir eğitimden geçmesi gerekiyor çünkü eğer ki eğitilmezsek, bunun bilincine varmazsak nasıl bir yol izlememiz gerektiğini de bilemeyiz.

Beni dinleyen herkese de çok teşekkürlerimi sunuyorum buradan.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ecehan Polat, kıymetli Başkanımıza çok teşekkür ediyorum. Heyecan ve sorumluluk bilinciyle çalışmalarına da teşekkür ediyorum.

Birtakım düzeltmeleri gayriihtiyari yapmak zorunda hissettim kendimi. Özellikle, Anayasa’nın -sizler hepiniz hukukçusunuz, ben değilim ama kadın çalışırken hukuku da metinleri de öğrenmeye gayret ettim- 10’uncu maddesi “Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.” Anayasa’nın 10’uncu maddesi bizim en üst metnimizdir, en güçlü metnimizdir. Türkiye’de yaşayan 85 milyon insanın eşit olduğunu vurgulayan, bu kadar güçlü bir üst metin yok; bir. İkincisi; 2004 ve 2010’daki eklediğimiz maddeler kadına yönelik “Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir, devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı değildir.” diyoruz ve bunu da her konuşmamızda, inanıyorum ki siz de bunu her konuşmanızda söylüyorsunuz. Onu destekleyecek alt metin yasalarımızda, 6284’te güçlü bir şekilde gündeme getirilmiştir.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Öznur Çalık’ın, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in Komisyona ilettiği barolarda kurulan komisyonlara dair özet bilgiye ilişkin açıklaması

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ankara Milletvekilimiz Sayın Filiz Kerestecioğlu’nun bize iletmış olduğu, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki Komisyonumuza sunulmak üzere barolarımızın daha önceki kurulan komisyonlardan özet bilgileri bize iletmış. Biz özet bilgileri değil, direkt net bilgileri, tüm barolara yazılarını yazdırdık, buraya gelen barolarımızın dışında geride kalan tüm barolarımızdan yazılı görüşleri bizzat isteyeceğiz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Keşke bunları bilebilsek Sayın Başkan.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kıymetli Başkanım...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yani sizin kendi kendinize yaptığınız şeyleri biz bilemeyiz ki.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Kerestecioğlu, bakın...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Yani sonuçta buraya bir hizmet yapmak istedim. En azında alt komisyonda...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Kerestecioğlu, ben hizmetiniz için teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – E, önce o zaman onu edin, kusura bakmayın yani.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bir saniye, bir saniye.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben de size istediğiniz için teşekkür ederim ama Komisyon Başkanı olarak Komisyon üyelerini bilgilendirmek de aynı zamanda sizin veya yasama uzmanlarının görevi. Yani siz biliyor muydunuz bunun yazıldığını?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Kerestecioğlu, şu anda yapılan her görüşmeyi Komisyon üyelerimizle paylaşma fırsatımız yok. Eğer zamanınız varsa...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Öyle bir şey yok. Niye, yazılı olarak paylaşılır, bir WhatsApp grubu kurulur.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Müsaade edin, söyleyeyim.

Zamanınız varsa bu toplantıdan sonra... Arkadaşlar, zaten sekiz saat toplantı sürüyor, gözünüzü seveyim. Yani diyorsanız, ben sabahleyin geliyorum, uzmanlarla toplanıyorum ve arkasından Komisyona geliyorum; Komisyona gelen misafirlerimizle ön görüşmeyi yapıyoruz; Komisyona giriyorum, Komisyondan çıktıktan sonra...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Uzmanlar bize bilgi veremiyorlar mı?

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Elektronik ortamda paylaşılabılır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sahip olduklarını düşünüyorum arkadaşların.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Kerestecioğlu, şunu söylemek istiyorum: Komisyon toplantısı bittikten sonra bir on beş dakika Komisyonla ilgili çalışmaları iletelim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, kesinlikle. Talebim olacaktı zaten.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bu sadece bilgi saklama amacıyla değil, yapılan çalışmanın...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır saklama değil, Komisyon size aitmiş gibi davranma durumundan bahsediyorum. Komisyonda hepimiz çalışıyorsak hepimiz o bilgilere sahip olmalıyız.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ben de önerilerinizi alıyorum ve söylüyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, sonuç: Komisyon Başkanlığımız bazı kurumlarımızı, bakanlıklarımızı, sivil toplum örgütlerimiz de dâhil olmak üzere davet edip yoğunluğumuz dolayısıyla dinleyemeyeceğimizi düşündüğümüz bir kısımdan yazılı, bir kısımdan da fiili dinlemeyi yapacağız, bununla ilgili çalışmaları yapıyoruz.

Şimdi, ben sunumları için Kıymetli Başkanlarıma çok teşekkür ediyorum. Notumu almıştım, bir konuyu daha söyleyecektim ama şu an notlarımı bulamıyorum.

IV.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.-TBB Başkanı Metin Feyzioğlu, Sinop Barosu Başkanı Hicran Kandemir, İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanı Gönül Yıldız, Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Aslı Koçak Arıhan ve Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Üyesi Ecehan Polat tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK - Şimdi, sözleri milletvekillerimize bırakmak istiyorum.

Buyurun Gamze Hanım.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli konuklar, ben de her birinize yaptığınız sunumdan dolayı ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum.

Sizlere soruma gelmeden önce Filiz Hanım'ın o haklı söylemine ben de katılıyorum Sayın Başkan çünkü iki gün önce yazılı cevapların geleceğiyle ilgili sorumuza da “Aile Bakanlığından geldi.” dediniz ama iki gün boyunca hâlâ o cevaplar da bize ulaştırılmadı, bu konuda bir eksiklik var.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, çok haksızlık ediyorsunuz.

Bakın, uzmanlarımızın sorumluluğunu da ben üzerime alıyorum. Yani inanılmaz şekilde sürekli ellerinde evraklarla 7/24 çalışıyorlar. Dün gece 03.00'te atılan mesajları göstersonlar, gece 03.00'te arkadaşlarımıza mesajlar atarak şunları davet edelim, şunlara bakın diye uzmanlarımızı 7/24 çalıştırıyoruz. Mesailerini için bütün uzmanlarıma teşekkür ediyorum, ne olur saygı gösterin. Zamansızlıktan kaynaklanan bir aksama, yoksa asla bir sorun yok.

Buyurun.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Yok, ben arkadaşların emeğine saygı duyuyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biz hiç eleştiri yapmayalım mı Sayın Başkan?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Yapmayın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sürekli eleştiriyorsunuz siz...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ben eleştiri yapmıyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Niye her söylediğimize siz cevap veriyorsunuz?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Filiz Hanım, bana bakıyorsun ve söylüyorsun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama biz eleştiri hakkımızı kullanıyoruz, sözlerimizi tamamlamamıza izin vermiyorsunuz.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sizin eleştirilerinize tabii ki cevap verecek.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, anında cevap vermesin diyorum.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Yarım saat sonra mı cevap versin?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Biz öyle yapıyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biz eleştirilerimizi yapalım, cümlemizi tamamlayamıyoruz diyoruz.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Arkadaşlar, soru sordunuz, Komisyon Başkanı olarak cevap veriyor, bu kadar yani. Bunda büyütülecek ne var?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Öznur Hanım cevap verebilir. Siz onun avukatı mısınız? Kendisi cevap verebilir ama meslektaşım olması dışında ben bir konuda da Öznur Hanım'ı tebrik etmek istiyorum...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama sizden rica ediyorum, toplantı bittikten sonra kesinlikle bir yarım saat gerçekten kendi Komisyon üyelerimiz olarak kalalım. Bu Komisyon üyeleri kendi başına tek bir toplantı yapmadı, ben böyle bir usul görmedim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, hemen söylüyorum: Pazartesi günü akşam saat altıda Komisyon üyeleriyle toplantı yapalım.

Gamze Hanım, buyurun.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Bir konuda da Sayın Başkanın hakkını teslim edeyim, Komisyonun ilk gününden itibaren ısrarla müzakere ortamının oluşmaması için çok ciddi bir çaba sarf ettiğinizi de belirtmek istiyorum.

Ben öncelikle şunu ifade edeyim: Tabii, kadın baro başkanlarının varlığından dolayı memnuniyet duyduğumu önce ifade etmek istiyorum, bizim de zaten söylemimiz özellikle temsiliyet noktasında daha çok kadının varlığı.

Kime soru sorduğumu da söyleyerek başlayacağım. Ben önce Sayın Birlik Başkanına sormak istiyorum. Mesela “İlk tokatta cezasının gelmesi lazım.” diye bir ifadeniz olmuş daha önceki söylemlerinizde. Ben sizin aile ara buluculuğuyla ilgili düşüncenizi merak ediyorum.

Bir diğeri, şunu söylediniz: İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılmasıyla ilgili düşüncenizi beyan ettiniz, belki şerh konulması gerektiğini söylediniz. Ben bir hukukçu değilim ama bildiğim kadarıyla İstanbul Sözleşmesi’nde şerh konulacak maddeler belli, bu da daha çok mülteci sorunlarıyla ilgili. Dolayısıyla iktidarın ısrarla geri çekilme gerekçesi olan maddeyle ilgili şerh konamıyor diye biliyorum. Bu konuyla ilgili fikrinizi merak ediyorum.

Bir diğeri, kadına yönelik şiddetle mücadelede en büyük problemlerden bir tanesi veri eksikliği. Baroların da bu anlamda kadına yönelik şiddetle mücadeleye çok ciddi bir katkısı var. Ben buradan Gelincik’le ilgili Aslı Hanım’a çok teşekkür ediyorum. Gerçekten biz çoğu zaman çoğu davada takip ettiğimizde Ankara Barosunun da orada varlığını görüyoruz. Çalışmalarından dolayı ben de büyük bir mutluluk duyuyorum ve kuruluşundan bugüne emek veren herkese de teşekkür etmek istiyorum.

Barolar Birliği olarak başvuran şiddet vakalarıyla, nafaka alınamamayla ilgili bir istatistik çalışmanız var mı daha kurumsal? Bildiğim kadarıyla odalar özelinde bu çalışmalar var ama sizin koordine ettiğiniz bir çalışma var mı, bunu merak ediyorum.

Bir diğer sorum da İstanbul Barosundan gelen Baro Başkanımıza. Ben ona da şunu söylemek istiyorum: Kaçırmış olabilirim, İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmeye ilgili sizin fikrinizi merak ediyorum hukuki açıdan ve içeriği açısından merak ediyorum. Bir de nafakayla ilgili bir öneride bulunmuşsunuz ama herhangi bir konuyla ilgili yorum yapabilmek için bence önümüzde, elimizde bir istatistik veri olması lazım. Nafakayla ilgili birçok söz söyleniyor ama kim mağdur, ne kadar bir mağduriyet var, nafakayı alamayan kadın sayısı kaç, bunlarla ilgili bir istatistik veri yok. Dolayısıyla siz bu önerinizi neye dayanarak yapıyorsunuz, bunu merak ediyorum.

Bir de Sayın Başkan, biz en başından beri belki şunu yapmalıyız... Siz de az önce Siirt Baro Başkanımıza aynı şeyi sordunuz “İstanbul Sözleşmesi’nde olup da 6284 sayılı Kanun’da olmayan neler var?” diye. Az önce de bir milletvekili arkadaşımız da bunu söyledi, bunu sordu hatta bana, “Her şey var.” diyor. Evet, 6284, İstanbul Sözleşmesi’yle yüzde 100 uyumlu...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Tabii. Neden buradayız, ne yapıyoruz?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Müsaade edin, ben bitireyim.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Niye yapıyoruz?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – On yıl boyunca niye yapmadınız? On yıl boyunca neden eksikliğini hissetmediniz? İsrarlı takip on yıldır suç değil.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ama eksik yok...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – İsrarlı takip suç mu TCK’de, suç olarak tanımlanıyor mu ona cevap verin siz.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Var, söylendi. Bakın...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Suç olarak tanımlı mı TCK’de, buna bir cevap verir misiniz?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Cevap vereceğim size.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Hayır, suç olarak tanımlı mı, ben bunun cevabını merak ediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, sizi dinliyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, şunu merak ediyorum: TCK’de şu an ısrarlı takip suç olarak tanımlı mı?

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ne dendi? Adalet Bakanlığımız ne dedi?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Şu an soruma cevap verin: Evet mi, hayır mı?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – 6284’te düzenlendi.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Suç mu, TCK’de suç mu? Benim sorum çok net.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – TCK’de suç olarak düzenlenmemiş olsa bile...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Aynen, ben sorunun cevabını aldım ama ben şunu tavsiye ediyorum size: Bakın...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Biz 6284’ten bahsediyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ben şimdi size eksikliklerin ne olduğunu söyleyeceğim. Toplumsal bir sorun olmadığı, STK’lerin sürece dâhil edilmediği, denetleme mekanizmasının olmadığı, “aile içi” tanımının olmadığı...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Siz sadece altı boş siyasi söylem içindesiniz, canlı yayın yapıyorsunuz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım, lütfen...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Hayır, yanlış ama yanlış.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Canlı yayın yapma hakkın var. Niye?

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Sadece işiniz şov, insanlara...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Hanımefendi, ben ön seçimle geldim, benim şov yapmaya ihtiyacım yok.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Biz de öyle geldik, biz de tırnaklarımızla kazıyarak geldik.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Şov ancak sizin yaptığınız, yukarıdan talimatla milletvekili olanların şova ihtiyacı var, ben ön seçimle geldim. Onun için hiç bu şovlara ihtiyacım yok, hiç merak etmeyin.

(Gürültüler)

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Bana hakaret edemezsin, ben de tırnaklarımla geldim.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Yukarıdan talimatla milletvekili olmadığım için... Ben ön seçimle geldim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ne demek bu, ne demek!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Onun için şova ihtiyacı olan...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar... Mutlu Hanım...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Benim şova ihtiyacım yok, beni üye takdir ediyor, onun için şova ihtiyacım yok.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, arkadaşlar... İnanamıyorum...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ama bana müdahale etmeyin Sayın Başkan...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, sabahdan beri müdahale ediyorum, lütfen...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, bir saniye...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ama müdahale edeceksiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, lütfen...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kimi aşağılıyorsunuz?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ben aşağılamıyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Bu nasıl bir usul ya, çok ayıp ama ya.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, böyle giderse toplantıya ara vermek zorunda kalacağım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Arkadaşları uyarırsanız, lütfen söz alıp konuşalım.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ben otuz senelik avukatım kardeşim tamam mı? Buraya tırnağımla geldim ben, tırnaklarımla.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ya, nasıl gelip gelmediğiniz beni ilgilendirmiyor. Söz alıp konuşur musunuz?

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ben seçim bilmem neleriyle değil...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Keşke ön seçimle gelseydiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, Komisyonumuz kadına yönelik şiddetin araştırılması üzerine. Burada insanları şiddete maruz bırakıyorsunuz.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Karşıma şöyle geçip bana hakaret edemezler Sayın Başkan.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım, lütfen...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, yani şöyle duruşuma bile laf ediyor. Ne var bunda? Şöyle izliyorum sadece yani, bu bir üsttencilik değil.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Eleştiri değil sizin yaptığınız.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Siz “Şov yapıyor.” diyeceksiniz, ben ona cevap vermeyeceğim. Siz benim canlı yayın yapmama “Şov yapıyor.” diyeceksiniz...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.21

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.37****BAŞKAN: Öznur ÇALIK (Malatya)****BAŞKAN VEKİLİ: Tuba VURAL ÇOKAL (Antalya)****SÖZCÜ: Çiğdem ERDOĞAN ATABEK (Sakarya)****KÂTİP: Esin KARA (Konya)**

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Toplantıyı açıyorum.

Arkadaşlar, istirhamım, bakın, bugün ülkemizin farklı bölgelerinden çok kıymetli kadın temsilcilerimiz başta olmak üzere hukukçu ve kadına yönelik şiddetle ilgili çalışmalar yapmış, önlemek için mücadele eden arkadaşlarımızı dinledik ve biraz önceki tartışmayı çok gereksiz... Her söz alan arkadaşımın kendi sözünü ifade etme özgürlüğü var, temiz bir dille olmasına hassasiyet göstermenizi istirham ediyorum. Özellikle, bu masanın etrafında olan, milletin vekâletini almış kadınlarımızın her birinin emektar olduğunu, emekçi olduğunu, yıllara mazhar siyaset yapmak için, yapabilmek için mücadele ettiğini unutmamamız gerektiğini söylüyorum ve bir parantez açarak, yıllarca başörtülü vaziyette siyasetin arka tarafında, bahçesinde mücadele edip Meclise gelemeyen nice kadınlarımız var ve bugün başörtüsü mücadelesi vermiş ve partide kadın kolları başkanlığı yapmış, bugün aramızda milletvekili olarak bulunan arkadaşlarımız var. Bunlardan bir tanesi...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, bu ifade konuyu başka bir yere çeker ama.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, bağlayacağım.

Kadınlarımızı kendi aralarında öncelikle eşitlememiz gerektiğini, başı açık, başı kapalı, giyiminden kuşamından dolayı farklılaştırarak haklarının elinden alındığı bir dönemi yaşadık ve insan haklarının ihlal edildiği bir dönemi yaşadık. Dolayısıyla bugün tüm Türkiye’den temsilci kadınlarımız Meclisimizde görev yapıyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Cumhuriyet Halk Partisi de buna destek oldu zaten, biz size destek oluyoruz.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Uygulayan sizsiniz ya.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Habibe Hanım, müsaade edin.

Çiğdem Hanım, yıllara mazhar ilinde kadın kolları başkanlığı yapmış, siyaset yapmış ve mücadele etmiş ama başörtülü olduğu için –bakın, ben bunun canlı şahidiyim- çok güçlü bir kadın olmasına rağmen, o dönemde başörtülü milletvekili adayı olamadığı için başı açık başka bir arkadaşımızı o dönemde Meclise kendisi önerdi.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Sayın Başkan, lütfen...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Neslihan Hanım, sözümü kapatıyorum.

Şunu söylemek istiyorum: Hiçbir arkadaşımızın siyasetinin, emeğinin gölgelenmesini hepinizden istirham ediyorum ve kadınlarımızı güçlendirmek için bilgilerimizi karşılıklı paylaşalım.

Sözü Gamze Hanım’a bırakıyorum.

Buyurun Gamze Hanım.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, tabii, siz, kendi siyasi partinizden olduğu için daha yakın tanırıyorsunuzdur milletvekili arkadaşımızı.

O zaman ben de kısaca kendimi şöyle ifade edeyim: Ben de siyasetin her alanında hangi düşünceden olursa olsun, hangi partiden olursa olsun kadınların daha çok görev alması gerektiğine yıllardır inanan ve savunan biriyim ve bunun bu noktada insanların giyim tarzıyla, inançlarıyla, kimlikleriyle asla değerlendirilmemesi gerektiğini de her platformda ifade ediyorum, böyle de olması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Biliyorum, evet, çok teşekkür ediyorum.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Milletvekilinin bu mücadelesi elbette ki kıymetlidir, bütün kadın milletvekillerimizin bu mücadeleleri kıymetlidir.

Ancak, kameraya çekiyor olmamı şov yapmak olarak algılamak ve böyle bir ifade kullanmak da doğru değil. Ben şov yapmıyorum. Millete göstereceğim ve benim çekindiğim hiçbir söylemim yok, dolayısıyla bunu çekmekten ve bunu yayınlamaktan da hiçbir zaman hicap duymuyorum. Yarın da aynı şekilde söylemlerimin arkasında olduğum için gönül rahatlığıyla bu videoyu da çekiyorum.

Ben son olarak şunu ifade etmek istiyorum, Anayasa'nın 10'uncu maddesiyle ilgili, bu İstanbul Sözleşmesi'nin üzerine sizin söylediğiniz bir sözle ilgili de kendi fikrimi şöyle beyan edeceğim: Evet, Anayasa'nın 10'uncu maddesi de birçok tanımı alarak şiddet üzerine herkesin eşit olduğu tanımını yapmıştır ama İstanbul Sözleşmesi'nin özelliği bir insanın sahip olduğu bütün vasıfları sıralamıştır herhangi bir yoruma açık bırakmadan yani neredeyse hangi futbol takımı tuttuğunu, hangi rengi sevdiğini yazmamıştır. Bu kapsayıcılık kıymetlidir. Zaten İstanbul Sözleşmesi'nde kadına yönelik şiddetle en kapsamlı mücadelenin olduğunu bu noktadan yola çıkarak söylüyoruz. Bizim burada tedirginliğimiz, bu maddenin yani toplumsal cinsiyet yönelimi nedeniyle şiddet uygulamasının önünden... Yani orada çünkü şunu söylüyor, Baro Başkanımız da söyledi: "Cinsel yönelimi nedeniyle şiddet uygulamasının önüne geçilmeli." Bu maddeden rahatsızlık duyulduğu için geri çekilirse yarın öbür gün biri de çıkıp der ki: "Ya, ben onun inancı gibi düşünmüyorum, farklı düşünüyorum." O da şiddet görebilir. "Kimliğini kabul etmiyorum." O da şiddet görebilir. Dolayısıyla, toplumun bütününe kapsayan bu tür kavramların ben bu kadar sıradanlaştırılmasını doğru bulmuyorum ve İstanbul Sözleşmesi'nin daha geniş kapsamlı olduğunu da yine vurgulamak istiyorum.

Bir önemli konu da -tam onu vurgulayacaktım- belli ki İstanbul Sözleşmesi'nin ve 6284 sayılı Kanun'un karşılaştırılmasıyla ilgili bir sorun var. Bir toplantıda belki her birimiz bu konuyla ilgili düşüncemizi ifade etmeli ve bunu da bir sonraki çalışmalarımıza aktarmalıyız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, teşekkür ediyorum.

Neslihan Hanım, buyurun.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Teşekkürler.

Komisyon çalışmalarımıza katkı sunan değerli konuklara çok teşekkür ediyorum, çok kıymetliydi sunumlarınız bizim için.

Yalnız, edindiğim izlenim göre barolar bünyesindeki merkezler eliyle yürütülen kadın çalışmaları oldukça başarılı. Türkiye Barolar Birliği uhdesinde teşkil edilmiş olan ve kısa adı "TÜBAKKOM" olan Kadın Hukuku Komisyonu da son derece önemli ve değerli bir oluşum ancak sanki çok daha işlevsel bir nitelikte olmadığı hissiyatına kapıldım. TÜBAKKOM'u daha etkin bir hâle nasıl getirebiliriz? Tabii ki her bir baro, bağımsız bir karaktere sahip ancak Barolar Birliğinin TÜBAKKOM'u işlevsel hâle getirerek kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bütün barolar için model olacak, onların ufkunu genişletecek özgün çalışmalar geliştirmesi gerektiğini de düşünüyorum.

Bugün sunum gerçekleştiren değerli konuklarımızın tamamına birkaç sorum olacak, ayrı ayrı değil. Birincisi, hukuk fakülteleri müfredatlarında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hukuku konulu derslerin zorunlu ders olarak yer alması konusundaki düşünceleriniz nedir? Barolar bünyesinde kadın hakları konusunda çalışan bazı arkadaşlarla görüşme imkânım oldu, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hukuku konularının staj programları içinde zorunlu kılınmasının önemine işaret ettiler. Detaylı bir tarama yapma imkânım olmadı ama mesela, İzmir Barosunun staj programında sözünü ettiğim konular zorunlu ders olarak yer almaktadır. Siz değerli misafirlerimden bu konudaki görüşlerinizi de almak isterim yani toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hukuku konularının staj programlarında zorunlu ders olarak yer alması konusundaki düşüncelerinizi?

Bir diğer sorum Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanına: Barolar Birliğinin kadına yönelik şiddetle mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin bir politika belgesi var mıdır? Eğer yoksa neden yok ve politika belgesi oluşturma konusunda bir irade koyulacak mı?

Aslında, Barolar Birliğine bir de önerim olacak, Komisyon çalışmalarımızın en başından beri istatistik ve veri analizi konusunda kamu otoriteleri arasında ciddi bir uyumsuzluk gözlemledik. Ancak, 6284 sayılı Kanun özelindeki dosyaların da sağlıklı bir analizinin yapılması, buna ilişkin istatistiklerin derlenmesi, izleme ve değerlendirmelerinin yapılabilmesi için barolar ya da Barolar Birliğinin bir veri analizi havuzu oluşturmaları gerektiğini düşünüyorum.

Son olarak da şu noktaya işaret etmek istiyorum: Bugün değerli konuklarımız arasında İstanbul 2 No.lu Barosu da var, hoş geldiniz Gönül Hanım. Ancak, İstanbul Barosu kayıtlı üye sayısı bakımından dünyanın en büyük Barosu, yüz kırk üç yıldır faaliyette, bu Baronun Kadın Hakları Merkezi -yanlış hatırlamıyorsam- 1999'dan bu yana çalışmakta ve büyük bir birikime sahip. Kendileri Komisyona davet mi edilmediler yoksa davet edildiler de katılım mı olmadı? Her iki durumda da Komisyonumuz için büyük bir kayıp olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Neslihan Hanım, çok özür diliyorum, kaçırdım, tekrar söyler misiniz?

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Yani bu İstanbul Barosu davet mi edilmediler?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Anladım, söyleyeyim.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Baroları parçalama, paralel barolar inşa etme konusundaki girişim karşısında parti olarak duruşumuzu kamuoyuyla daha önce paylaşmıştık fakat burada İstanbul Barosunun bulunmayışı Komisyonumuz için büyük bir eksikliktir, bunun altını çiziyor ve sebebini öğrenmek istiyorum Sayın Başkan.

Çok teşekkür ediyorum sizlere.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Neslihan Hanım, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, Komisyonumuzun hassasiyetini ilk günden itibaren hissettiğinizi düşünüyorum. Biraz evvel konuşan Siirt Barosu temsilcisi Ecehan Polat'ın ifade ettiği "Eğitim, en önemli hadise." derken de kadınla ilgili bir konuda, kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda ilk kez Kabinenin, önemli ve kadına şiddetin önlenmesiyle ilgili konularda paydaş olan bakanlarını burada dinledik. Komisyonumuzun temel amacı, şiddete sıfır tolerans, bunun da eğitimden geçtiğini biliyoruz ve bu vesileyle Millî Eğitim Bakanımız direkt kendisi geldi, bütün 5 kurumuyla birlikte ve ertesi gün de YÖK Başkanımız ve akademisyenlerimiz geldi. Davetlerimiz esnasında sivil toplum örgütlerinin varsa kanaatlerini -siyasi düşünceleri bizi enterese etmiyor- dinlemek üzere odalarımızı, barolarımızı bu vesileyle davet ediyoruz. İstanbul Barosu, barolarımızla davet ederken benim listemin içerisindeydi; hem 1 No.lu hem 2 No.lu Baroyu davet edecektik ve/fakat davetimizin listelerini yaparken Sayın Nazan

Moroğlu Hanım'la konuştuk ve İstanbul 1 No.lu baronun 2'nci Başkanını hem Baroyu temsilen hem kadın komisyonlarının kurucusu olarak hem TÜBAKKOM'un kurucusu olarak hem de bu konuda çok iyi çalışmış bir akademisyen olarak görüyorum ben onu davet ettik ve aynı barodan aynı kişiyi iki gün dinlememek adına haftaya İstanbul Barosu Başkan Vekili ve aynı zamanda hukukçu kimliğiyle Sayın Nazan Moroğlu'nu dinleyeceğiz. Dolayısıyla, hiçbir ayırım yapmaksızın, sadece bölgesel farklılıkları temsil etmek adına Siirt'ten, Muğla'dan, Sinop'tan her bölgeden, Ankara'dan ve İstanbul'dan temsilciler istedik. Temsilde adalet konusunda adaletimize güvenebilirsiniz.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK - Bir şey daha var, barolarla ilgili söylemiş olduğunuz konu -baro başkanlarımızın da girmemesi için söylüyorum- bu Komisyonun konusu değil, ilgili komisyonlara giderek milletvekili arkadaşlarımız kanaatlerini orada çok rahatlıkla paylaşabilirler. Kadınla ilgili sürelerden çılmayalım diye umut ediyorum.

Hacı Ahmet Bey, buyurun lütfen.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Değerli Başkanım, çok değerli baro temsilcileri; hoş geldiniz.

Metin Bey, ben sizi özellikle bir siyasetçi olarak gıyaben takip ediyorum. Burada sesinizi yükseltmeden fikirlerinizi fikir sesi yüksekliğiyle, fikrin o kendine has ağırlığının yüksekliğiyle dile getiriş biçiminizi özellikle tebrik ediyorum. Bu işin felsefesini yaptınız yani temel argümanlar üzerinden konuştunuz, bayılıyorum ben bu işin felsefesini yapmaya, çok hoşuma gidiyor, terimleştirme, felsefesi hakikaten bu iş çok önemli; bu konularda bir iki soru sormak istiyorum.

Bir zamanlar bu ülkede bazı siyasiler her mahallede işte şöyle birileri yetiştireceğiz, ülkeyi de küçük bilmem nere yapacağız filan diye konuşuyorlardı, demey veriyorlardı; şu anda “evrensellik” adı altında ülkeyi tamamen ülkenin değerleriyle çatışan bir başka topluma ve bir başka toplumla alakalı devletlere teslim etme gibi iyi niyetli -tabii bu, art niyetli değil- bir çabanın olduğunu ben görüyorum. Tabii, taklit, öykünme iyi bir şeydir ama bir yere kadardır, eğer özgünleşemezseniz en iyi taklit bile taklitten öte bir şey değildir. Dolayısıyla, burada ciddi bir sıkıntı olduğunu ben görüyorum. “Türkiye'nin boyun ağrıları” diye harikulade bir yazısı vardır rahmetli Nuri Pakdil Bey'in, Türkiye'nin Batı'ya bakmaktan boynunun tutulduğunu ve normal hareket ettiremediğini, vücuduyla beraber dönmek zorunda kaldığını ifade eder özü itibarıyla. Kusura -bakmayın ama sizin biraz boynuz tutulmuş, istatistik olarak söylediniz efendim “Akademik olarak çalıştığım için böyle.” dediniz, ben size ISTAT raporları üzerinden birtakım bilgiler vereceğim. ISTAT, İtalya İstatistik Kurumu Sayın Başkanım. Sayın Başkan, yanlış anlamadıysam -tutanaklara da tekrar bakılır- dedi ki: “İtalya'da şiddet önlenmiştir.” Ama ben size burada ISTAT'ın raporlarını veriyorum: 2018 yılında ISTAT'ın, İtalyan İstatistik Kurumunun raporlarına göre 133 kadın cinayete kurban gitmiştir. 2019'da 111 kadın cinayeti olduğu -ilk yedi ayın ben bilgilerine ulaşabildim- ve katillerin de genellikle kurbanların yakınları olduğu bu raporda açıkça ifade ediliyor. Yüzde 61,3'ü eşi veya partneri, yüzde 11 eş, eski eş veya sevgili yüzde 7 olarak ifade ediliyor. Dolayısıyla, İtalya'da Akdeniz ülkelerinin karakteristik özelliği vardır, psikolojik olarak birbirimize benzetiliriz, efendim, sosyolojik olarak benzetiliriz. İtalya ile Türkiye'yi kıyasladığımızda “İtalya'da önlenmiştir, Türkiye'de önlenememiştir.” dediğimizde böyle bir durumla karşı karşıya kalıyoruz, üstelik yine kadın cinayetlerinde İtalya'da 2020'de pandemi dolayısıyla yüzde 119 oranında artış tespit edildiği de yine ISTAT tarafından raporlanmış. Bu bilgiler de zannediyorum benim anlayamadığım bir yön var veya bir yanlışlık var.

Ben, burada konuyu tartışırken “evrensellik” adı altında “Batı’ya teslim olma.” diye ifade ettiğim şeyi birazcık açayım, şöyle bir şey var: Sorunun çözümünde ülkenin ve milletin dinamiklerini harekete geçirerek bizim kendi öz değerlerimiz üzerinden yürümek sizce daha akılcı bir çözüm değil midir? Yani toplumun değerleri yıpratılarak, değerleri üzerine saldırılarak ve değerlerimizin içi boşaltılarak, birtakım terimlerin içi çok değişik şekilde doldurularak bu sorunun üstesinden gelebilir miyiz? Tamamen başka ülkelere, başka değerlere teslim olmakla mı bu çözümler yoksa başka türlü mü çözümler? Tabii, bende çok bilgiler var, birtakım şeyler söyleyeceğim ama isim vermekte burada beis görüyorum, onun için üstü kapalı geçeceğim. Bu ülkede 1980’den önce, anarşik olayların olduğu dönemde çok ciddi fikir tartışmaları, düşünce çatışmaları da olurdu. Sosyalizm evet ama filancalar sosyalizmi mi, falancaların sosyalizmi mi diyenlerin arasında bir de Enver Hocacılar vardı, ben o Enver Hocacıların kulaklarını çınlatıyorum “Bize özgü bir sosyalizm.” filan diye bize anlatırlardı, uzun uzadıya izah etmek isterlerdi.

Şimdi Gelincik Projesi, evet, güzel; partnerlerinizi ben merak etmiştim, daha sonra öğrendik. Hicran Hanım’a şunu sormak istiyorum: Cümlelerinizi aynen, bire bir aldım, yetiştirebildiğim kadarıyla yazdım. “Devletin bütün kurumları mücadelenin içinde yer almalı.” tespitinde bulundunuz. Almıyor mu? Neye göre almıyor? Çünkü biz burada devletin bakanlarını dinledik, kurumlarını dinledik, yasa koyucularını ve uygulayıcılarını dinledik; inanılmaz bir şekilde devlet bu konunun üzerine gidiyor. O açıdan bunu şu şekilde söylesek daha mı uygun olurdu, ona katılır mısınız: “Evet devlet bu konuda bütün kurum ve kuruluşlarıyla olayın üzerine gidiyor ama yeterli değil, daha da üzerine gitmesi lazım.” demek çok mu zor? Yani yapılanları takdir etmek hakikaten bazen zor olabiliyor. Çözüm önerinizi de yazdım, “çözüm” dediğiniz ve şunu söylediniz: “İstanbul Sözleşmesi’ne dönmek.” Mazhar, Fuat, Özkan’ın da kulaklarını çınlatıyorum, güzel bir parçaları, vardı zevkle dinledik; şöyleydi başlığı: “Sen neymişsin be abi!” Yani bu İstanbul Sözleşmesi’nin hakikaten öncesinde ne vardı, İstanbul Sözleşmesi imzalandığında ne oldu, ondan sonra çıkıldığında ne oldu? Bunun böyle somut... Hani soyut çok şeyi söyleriz, Gamze Hanım İstanbul Sözleşmesi’nin içeriğiyle ilgili, az önce seslerin yükseldiği sırada da çok değerli şeyler söyledi, ben gayet dikkatle dinledim yani bunları biz konuşuruz, konuşabiliriz. Fikirleri çatıştırmaya evet ama seslerimizi yükseltmeden gayet olgun biçimde bunları biz dile getiremez miyiz? Sadece çözüm önerisi olarak, bir Baro Başkanı olarak, koskoca bir şehrin Başkanı olarak İstanbul Sözleşmesi’ne atf sizin için yeterli mi? Bu sorum da size.

Gönül Hanım’a özellikle sormak istediğim şeyler var: Eğitim, kurumsal hatlar, medya dili falan gibi şeyler söyledi, bir cinsel obje... Burada feminizmi temsil ettiğini söyleyen arkadaşlar da var, hem Gönül Hanım’la hem de onlara özelde tabii, daha sonra biz kendileriyle birlikte konuşuruz. Ya inanılmaz, çikolata reklamında kadın, dondurma reklamında kadın...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Lastik reklamında kadın.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Yine, ben biraz daha eskilere gideceğim Sayın Başkanım, “Otomobillendir beni Macit” diye de bir reklam vardı bir ara, kadın duştan çıkar işte, sırtından affedersiniz bornozununu düşürür, ayakları arkadan yarısına kadar çıplak baldırları gösterilir filan ve ben size çok daha çirkinini söyleyeyim, Eskişehir’de bir çikolata fabrikası, o günün çok ünlü, erkeklerin hayalini süsleyen bir kadını mayo, bikiniyle içine soktu; ondan sonra çikolatayı dondurdular, çıkarttılar, ellişer gramlık tabletler halinde fahiş fiyatla sattılar. Yani bizim biraz bunlar üzerinde de durmamız gerekir kanaatindeyim.

Aslı Koçak Arıhan’a gerçekten çok teşekkür ediyorum içselleştirdiği için, olayı tamamen kendi meselesi gibi gördüğü için ve olaylardan hareketle bizde eksik olan kısımlara çok ciddi eleştiriler getirdiği, dikkat çektiği için. Ama şu eğitim meselesinde de küçük bir sorum olacak size, dün burada onun adını da ben terim olarak öğrenmiş oldum “canavarca hislerle öldürmek” varmış. Ben bunu,

“canavarca hisle öldürmeyi” de çok tuttum ama eskiden “hunharca öldürmek” şeklinde bir tabir vardı, o da ağır bir tabirdi, bu da ağır bir tabir. Ya, “Bulut cinayetleri” diyorsunuz da niye hep bulutların üzerine fokuslanıyorsunuz? Bir de “Karabulut” cinayeti vardı, ona hiç fokuslandığınızı görmedim.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Münevver Karabulut.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Şimdi, bir şey daha söylediniz: “Kadınlar intihara eğilimli değildir -çok önemli- intihar edecekse niye sevgilisinin evine gidiyor, araştırılmalı.” ama arkasından -doğru mu anlamdım- “şüphe sanıktan yana yorumlanır.” doğru bir ilke. Dediniz ki: “Bunu delillerin toplanma aşamasında kullandılar.” Bu olmaz, delillerin toplanması başka şeydir, muhakeme esnasında -siz avukatsınız, doğrusu ben size bunları söylemekten hicap ediyorum- şüphenin sanıktan yana yorumlanması başka bir şeydir. Dolayısıyla, eğer burada, delillerin toplanmasında bu ilkeye biz saldırsak veya “Bu ilke yanlış.” dersek büyük yanlış yaparız; o ayrı bir şey, bu ayrı bir şey.

Ekonomik güvenceyle ilgili inanılmaz işler yaptı bu Hükümet. Biz 2002’den beri.... Sosyal yardımlar, en son rakam kaç oldu Sayın Başkanım? Çok sıkı takip eder.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – 62 milyar sadece sosyal yardımlarımız var, 600 milyar sosyal koruma bütçemiz.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Şu anda evine devletten herhangi bir şekilde ücret veya maaş girmeyen yer yok. Dolayısıyla...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hacı Ahmet Bey, sözlerinizi toparlayın yani bitirmeniz gerekiyor, lütfen.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Hemen tamamlıyorum, toparlıyorum Değerli Başkanım.

Siirt Barosundan Ecehan Polat Hanım, sizin sunumunuzda ben birtakım şeyler gördüm, iyi incelemem lazım; Sayın Başkanın da dikkatini çekiyorum, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, böyle bir Komisyon, resmî bir yer. Eğer biz başka yerlerin sözcülüğü gibi bir şeyi hissederek buna şiddetle karşı çıkarız.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Açıkça söyleyebilir misiniz acaba?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Ben, size sadece 9’uncu maddeye bir daha bakmanızı söylüyorum. OHAL’le alakalı bir şeyler söylüyorsunuz.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – 9’uncu madde sıkıntılı. Emin olun bir propaganda metninden öte değil.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Ben yine sesimi yükseltmeden, yine gayet sakin bir şekilde şunu da söyleyeyim: Eğitime vurgunuz çok önemliydi, az önce Sayın Başkan da dikkat çekti.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Tamamen propaganda metni bu!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – İfade özgürlüğü, niye propaganda olsun ki? Fikrini söylemiş, siz de katılmayabilirsiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım...

Bakin, biraz evvel, bütün AK PARTİ Grubundaki arkadaşlarımızda...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – “15 yaşında evlenilebilir.” diyen TİHEK Başkanına bir şey demediniz. 15 yaşında, çocuk yaşta evlilikleri onaylayan TİHEK Başkanı geldi buraya, onun sunumu felaketti. Ben “felaket” dedim, bana kızdınız.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Bankoğlu, Sayın Bankoğlu...

ESİN KARA (Konya) – Sizin “felaket” dediğiniz gibi biz de buna “felaket” diyebiliriz, değil mi? Bence bu da felaket yani.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – TİHEK Başkanına “ifade özgürlüğü” demediniz ama.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Habibe Hanım, lütfen...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – O kurumun başındaki kişinin bireysel düşüncesi olamaz, kurumsal yetkili o.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar lütfen...

Hacı Ahmet Bey, buyurun, toparlayın lütfen.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Değerli vekillerim, değerli Komisyon üyeleri, çok değerli misafirlerimiz; eğitimin üzerinde ben de önemle duruyorum. Sizden bir gün önce biz HSK Başkanımızı dinledik. Verdiği rakamlardan, 2020 yılında 35 hâkim ve savcı adayına kadına yönelik şiddetin önlenmesiyle alakalı eğitim yaptıklarını, 524 bir, 58 bir olmak üzere adliyeye yolu düşmüş vatandaşa eğitim uyguladıklarını, Adalet Akademisinin değişik iki tarih aralığında yine 115 hâkim ve savcıya -aday değil- ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin engellenmesiyle ilgili eğitim verdiklerini ve Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığının da yine 2020 yılının Kasım ayında -yani henüz 2021'in faaliyetlerinin başlamadığı anlaşıyor- 98 hâkim, savcuyu eğittiğini görüyoruz. Demek ki burada baroların eğitim üzerinde biraz daha durmaları gerekiyor, devlet kurum ve kuruluşlarının bu noktada üzerlerine düşeni yaptıklarını görüyoruz.

Keşke geniş vakit olsa bütün arkadaşlarımızla oturup çay içerek, kahve içerek, sohbet ederek müzakere yapmayı canıgönülünden arzu ederim. Tabii, her birimizin meşguliyetleri var. Metin Bey’le de aynı şekilde, diğer arkadaşlarımızla da aynı şekilde, onlarla da bazı konuları derinlemesine müzakere etmek isterim. Tartışmadan kaçmak, fikirlerin çatışmasından kaçmak asla sorunları çözmez, bilakis üzerine giderek, tartışarak, karşılıklı anlayış içerisinde ortak bir çözüme ulaşabileceğimiz kanaatindeyim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hacı Ahmet Bey, teşekkür ediyorum.

Sayın Kerestecioğlu, buyurun lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hepiniz hoş geldiniz; sunumlarımız için teşekkür ederim.

Niye yayın yaptığımızı söyleyerek başlayayım: Çünkü televizyonlarda bizler yer alamıyoruz, genellikle yandaş medyanın bizlere verdiği herhangi bir söz yok, biz de halka sesimizi kendi yaptığımız videolarla duyuruyoruz, herhâlde bunun da rahatsızlık duyulacak bir şey olduğunu düşünmüyorum. Sizler de arzu ediyorsanız, mesela yeterince televizyona çıkmak yetmiyorsa yapabilirsiniz.

Şimdi, evet, bu Komisyonun işleyişiyle ilgili bir toplantı yapmamız gerektiğini düşünüyorum ama bu sizin karar verdiğiniz zamanda değil. En azından bütün üyelere “Uygun olan bir zamanınız var mı, şu zaman mı?” diye sormanın Komisyon işleyişi açısından uygun düşeceğini düşünüyorum. Bu nedenle de pazartesi değil, gerçekten başka bir gün, en azından Komisyon günlerinde yapmanız bizim için iyi olacaktır.

Şimdi, Sayın Barolar Birliği Başkanına yöneltmek istediğim sorular var. Öncelikle avukatlar da şiddete uğruyorlar yani ben sadece genel olarak kadına yönelik şiddetten değil, kadın avukatlar başta olmak üzere biraz da bütün avukatların uğradığı şiddetten söz etmek istiyorum. Hem sömürülüyorlar

hem Adalet Bakanlığı ruhsatları alıyor, tutuklanıyorlar, savunma hakkı sürekli saldırı altında ve adliyelerde de polis şiddetine maruz kalıyorlar. Mesela, meslektaşım Zeycan Balcı adliyede uğradığı şiddet nedeniyle sakat kaldı. Bununla ilgili ne gibi girişimlerimiz oldu?

Kadın avukatların son dönemde sıkça rastlandığı şey taciz. Barolarda ve Türkiye Barolar Birliğinde bu konudaki disiplin soruşturmalarının çok ağır ilerlediğini ve sonuç alınmadığını söylüyor kadınlar, bu konuda şikâyetleri var. Barolar Birliği bu konuda ne düşünüyor, önlem alıyor mu?

Keza kadın işçi avukatların erkek avukatlardan gördüğü mobbing de sık sık dillendiriliyor kadın avukatlar arasında. Meslekte kadın avukatın yapacağı, erkek avukatların yapacağı iş ayrımı hâlâ var ve iş ilanları hâlâ böyle verilebiliyor. Ayrımcılıkla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Stajyer avukatların ücretsiz çalıştırılması yahut çok az ücretle çalıştırılması konusunda ne düşünüyorsunuz? Ve işçi avukatların ücretlerinin çok düşük olması, esnek, güvencesiz çalışması, meslek etiğine aykırı çalışma koşullarında çalışması... Tabii, en kötüsü de işsiz avukat sayısı çok fazla, onlar çok arttı, asgari ücretin altında çalışan avukatlar olduğu söyleniyor ne yazık ki.

Bir de baroların genel kurullarını yapamamaları ve sürekli ertelenmesi konusunda ne düşünüyorsunuz? Siz Barolar Birliği Başkanlığına devam edin diye mi barolar genel kurullarını yapamıyorlar? Bunun da cevabını sizden duymak isterim.

Diğer meslektaşların özellikle Gelincik, Sinop Barosu ve Siirt Barosu zaten gerçekten yaşamın içerisinde olan deneyimleri ve benim de çoğunlukla yaşadığım, İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezinin kurucularından birisi olarak yıllarca yaşadığım sorunları dile getirdiler. Burada İstanbul Barosunu resmî olarak çağırmadınız, Nazan Moroğlu bir akademisyen olarak çağırıldı. Nazan Moroğlu, Kadın Hakları Merkezinin kurucusu değil örneğin, Komisyonun kurucusu ama İstanbul Barosu yani 50 bin üyeye sahip bir baronun ve bu işin öncülüğünü yapmış olan bir baronun -ki bugün Gelincik Projesi gerçekten daha ileri bir proje olabilir, biz onu 1999'da yaptık çünkü ve daha kısıtlı imkânlarla deneyimlerinin özellikle çağırılıp dinlenmesi gerekiyordu diye düşünüyorum.

2 No.lu Baro, benim açımdan -o siyasi eleştiri ayrı bir şey- gerçekten İstanbul Barosunun üyesi olmaktan gurur duyarım ama tabii ki İstanbul Barosuna da her zaman muhalif olmuşumdur olmam gerektiği zamanlarda ve eleştirilerim olmuştur, öyle baro üyesiyim diye bütün uygulamalarına ve düşüncelerine katıldığım bir baro değildir. Başka farklılıklar, çeşitlilikler olabilir ama burada aslında yaptığımız sunumla gerçekten bence farkınızı ortaya koydunuz diye düşünüyorum. Mesela, dediniz ki en başında: “Cinsiyet farkı gözetmeden, insan odaklı yaklaşılmalı.” Yani, biz burada kadına yönelik şiddetten bahsediyoruz ve erkek şiddetinden bahsediyoruz aslında. Bazen polis şiddetinden, bazen devlet şiddetinden de olabilir ama özel olarak aslında erkek şiddetinden bahsediyoruz ve bunu önlemek için yani erkek egemen bir sistemde yaşadığımızı düşünerek, bunu önlemek için neler yapabiliriz diye bunu tüm yönleriyle araştırarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulmuş bir Komisyon burası.

Sunumunuzda tek bir “eşitlik, adalete erişim” sözü geçmedi. “Değerler eğitimi” dediniz, bunun çok muğlak bir kavram olduğunu düşünüyorum çünkü “değerler” dediğiniz şey kimin değerleri? Gerçekten kime göre değerler, soyut bir kavram.

“Her ilçede erkekler için, uzaklaştırma kararı verilen erkekler için misafirhane kurulabilir.” derken ŞÖNİM ve kadın danışma merkezlerinin sayısının artırılmasına ilişkin herhangi bir önerinizi ben görmedim sunumunuzda; buna da hiçbir yer verilmemişti.

Son olarak, şimdi, biz, artık kamu sunumlarından çıktıkça yani burada bakanlar gelip, Diyanet gelip, TİHEK gelip sunum yaptıktan sonra, artık bu kamu sunumlarından çıktıkça İstanbul Sözleşmesi’ni çok duyacaksınız arkadaşlar. Bunu, lütfen, hazmetmenizi rica ediyorum. Yani, şey başka bir şey, mesela şu soruyu soruyorsunuz: “6284’te olmayıp da İstanbul Sözleşmesi’nde olan nedir?” dediniz Sayın Başkan.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ben size sormadım Filiz Hanım, size sormadım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, biliyorum. Bana sordunuz diye söylemiyorum zaten.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bakın, şimdi, Siirt Barosunun sunduğu sunum şimdi elimde ve tasvip etmediğim çok fazla sayıda sözü var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tamam, araya girmesiniz.

Olabilir.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Dolayısıyla, yazılı metin hâline getirilmiş bu kadar söze rağmen, İstanbul Sözleşmesi ile 6284 arasındaki farkı bana biliyorsa beyan etmesini istedim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, biz de aynı şeyi beyan edebiliriz size, Siirt Barosu zaten bunu söyleyebilecek yeteneğe ve beceriye sahiptir ama.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hayır, ben sordum ve cevap alamadım.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Ben anlattım size.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben size...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkan, niye sunumunun arasına giriyorsunuz?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, müsaade edin.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sonuçta bu soruyu sordunuz mu sordunuz, tamam. Ben de bu sorularıma...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Size sormadım ama.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bana sormanız gerekmiyor, ben başka arkadaşlarım da duysun diye anlatıyorum.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Siirt Barosuna soruyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya Siirt Barosu da cevaplar ama...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Tamam bırakın cevaplasın o zaman.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Elma ile armudu karşılaştırmak gibi bir şey yani niye “Bırakın cevaplasın.” ben bu Komisyonun üyesiyim; bu bilinmiyorsa bu Komisyonunda ve bu Komisyonunda tek bir kişi kalkıp da bize İstanbul Sözleşmesi’nden niye çekildiğimizi izah edemiyorsa -tek bir izah olmadı bununla ilgili çünkü- gerçekten ben de bunu izah etmek isterim. 6284 bir tedbir kanunu arkadaşlar, uygulama kanunu yani mahkemelere verilmiş uygulama kanunu. İstanbul Sözleşmesi ise uluslararası ilişkilerden özel sektöre, maddi hukuka, eğitimden medyaya, bütün kamu kurum, kuruluşlarına, sivil toplum örgütlerine görevler yükleyen ve denetim mekanizması olan bir uluslararası sözleşme. Ya, unutuyorsunuz ama bunu siz imzaladınız yani ben imzalamadım, siz iktidardaydınız, siz imzaladınız ve en önemli unsuru denetim mekanizması olması. Yani, şimdi, bu denetimden kaçınıldığını düşünüyorum ben bu sözleşmeden çekilirken, siz başka bir şey

düşünebilirsiniz ama ben, size hakaret etmeden, doğru düzgün düşüncemi burada anlatıyorsam siz de buna saygı göstermek zorundasınız. Ben, bunca yıldır, kırk yıldır bu mücadelenin içerisinde olan bir kadın olarak kalkıp da İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesini hazmedemiyorum, dün buraya gelen yargı mensuplarının yaptıkları sunumları da hazmedemiyorum ve bundan etkilenecek olan ben değilim sadece arkadaşlar, bütün kadınlar bundan etkilenecek. Kalkıp da "Evlilik sözleşmesi dayatılsın, baştan getirilsin." denildiği zaman bundan bütün kadınlar etkilenecek. Bunun için mücadele etmiş, 2002 yılından itibaren "Edinilmiş mallar ortaktır." denilerek bu kanuna geçmiş olan şeyin değiştirilmesini burada Adalet Komisyonu Başkanı öneriyorsa ve ben buna karşı çıkıyorsam buna hep birlikte karşı çıkmalıyız. HDP'li Filiz Kerestecioğlu etkilenecek diye değil, bütün kadınlar etkilenecek diye karşı çıkıyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ona biz de tepkimizi gösterdik.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Aynı şekilde "Biz haksız tahrik uygularız kadın aldatıyorsa." diyen Yargıtay Başkanına da tepkimizi göstermeliyiz, bütün kadınlar olarak göstermeyiz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Gösterdik, göstermedik değil.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, bu Komisyonun adını... Ama, tabii ki şu var İstanbul Sözleşmesi'ni ben de yeterince anlatamıyor olabilirim. Mesela, Feride Acar'ı çağırabiliriz biz buraya, çok güzel anlatır, gerçekten çağırılmasını talep ediyorum. Bu ülke Başkan olarak gönderdi Feride Acar'ı İstanbul Sözleşmesi'ne; ilk Başkandı, en iyi o anlatır, gelsin burada anlatsın eğer bununla ilgili çelişkili düşünceler varsa.

Son olarak, bu Komisyon, Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu değil mi? Şey komisyonu değil, her şeyi ne güzel yapıyoruz komisyonu değil.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Öyle bir iddiamız yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yani, "Bakın, bunları ne güzel yaptık." diye özellikle gelip kamunun anlatacağı bir komisyon değil, bizim eleştireceğimiz ve nelerin yapılmadığını, nelerin eksik olduğunu tespit edeceğimiz bir komisyon. Yapmaya çalışmamız gereken şey de bu ama bunun için herkesin önünde -herkes derken kusura bakmayın yani herkes diye şey yapmıyorum, yanlış anlamayın- tartışmamak için bizim önce kendimizin bir oturup konuşması lazım ya. Bunu diyoruz başından itibaren, bu Komisyon sizin komisyonunuz da değil Sayın Başkan. Yani çok değerli çabalarınız olabilir, çok değerli insanları tanıyor olabilirsiniz, en üst düzey yöneticileri çağırıyor olabilirsiniz, sizin tık, bir telefonunuzla geliyor olabilirler, iyi tamam, ne güzel de, ya biz de bu Komisyon üyeleriye ve bu Komisyonu hep birlikte oluşturuyoruz. O nedenle gerçekten kararları da en azından biraz tartışarak vermeliyiz diye düşünüyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Komisyonun çalışma usullerini ilk günden itibaren konuştuk ve usule uygun devam ediyoruz. Programlarımızı da söyledik öncelikle yürütmedeki arkadaşlarımızı, kamu kurumlarımızı dinleyeceğimizi ve arkasından da şiddetle mücadelede paydaş olması gereken baroları, daha sonrasında medyayı, sonrasında da sivil toplum örgütlerini, uluslararası kuruluşları -UN de dâhil olmak üzere- davet edeceğimizin altını bir kez daha çizmek istiyorum duymayan arkadaşlarımız dursun diye.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Demokrasi diyoruz Başkan, demokrasi.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Biz de demokrasiyi uyguluyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Başkanım, herkes eşit ama siz daha eşitsiniz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Akşam usul toplantısı yapacak mıyız Sayın Başkanım?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar yapmayacağız.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Toplantı yok, Başkan ne derse o.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Şenol Sunat, buyurun.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Barolar Birliği Başkanı, Baro Başkanı; hepiniz hoş geldiniz. Çok teşekkür ediyorum güzel sunumlarınız için. Yapmış olduğunuz sunumlardan mutlaka yararlanıyoruz.

İstanbul Sözleşmesi için görüşlerinizin... 2 No.lu Baro Başkanı dışında hepiniz İstanbul Sözleşmesi'ne yeniden dönülmesinin öneminden bahsettiniz, katılıyoruz. Kesinlikle de –belki bu iktidar döneminde olmasa da- Allah nasip ettiğinde, bizim iktidarımızda İstanbul Sözleşmesi'ne döneceğini taahhüt ediyorum.

Şimdi –ben dün yoktum ama- Ankara Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanı Yılmaz Çiftci'nin dünkü sunumu elimde şu anda. Arkadaşlarımızın birçoğu birçok şeyi dile getirdiği için hepsini ele almayacağım. Benim de dikkatimi çektiği için ifade edeceğim bir konu var. Bu konu, 6284 sayılı Kanun'un 8/3 fıkrasında “Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için şiddetin uygulandığı hususunda delil ve belge aranmaz.” hükmü var ama bu hususta çok da karşı görüş olarak itirazlar var yani suistimallere neden olabileceği konusunda. Şimdi, Yılmaz Çiftci'nin sunumunda “Tek cümle içeren bir dilekçeyle yapıldığı görülmektedir.” diyor. “Bu nedenle, şahsi başvurularda şikâyetle birlikte şiddet olgusuna ilişkin olarak bilgi ve belge aranmalı, kolluk ve savcılık başvurularında gerekli araştırma yapıldıktan sonra en azından işte, karşı tarafın beyanı, rapor, risk değerlendirme formu gibi araştırmalar tamamlandıktan sonra talepler hâkime gönderilmelidir.” diyor.

Şimdi, sizler bu işin pratiğinde olan kişiler olduğunuz için, bu konu hakkındaki görüşlerinizi çok merak ediyorum.

Yine aynı sunumda “ŞÖNİM veya Adalet Bakanlığınca yürütülecek olan ve vereceği destek hizmetlerine aile ara buluculuğunun da eklenmesi yerinde olacaktır.” deniyor. “Görevli hukukçu psikologlar veya psikolog eşliğinde yürütülmesinin kabulü, şiddetin önlenmesinde etkili bir çözüm olabilecektir.” diyor. Bu da pratikten gelen sizler için ki ben katılmıyorum çünkü biraz önce Sayın Feyzioğlu da ifade ettiler, dediler ki: “Bize en son geliyor zaten. Yani birçok olayda ilk olan bir hadisede kadın bize gelmiyor.” Bu konudaki görüşlerinizi istiyorum.

Yine demişler ki: “TCK'de düzenlenmesi istenilen eşe karşı işlenen kasten yaralama suçları, şikâyet ve uzlaşmaya tabi değildir. Bu suçlar yönünden CMK'nin 253'üncü maddesi çerçevesinde oluşturulacak aile uzlaştırmacılığı kurumun düzenlenmesi ve bir defaya mahsus olmak üzere uzlaştırma yoluna başvurusu gerektiği...” gibi devam ediyor. Şimdi, son zamanlarda -Ombudsman da aynı şeyi söyledi- birçok yerde bu ara buluculuk... Hani aileyi bir yerde... Tabii ki aile çok önemli. Kim ister boşanmaların artmasını, ailelerin parçalanmasını ama bunun sonucunda, gerçekten iyi yürümeyen, şiddetin olduğu ve kavga gürlütünün olduğu ailelerin devamı gibi de bir şey ortaya çıkacağı ve çocukların bu konuda çok etkileneceği söz konusu olduğunda bunu nasıl değerlendiriyorsunuz sahadan gelen avukatlar olarak?

Şimdi, yine, Gelincik Projesi konusunu başından beri takip ederim, çok da güzel çalışmalar yaptınız ama 2018 yılından beri internet sayfanızda bir şey görmüyorum yani o tarihten sonra etkinlik takviminizi de görmüyorum. Sebebi nedir? Siz de yoruldunuz mu yoksa boş mu verdiniz? Zannetmiyorum da inşallah, öyle değildir.

Bir de şimdi arkadaşlarımız... Ama gitmiş, Hacı Bey, gitmeyin, size söyleyeceğim. Yani çok güzel...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Ben de bir ara verecektim.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ara vermeyin, beni dinleyin, ben sizi dinledim.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Sizi dinlemek isterim tabii.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Şimdi, son zamanlarda arkadaşlarımız, iktidar partisinin saygıdeğer milletvekilleri, Komisyon üyeleri hep böyle bir savunmada. Ya, tabii ki iktidar sizsiniz, sizleri tenkit edecek bizleriz, yapmadıklarını söyleyecek bizleriz. Şunu yaptık... Sayın Başkan gitmiş.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Başkan Vekilimiz var.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan her defasında uzun uzun... Bakın, rahatsız oluyorum. Burada biz, partiler üstü bir mesele olarak kadın meselesini ele alıyorsak, değerlendiriyorsak burada Hükûmetin, iktidarınızın ki yirmi yıldır bu ülkeyi yöneten iktidarınızın yaptıkları...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama siz de siyaset...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Şimdi, Nilgün Hanım, beni dinleyin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Pardon.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Şimdi, yaptıklarınızı, özellikle Başkanın her bir Komisyon toplantısına başlarken yapılanları uzun uzadıya anlatması beni rahatsız ediyor. Ben de o zaman neler yapmadığınızı burada anlatmak zorunda hissediyorum.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Anlatıyorsunuz zaten.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Evet, söyleyeyim: Yirmi yıldır hâlen kadına yönelik şiddet konusunda bir arpa boyu yol gitmedi.

Burada sosyal yardımlardan bahsedeceğinize bu kadar fakirle... (Gürültüler)

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Bakın, dünya kadar mevzuat düzenlemeleri yapıldı ya!

OTURUM BAŞKANI TUBA VURAL ÇOKAL – Lütfen...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ama lütfen beni dinleyin.

Bu kadar fakirleşen, özellikle de kadına yansıyan ve aile yapımıza yansıyan durumu düzeltmediniz. Esas mesele o. Tabii ki KADES uygulamalarında... Ben beğendiğim her şeyi de söylüyorum. Kanunlar çıkarabilirsiniz ama siz değiştirdiğiniz Anayasa maddelerine ve kanunlara bile uymayan, ihlal eden bir yapısınız. Gelmiş o gün Adalet Bakanı, burada ne diyor biliyor musunuz yani tam bir popülist ifadedir bu: “Bir kadının şiddet görmemesi için gerekirse Anayasa’yı değiştiririz.” Ya, ilk önce siz Türk Ceza Kanunu’nda “kadına şiddet” lafzını ortaya koyun.

OTURUM BAŞKANI TUBA VURAL ÇOKAL – Anayasa’da çok sayıda değişiklik yapıldı zaten bu konuda.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ama zaten Anayasa’da yapılan değişiklikler gayet güzel, önemli olan uygulama. Siz, hatırlayın, 2010 Anayasa değişikliği referandumunda “Kadına bu kadar özel, pozitif şartlar getiriyoruz, 12 Aralık cuntasıyla hesaplaşacağız.” diyerek FETÖ’ye yargı kurumunu teslim ettiniz.

Şimdi, bunları unutmadık. Yine, aynı şekilde bir “yeni sivil Anayasa” lafzıyla... Aslında, değişmesi gereken sistem, eğer o sistem değişirse zaten birçok mesele bu ülkede düzelir. Şimdi “yeni Anayasa, sivil Anayasa” lafzıyla kadını da bunun içine katarak yine insanlara algı operasyonu yapmanıza da gerek yok. Artık millet de uyandı.

Söylemek istediğim: Bu kadar fakirleşen, bu kadar ekonomik olarak çöküntüye giden, adaletin ve hukukun olmadığı bir ülkede, insan haklarının olmadığı bir ülkede –insan hakkından bahsetti 2 No.lu Baro Başkanı Hanımefendi– kadın hakları zaten konuşulmaz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yani bakın, şimdi bu kadar siyasi...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Kadına yönelik şiddetle ilgili ne var bu konuşmada? Ne var?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Tabii ki insan odaklı olarak bakacağız meseleye ama insan haklarının bu kadar ihlalinin olduğu bir süreçte, evet, bizler doğruları söylemeye çalışıyoruz, sizler de doğruları söylüyorsunuz kendinize göre ama mesele, zihniyet ve kararlılık meselesidir. Zihniyetimiz ona göre olursa, kararlı olursak muhalefetiyle, iktidarıyla bu meseleyi çözeriz. Tabii ki sıfırlamak... “Sıfır tolerans” deyip duruyor Sayın Başkan, aynen sıfır atık gibi. Yani “komşularımızla sıfır sorun”du...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yani bunu böyle bu kadar basite nasıl indiriyorsunuz?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Çok önemli bir söylem.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Neticede, söylemek istediğim: Samimi olacağız, burada, iktidarın yirmi yıldır yapmadığı hâlde yapmış gibi gösterildiği konuları gündeme getirmekten ziyade evet, bir hata yapıldı; Sayın Cumhurbaşkanı bir imzayla yetkisi olmadığı hâlde sözleşmeden çekildi ama bari 6284 sayılı Kanun’un uygulamada hataları varsa bunların üzerinde duralım, biraz önce de söylediğim gibi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 6284 ne zaman yapıldı?

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – “Yapılanı istemiyoruz!”

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Sunat, 11’inci dakikadasınız.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Evet, bitiriyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Lütfen, lütfen...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bir şey söyledi Sayın Feyzioğlu “ŞÖNİM’de atanan avukatlar” ya da “baroların üstlenemediği” dedi, adli yardım fonlarının yeterli şekilde işlemediğini ifade etti. Geçen, Adalet Bakanıydı zannediyorum, “Biz her mağdura bir avukat da atayacağız.” gibi bir ifadede bulundu. Bu, barolarla birlikte mi yani baro iş birliğiyle mi böyle bir konu var, onu da öğrenmek istiyorum.

Aslında soracağım çok şey vardı ama konu başka yönlere gitti.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, tekraren bir konuyu hatırlatmak istiyorum.

Komisyonumuz Kadına Yönelik Şiddetin Araştırılması. Eğer gündemi siyasete getirecek olursanız yani Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu olarak düşünüp burada siyaset yapmak isterseniz siyaseti bütün arkadaşlarımızın yapabileceğini bilmenizi isterim, bir.

İkincisi de lütfen, kadın ve kadına yönelik şiddetin önlenmesinden çıkmayalım, hepinizden ricam.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, burada sivil anayasa da konuştu arkadaşlarınız, İsrail de konuştu. Kusura bakmayın da yani...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – İşte, o yüzden söylüyorum yoksa kadın meselesini konuşalım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İki cümle içerisinde bazı şeyler söylenebilir.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, bakın, hepinizin sözlerine verilecek cümlelerimiz var ama...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bu yukarıdan tavır hiç hoş değil yani. Siz kendi arkadaşlarınıza söylemediniz hiç bunu. Sivil anayasa konuşulurken tek bir müdahale etmediniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Kerestecioğlu, Şenol Sunat... Bakın, Sayın Kerestecioğlu, lütfen...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İsrail konuşulurken tek bir müdahale etmediniz. Biz de etmedik, etmeyiz. Kimsenin sözünü kısmayız yani.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Siz konuşmanızı bitirdiniz, Sayın Sunat konuşmasını yaptı ve her konuşmadan sonra, her arkadaşımızın konuşmasından sonra söz almadan müdahale ediyorsunuz, lütfen...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Aynen sizin gibi değil mi?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Söz vermiyorsunuz çünkü.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Evet, tabii ki benim... Burada olmak istiyorsanız...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, hiç istemiyorum, aksine.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Çalışacaksınız...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çok çalıştık.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Milletten, vatandaştan, devletten, bayraktan, ezandan ayrılmayacaksınız ve o zaman millet sizi takdir edecek.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Öyle mi?

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Aynen öyle.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Yani kadına yönelik şiddetle alakalı...

Arkadaşlar, müsaade edin...

Mutlu Hanım, müsaade edin...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bu sözlerinizi aynen size iade ediyorum. Bizi seçen milleti millet olarak görmemektir bu o zaman, başka bir şey değil. Ayıp ya!

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın milletvekilleri, değerli katılımcılar; bizim kadına yönelik şiddetle mücademizin teminatının Anayasa olmak üzere ulusal mevzuatımız olduğunun altını çizmek isterim.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Başkan, siyaset yapmayın! Kadını konuşun sadece.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, kimse kimsenin sabrını zorlamasın.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Çalık...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bu mevzuatlar çerçevesinde de, hepimiz, yasalarımız çerçevesinde kadına yönelik şiddetle mücadeleye devam edeceğiz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Çalık...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Buyurun Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Çalık, katkı yapmak için... Unutmuşum. Kadınla ilgili...

Şimdi, bu tedbir kararı verilen erkeklerle ilgili evden uzaklaştırma, o şeyinize katılıyorum, ben onu daha önceki Komisyonda da söyledim. Yani evi olmayan, gideceği yeri olmayan erkeğin ama öfke kontrolü ve stres yönetimi şeklinde tedavi alabileceği bir yer olursa uygundur.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Bizim zaten bunu sunmamızın ana amacı bu.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yani o konuda da katıldığımı söylemek istedim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Sunal, teşekkür ettim.

Sayın Bankoğlu, buyurun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Semra Hanım’ınki yanıyordu az önce Başkan, o önce bastı.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, ben görüyorum.

Buyurun lütfen ya... Allah, Allah...

Buyurun Sayın Bankoğlu.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Vallahi, Sayın Başkan, birazcık daha söz haklarımıza kıymet vererseniz, istişareye önem vererseniz çok sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Daha ne kadar vereceğiz? Allah, Allah...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Hoş geldiniz, sunumlar için teşekkür ediyorum.

Ben, yine konuşmama 2019’da boşanma sürecindeki eşi tarafından 2 çocuğunun gözü önünde 14 kurşunla vurularak öldürülen meslektaşımız Müzeyyen Boylu Issı’yı; yine 2019’da Ordu Cezaevi firarisi tarafından katledilen Ceren Özdemir’i; Mehmet Arzık tarafından tecavüz edilen ve korktuğu için bir süre şikâyetçi olamayan 15 yaşındaki E.Ö’yü anarak başlamak istiyorum.

Her konuşmamda bu vakaları, bu anmaları yapıyorum çünkü bu cinayetlerin, bu katliamların unutulmaması gerektiğini düşünüyorum ve bu vakalardan çok şey öğreneceğimize inanıyorum ve bunu umut ediyorum.

Şimdi, bakın, Müzeyyen Boylu Issı cinayetinde meslektaşımız defalarca tehdit edilmiş ve koruma talep etmişti, 14 kurşunla vurulduğunda koruma altındaydı. Buraya gelen birçok misafir şiddeti alkol bağımlılığı ve eğitimsizlikle özdeşleştirmişti ama Müzeyyen Hanım’ın katili doktordu.

Bir başka olay; katil Özgür Arduç, Ordu Cezaevi firarisi idi, firar ettikten sonra Ceren Özdemir’i katletti. Ordu Cezaevi ortalama 350 kişi ve son yıllarda firar sayısı 126. Buna rağmen, Adalet Bakanlığı cezaevi görevlilerinin firarlarında ihmalinin olmadığına, soruşturmaya gerek olmadığına karar verdi; yetmedi, 126 kişinin de neredeyse hiçbirini yakalayamadı, bu kişiler yok oldu gitti.

Üçüncüsü: Bu Komisyonunda bile 15 yaşındaki çocukların istismarına “severek evlenme” diyenler oldu. 15 yaşındaydı E.Ö. tecavüze uğradığında; hamile kaldı, doğurdu, benzer bir zihniyetle mahkeme davayı istismar yerine reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan gördü ve hâkim şikâyeti altı ay içerisinde yapmadığı gerekçesiyle davayı düşürdü.

Şimdi, bu ülkede bunlar olurken İstanbul Sözleşmesi’ni feshetme girişiminde bulunuldu. Sonra bu Komisyonunda 15 yaşındaki çocukların istismarının affedilmesiyle ilgili taleplerde bulunuldu ve bunca şikâyet vakası, şiddet vakası varken aile içinde şiddet hâlinde dahi ara buluculuk teklifleriyle gelindi.

Şimdi, bu konularla ilgili sevgili meslektaşlarımın ne düşündüğünü son derece merak ediyorum. Sözleşmeden çıkılma girişiminin hukuka uygunsuzluğu bir yana, uygulamada böyle bir kararın kadınlara ne kazandırıp ne kaybettireceğini düşünüyorsunuz? Size göre sözleşmenin feshedilme amacı neydi mesela?

Bir de bahsediliyor ya “6284’te ne yok da İstanbul Sözleşmesi’nde ne var?” deniliyor. Daha önce 2 kere anlattım, tekrar edeceğim.

Bir kere, öncelikle, şu ısrarlı takip meselesini bir anlatayım; hukukçu olarak anlatacağım, siyasi olarak değil.

Birincisi şu: İstanbul Sözleşmesi’nde ısrarlı takibin iç mevzuatta bir suç olarak düzenlenmesi gerektiği belirtiliyor. 6284’te de Türk Ceza Kanunu’nda da ısrarlı takip fiili suç olarak düzenlenmiyor sevgili arkadaşlar. 6284’te ısrarlı takip koruma tedbiri uygulanması gereken bir şiddet türü olarak düzenleniyor. Yani tekrar ediyorum, vurguluyorum; suç olarak düzenlenmiyor ama suç olması ve bununla yani ısrarlı takiple ilgili ceza verilebilmesi için Türk Ceza Kanunu’nda bunu suç olarak düzenlemek zorundayız ve tekrarlıyorum, İstanbul Sözleşmesi de tam olarak bunu söylüyordu. Mesela 6284’te olmayıp da İstanbul Sözleşmesi’nde olan çok önemli konulardan bir tanesi bu.

Bir başka örnek vereyim, incelenebilir belki yasama uzmanlarımız tarafından. Almanya, 2007 yılında, ısrarlı takip fiilini nitelikli suç olarak düzenlemiş ve failin değil mağdurun değerleri üzerinden düzenlemiş yani mağdurun rahatsız olması, cinsel tedirginlik yaşaması ve benzeri sebepler olduğunda ısrarlı takibi en az on yıl hapis cezasıyla ve artı buna ek olarak para cezasıyla düzenlemiş ama bizde ısrarlı takip, iç mevzuatımızda şu anda ancak diğer suçların niteliği karşılandığında suç oluyor. Mesela, hakaret suçu TCK 125, cinsel taciz suçu 105’inci madde; müessir fiil, yaralama suçu 86’ncı madde, cinsel saldırı ve hatta kasten öldürme ancak bu suçların öncüsü olarak karşımıza çıkabiliyor değerli arkadaşlar ısrarlı takip. Sormuştunuz, dinlerseniz de sevinirim. Bu bilgi böyle, bunu kıymetli buluyorum.

Bir başka fark ne mesela İstanbul Sözleşmesi’nde olup da 6284’te eksik kalan? Birkaç gündür söylüyoruz, aile ara buluculuğu meselesi. Hangi konularda? Kadının şiddet görmesi ve şiddet içerikli boşanmalarda veya boşanmalarda aile ara buluculuğunu İstanbul Sözleşmesi yasaklıyordu. Çeşitli sebepleri var bunun. Biz, burada, birkaç gündür aile ara buluculuğunu çok güzel bir şeymiş gibi bize anlatmaya çalışan sunumlar dinliyoruz, bunu katiyen kabul etmiyoruz.

Yine bir başka şey, Sayın Taşcier de söyledi, Ulusal Veri Bankası meselesi yani İstanbul Sözleşmesi; verilerin, istatistiklerin toplanmasının sistemli bir şekilde yapılmasını, şeffaf bir şekilde sivil toplumla paylaşılmasını, toplumla paylaşılmasını öngörüyordu ama 6284 sadece ŞÖNİM’lere koruyucu ve önleyici tedbir kararlarına ilişkin veri toplama görevi veriyor yani kapsamlı bir veri toplama görevi vermiyor.

Yine bir başka şey “toplumsal cinsiyet eşitliği” kavramı. 6284’te yok, sadece şiddet kavramı üzerinden tanımlıyor. “Toplumsal cinsiyet eşitliği” kavramının ne olduğunu burada defalarca kez anlattım, korkulacak bir şey olmadığını, öcü gibi görülmemesi gerektiğini bir kez daha tekrar ediyorum.

Yine, bu İstanbul Sözleşmesi şiddeti “ev içi şiddet” üzerinden tanımlıyor ama 6284 “aile içi şiddet” kavramını kullanıyor; ikisinin farkını herhâlde anlatmama gerek yok, İstanbul Sözleşmesi daha kapsamlı.

İstanbul Sözleşmesi’nin denetim mekanizması, Sayın Kerestecioğlu bahsetti, çok önemli. Mesela, GREVIO var. Sayın bakanlıklar GREVIO’nun yaptığı raporlara cevap vermek zorundaydı. GREVIO’nun görevi neydi? Uygulamadaki eksiklikleri tespit edip önerilerde bulunuyordu devletlere, gayet tarafsız ve şeffaf bir şekilde yapıyordu. Sayın Feride Acar hocamız da GREVIO’nun Başkanıydı bir dönem. Türkiye Cumhuriyeti devleti göndermişti onu oraya.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK - Son Başkan kimdi?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Aşkın. Onu da davet edebilirsiniz bence, hiçbir açıklamasını duymadım İstanbul Sözleşmesiyle ilgili.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Yok, o da karşı.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Karşı mıymış?

Peki, onu da çağırılım Sayın Başkan, Sayın Feride Acar'ı da çağırılım.

Şimdi GREVIO, uygulamadaki eksiklikleri tespit ederken önerilerde bulunuyordu ama şimdi 6284'le birlikte bu GREVIO'dan da kurtulmuş oluyorsunuz, denetim mekanizmasından kurtulmuş oluyor.

Yine başka bir şey, 6284 şiddete uğrayan ya da uğrama tehlikesinin içinde olduğunu söyleyen kişi için “Önleme mahiyetinde uzaklaştırma kararı vereceksin.” diyor ama İstanbul Sözleşmesi bu tedbir kararlarının, bu önlemlerin nasıl alınacağını daha detaylı bir şekilde anlatıyordu.

Bunlar sadece bir kısmı, keşke dinleseydiniz de sonra bana “Ne farkı var?” diye tekrar tekrar sormasaydınız.

2 no.lu baroyla ilgili devam ediyorum. Hayırlı olsun Gönül Hanım göreviniz. Sizin şahsınızı tenzih ederek birkaç şey söylemek istiyorum. Birincisi, bu çoklu baroya karşıyız, buna girmeyeceğim ama burada birkaç arkadaşım da belirtti Avrupa'nın ve dünyanın en büyük barosu olan İstanbul Barosunun bu heyetle birlikte dinlenmesi gerekiyordu, bu kıymetliydi. Sayın Nazan Moroğlu elbette ki gelebilir, uzman olarak kıymetlidir ama baroyla birlikte İstanbul Barosunun burada olmasını beklerdim ben ve 78 baronun İstanbul Sözleşmesi'yle ilgili ve TÜBAKKOM'un açıklamasını hatırlatmak istiyorum size. Bu baroları ve başkanları saygıyla da selamlıyorum buradan.

Sizin İstanbul Sözleşmesi'yle ilgili görüşünüz nedir? Bu 78 baroya dâhil olacak mısınız Sayın Başkan? Bir de sunumunuzda 2 tane nokta var, onu söyleyeceğim, demişsiniz ki: “Her ilçede yasal düzenleme yapılarak uzaklaştırma kararı verilen erkekler için belediye ya da bakanlık bünyesinde misafirhane kurulabilir.” Şiddet uygulayanları misafir edemeyiz Sayın Başkan, etmemeliyiz. Yanlış anladıysam lütfen düzeltin.

Yine “6284 yeterli.” diyorsunuz burada. Dediğim gibi, az önce anlattım, yetersiz kaldığı noktalar çokça var, kazanımlarımızı koruyup ileriye nasıl gidebiliriz ona odaklanmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Bir başka şey, söylem meselesi. Kötü algıyı destekleyen söylemlerden bahsedeceğim, geçen toplantıda da bahsetmiştim. Baro başkanlarımızın ve meslektaşlarımızın karşısında bir kez daha hatırlatmak istiyorum: Söylemlerimiz değişmedikçe kadına yönelik şiddeti önleyemeyiz.

Birkaç şey daha okuyacağım size: “Hiç mi kadının payı yok bu şiddette?” demiş AKP Kayseri Milletvekili 2021'de. “Kadının annelik kariyerinden başka kariyeri olmamalı.” demiş Sağlık Bakanı 2015'te. “Kadının fitratında kölelik var.” demiş AKP milletvekili aday Uğur Işılak. “Ben sizin bacak aranızı çekip gazeteye bastırsam ‘Bunların gerçeği bu.’ diye, ahlaksız olurum, değil mi?” demiş 2013'te AKP Tokat Milletvekili Zeyid Aslan.

Bu örnekleri çoğaltabiliriz, lütfen söylemlerimize dikkat edelim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bak, bu var ya...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Lütfen bağlamından koparmayın.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Size de bu anlamda büyük görev düşüğünü düşünüyorum. Kadın milletvekillerimize bu anlamda büyük görev...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bu kabul edilemez!

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Bağlamından...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Nilgün Hanım... Habibe Hanım...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Cevap verebilirsiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, bu kabul edilemez ama.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bu söylemlerin sizi de rahatsız ettiğini çok iyi biliyorum, bunu değiştirmek hepimizin görevi, sizin de bu anlamda çok önemli görevleriniz var, hatırlatmak istedim.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Hayır, hayır, bu olmaz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Habibe Hanım... Arkadaşlar...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben ne zaman birinin açıklamasını okusam inanılmaz derecede sinirleniyorsunuz, sürekli bana laf atıyorsunuz, yok efendim temiz dil kullanacakmışım. Kullandığım dil benim dilim değil, AKP milletvekillerinin, AKP'lilerin dili.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – CHP'deki tecavüzleri, tacizleri açalım isterseniz?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Vallahi açalım, altında kalır AK PARTİ o zaman.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – “AK PARTİ kalır...” Onda da biz mi...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bakın, söz alın...

Ya, müdahale eder misiniz rica edeceğim ya!

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, bakın şu an...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Arkadaşlar, ben kendi fikirlerimi söylemedim.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – “Altında kalırsınız...”

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben sizin de bundan rahatsız olduğunuzu düşünüyorum.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Onda da biz mi kalacağız?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, lütfen notlarınızı alın.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak kadına yönelik şiddetle ilgili yapmamız gereken her şeyi kendi içimizde yapıyoruz, söz alabilirsiniz, daha sonra bize cevap verebilirsiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım, bir saniyenizi alacağım.

Arkadaşlar, her söze söylenecek sözünüz vardır, lütfen notlarınızı alın, sözler bittikten sonra söz talebinizde cevaplarınızı verirsiniz.

Buyurun Sayın Bankoğlu, lütfen toplayın.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Şimdi, bir şey daha var: Gönül Hanım, bir konuda aydınlatma rica edeceğim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Bankoğlu, dakikanıza şimdi baktım da inanmadım yani.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bir dakika daha verir misiniz arkadaşların bana attığı laflardan?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Yalnız on dördüncü dakikadasınız, sunum yapan baro başkanları kadar.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Peki, yani ne yapalım, zaten burada 4 kişiyiz Sayın Başkan ya, rica edeceğim. Bir kere konuşma veriyorsunuz, daha sonra müzakere vermiyorsunuz, yani iki dakika daha bir şey söyleyeceğim. Sürekli konuşmalarımızı bölüyorsunuz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bir dakika lütfen.

Buyurun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Şimdi, Sevgili Gönül Hanım “İslam Hukuku İnanç ve Değerler Hakları Komisyonu” kuracakmışız galiba ya da kurmuşsunuz. Türk yargısı, dinî referanslardan uzak, çağdaş ve yazılı medeni hukuka dayalı bir hukuk sistemi. İslam hukuku komisyonunun yargı sistemimizdeki uygulamaya nasıl fayda sağlayacağını düşünüyorsunuz? Hangi amaçla kuruldu? Bunu şu yüzden söylüyorum: Bu konu önemli çünkü biz, burada “inanç” ve “değer” gibi referanslarla çocuk istismarının, şiddetin gerekçesi olarak gösterildiğine tanık oluyoruz bazen ve o yüzden tedirginiz. Bu konuda beni aydınlatırsanız çok memnun olurum.

Hepinizi tek tek dinleyeceğim size laf atmadan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Güzel, size söz vereceğim ama Nilgün Hanım’ın bir randevusu varmış bir saattir benden söz istiyor, sırayı beklemesini istedim eğer müsaadeniz olursa Nilgün Hanım’a sözü vereyim.

Sayın Ök, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli misafirlerimiz; hepiniz hoş geldiniz.

Sunumlarınız için çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle hemen sorumu soracağım: Barolara bağlı kadın danışma merkezlerinin kadınların adalete erişimlerinin sağlanmasına yönelik nereye nasıl başvuracağı hususunda yeterli bilgiye sahip olmayan kadınlara ücretsiz olarak danışmanlık hizmeti vermesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Daha etkin bir sistem oluşturmak ve uygulamadan kaynaklanan sorunları gidermek yönünde yani bunu hayata geçirmek yönünde önerileriniz nelerdir? Öncelikle onu merak ediyorum. Aynı zamanda şunu da söylemek istiyorum: İstanbul Sözleşmesi’yle ilgili Aslı Hanım sunumunda değindi, dedi ki: Biz öyle bir şeye malzeme ettik ki sanki İstanbul Sözleşmesi’nden -ben de aynı fikirdeyim- çıkıldı, tamam, artık kadınlar ölecek.” Böyle bir algı yaratıldı. Maalesef tabii, -bunun çıkma sebebi- bu bir siyasi algı olarak da yaratıldı. Yani şöyle söylemler “İstanbul Sözleşmesi yaşatır.” Tabii, insanlar bunu gördükçe -bu algı da bence- Sözleşme’den çıkmanın yani 6284 sayılı Kanun’umuzla olduğunun alt yapısı sağlanmadan bunun bu şekilde ifade edilmesinin... Yani algıda çok başarılı olunduğunu düşünüyorum. Maalesef sizin dediğiniz sonuç da bundan dolayı oldu. Biz, bunu Mecliste bile gördük yani sürekli vekillerimiz bile “İstanbul Sözleşmesi yaşatır.” diye maskelerle gezdiğinde tabii ki... Ama toplumu yanlış yönlendiriyorsunuz yani burada nereye gidiyor? Aslı Hanım’ın söylediği kaygıya ben de katılıyorum. Yarın bir gün 6284’ü mesela sadece nafaka kanunuymuş gibi algıladık, 6284’le de ilgili toplumda yanlış algılar oluşturulabiliyor, o noktada ben kendisine de katılıyorum. Bizim çok güzel bir kanunumuz var. Şenol Hanım da burada olsaydı... Yine, bu dönemde yapıldı, diyor ya “Yirmi yıldır hiçbir şey yapmadınız.” Bunu söylemenin çok acımasızca olduğunu söylüyorum. Kaldı ki Şenol Hanım dedi ki “Siyaset yapmayalım.” “Siyaset yapmayalım.” diyor ama kendisi siyasi söylemlerde...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – İstanbul Sözleşmesi imzamız çok başarılıydı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama Şenol Hanım söyledi, aynı söylemi söyledi.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – En başarılı işti.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Filiz Hanım da dedi ki... Yani bizim de hazmedemediklerimiz var, onun da hazmedemedikleri olduğu gibi. Örneğin, ben de hazmedemiyorum genç yaşta dağa kaldırılan kızlar, tecavüze uğrayan kızlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İyi de onu bana niye soruyorsunuz? Bana niye soruyorsun, git oraya sor yani. Ayıp değil mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ya bir şey söylemek istiyorum, Aysu Hanım size yani kişiler üzerinden gidiyorsak ben de soracağım. CHP Maltepe İl Başkan Yardımcısı Umut Karagöz genç bir kızı zorla restorana kapatarak cinsel taciz... Avcılarda CHP İstanbul İl Başkanının 2 yardımcısı partili bir kadına ahlaksızca teklif... Ümraniye’de CHP İlçe Gençlik Kolları Başkanı, partili D.A.’yı taciz etti.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Hepsi ihraç edildi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama oldu. Esenler’de CHP İlçe Eski Başkan Yardımcısı Hüseyin Koç... Şişli Belediyesinde “Yengesi taciz etti.” iddiasıyla hakkında soruşturma başlatılan başkan yardımcısı...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – MHP’de olmuyor mu, AKP’de olmuyor mu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – CHP Muğla İl Başkanlığı sekreteri, Mehmet A.’nın tacizine uğradı. CHP Konya İl Başkanı Avukat Barış Beştaş’ın da yardım çeki vereceğini söyleyip ofisine çağırdığı parti üyesi kadını taciz ettiği...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben de AKP’dekileri mi okuyayım burada? Ben de AKP’dekileri mi söyleyeyim?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Nilgün Hanım...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben de AKP’dekileri okurum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama siz zaten söylediniz. Aysu Hanım bak, o söyleme bu gelir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben de AKP’dekileri okurum ama bu doğru değil.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama bak doğru değil. Yani bunu söylemek...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Senin tecavüzcün benim tecavüzçüm, bu doğru değil.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yok, doğru değil. Hepsine karşıyız. Ama siz orada...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Nilgün Hanım, Nilgün Hanım...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, bir saniye ama ben konuşuyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben de AKP’yi mi anlatayım?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım... Ama bir saniye...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aysu Hanım, müsaade edin. Ama siz orada birkaç tane işte ne bileyim AK PARTİ’li...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Nilgün Hanım, bir dakika. Bir saniye, bir saniye...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben de AKP’nin dosyalarını getireyim, anlatayım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – E, siz anlattınız biraz önce, insanların söylemlerini anlattınız.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben söylemlerden bahsediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Biz de söylemlere girersek neler var?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Söylemlerden bahsediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama doğru değil.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben söylemlerden bahsediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama bizi bu raddeye sizin söyleminiz getiriyor. Hayır, bizi bu raddeye sizin söyleminiz getiriyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben mi getirdim sizi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Siz getiriyorsunuz. Niye söylüyorsun, niye siz bunu genelliyorsunuz? Geçenlerde Gamze Hanım’a söylediğim şeydi bu ya. Bir kişi yüzünden genelleme yapamayız, yapamayız, asla yapamayız., kesinlikle.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben muhalefetim görevimi yapıyorum. Siz iktidarsınız, biz muhalefetiz. Siz icra organısınız.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım, Aysu Hanım...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Biz katile “katil”, suçluya “suçlu” diyoruz. Kesinlikle öyle. Siz onu diyorsunuz, ben buna inanıyorum. Hepimiz her şeyden rahatsız oluyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Senin tecavüzçün benim tecavüzçüm girersek ben de AKP’nin dosyalarını getirir burada anlatırım. Bu doğru bir şey değil.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım, Aysu Hanım...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sizin yaptığınız doğru muydu, isimleri vermek? Aysu Hanım, senin isimleri vermiş olman doğru muydu? Hadi soruyorum, şimdi, biraz önce verdiği isimleri verip bunu AK PARTİ’ye bağlamak doğru bir şey miydi?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Cumhurbaşkanından hareketle...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bir saniye, bir saniye. Aysu Hanım, Aysu Hanım...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben söylemlerden bahsediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım, bir dakika.

Arkadaş, bir dakika... Lütfen, bir dakika.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ama soru sordu, soru sordu.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bir saniye...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Vekilinizi uyarın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ne?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Nilgün Hanım, bir saniye.

Arkadaş, şimdi, siz, kalkıp isim vererek söylemleri dile getirirseniz, CHP olarak...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Söylemden bahsediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Müsaade edin. Hep birlikte konuşursak kimse bir şey anlamaz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Dinliyorum Sayın Başkan sizi.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Siz isim olarak söylemleri dile getirirseniz, AK PARTİ de cevap verir, eylemleri gündeme getirir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Evet, peki. Peki, ben de söylemlere gireyim o zaman başka bir yere gelelim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sizinkiler söylem de onunkiler... CHP’ninkiler eyleme geçmiştir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bana söz verin o zaman ben de dosyayı getireyim anlatayım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Dolayısıyla, Nilgün Hanım, sataşma yapmadan buyurun devam edin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben şunu söylemek istiyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben de AKP’yi anlatayım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tamam, bir saniye.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Buyurun Nilgün Hanım, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, hayır. Ben şunu söylemek istiyorum...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Lütfen, tartışma yaratmadan Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tartışma yaratmıyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Size bir önerim var, biz gereğini yaptık, ihraçlarımızı yaptık. Önerim, siz de ihraç edin, siz de yapmanız gerekenleri yapın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tartışma yapmadım. Biz de gereğini yapıyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ha, diyorsanız ki bu konuya girelim, girelim ben de dosyalarımı getireyim, biz de anlatalım bakalım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu hanım, lütfen. Aysu Hanım lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kişileri ihraçla olur, kaç tanesini ihraç ediyorsunuz?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, Nilgün Hanım...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Hepsini ihraç ettin mi?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım, bir saniye...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bizde ihraç edilmeyen tek bir kişi bile yok. Bunu asla kabul etmiyorum, asla.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım, lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Asla kabul etmiyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bir saniye ama arkadaş, bir dakika. Sürekli müdahale ediyorsunuz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Soru sordu Sayın Başkan, cevap verecek ama.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, lütfen ya, Allah rızası için.

Buyurun Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, şunu söylemek istiyorum: Kişiler üzerinden kurumların yargılanmasını doğru bulmuyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sakin, sakin...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben bunu daha önce de ifade ettim. Buradaki bugünkü konuşmamda da ifade ediyorum. Şunu söylüyorum: Bizim 6284 sayılı Kanunu'muzun çok değerli olduğunu düşünüyorum. Mesela, ŞÖNİM'lerle bu Gelincik Projesi'nin aslında birleşmesi... Bu saatten sonra da belki tekrar birleştirilebilir. Yani Gelincik Projesi çok başarılı, ŞÖNİM'ler de aslında çok başarılı, gerçekten -kadınlar orada- birçok kadın var yararlanan. Dolayısıyla, bu noktada da ben sizden tekrar böyle bir araya gelip bir de Adalet Bakanlığının da, sizlerin de bu noktada adım atmanızı temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Nilgün Hanım, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Güzel.

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum, hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle, ben de 2019 yılında boşanma aşamasında olduğu eşi tarafından katledilen Diyarbakır Barosu üyesi Müzeyyen Boylu'yu anarak başlamak istiyorum. Evet, 14 kurşunla, çocuklarının gözü önünde katledildi ve fail mahkemede tahrik indirimi talep etti. "Tahammül edemeyeceğim hakaretler yaptı." diyerek bu tahrik indirimini istedi. Müzeyyen Boylu'dan söz ederek başladım çünkü kendisi bir avukattı, sizin meslektaşınızdı, bizim de mücadele arkadaşımızdı, hem kadın alanında hem de çocuk hakları üzerine çalışmalar yürüten biriydi ve şiddet maalesef her yerde.

Baroların bir gündemi de kendi üyelerine ve stajyerlere yönelik şiddet olmalı. Stajyer kadın avukatlara uygulanan mobbing ve taciz davaları da basına yansıyor. 2020 yılı Ekim ayında staj yapmaya başlayan Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 4'üncü sınıf öğrencisi Arzu Sena Topuz, stajyeri olduğu ofiste Avukat S.K. tarafından cinsel tacize uğradığını söyledi ve suç duyurusunda bulundu, kamera kayıtlarını istedi ama "Kameralar bozuk." denilerek üzeri kapatıldı. Tabii, barolara düşen ciddi sorumluluklar var bu konuda. Öncelikle kendi iç eğitimlerini yapmak, toplumsal cinsiyete dair eğitimler düzenlemek ve bunların takibini yapmak. Barolardaki yönetimlerdeki kadın üye ve başkanların sayısını artırmak gerekiyor. Tabii, eğitimler yapıyordur ama bunlar ne kadar sıklıkta yapılıyor, toplumsal cinsiyet eşitliği çerçevesinde ne kadar eğitim yapılıyor, bu da önemli. Kadına yönelik şiddet vakalarını özellikle takip eden, bunları raporlaştıran ve kamuoyuyla paylaşan mekanizmalar tüm barolarda kurulmalı. Bizler bölgede yapmak istediğimiz bir çalışma için bölge barolarından kadına yönelik şiddete dair verileri istedik ama maalesef birçok barodan bu verilere ulaşamadık, çok sınırlı sayıda bu verilere ulaştık. Bu tarz toplumsal çalışmalar yapmak, toplumu bilgilendirmek ve özellikle kadınları hukuksal hakları konusunda bilgilendirmek önemli bence. Baro Başkanının sunumunda -umarım ben yanlış duymuşumdur- şiddeti uygulayanın cezalandırılması değil, eğitilmesinden bahsetti. Cezasızlık politikası erkekler cesaret veriyor yani umarım ben yanlış duymuşumdur. Erkekler "Üç beş yıl yatar, çıkarız." zihniyetiyle aslında bu suçları işliyorlar çoğu zaman.

İstanbul Barosunun yaptığı sunumda birkaç yere değineceğim, kimi arkadaşlarımız da kısaca değindi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – 2 No.lu baro.

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Evet 2 No.lu baronun.

Öncelikle sunumunuzda maalesef ki erkek şiddetini yani erkeklerin uyguladığı şiddeti tarifleyen bir veri görmedik. Yeni kurulan bir barosunuz, belki henüz çalışma yürütmediniz, belki elinizde veriler yoktur, kadın komisyonunuz var mı onu da bilmiyorum ama erkek şiddetine dair herhangi bir kavrama rastlamadık. Sunumda, mesele yine getirilip sadece aile içerisinde yaşanmış gibi söylenmiş ama şiddet sadece aile içerisinde yaşanmıyor, kadınlar aile dışında da şiddete maruz kalıyor maalesef, hiç tanımadığımız kişiler tarafından da kimi zaman şiddete maruz kalabiliyoruz. Bu yüzden öncelikle meselenin tanımını doğru koymak gerekiyor.

Yine, cinsiyet farkı gözetmeden şiddetle mücadele etmekten bahsetmişsiniz. Yani "Kadına şiddet uygulanıyor, erkeğe de uygulanıyor." demek istemişsiniz sanırım ama şunu net görmek lazım: Erkek şiddeti fark gözetmeden diğer şiddetlerle birleştirilebilir bir şiddet değil; erkekler, aynı zamanda, cinsiyetlerinden kaynaklı şiddete maruz kalmıyorlar. Kadınlar kimi cinayetleri işlediği zaman da çoğunlukla meşru müdafaa ve öz savunma yaptıkları için yapıyorlar. Nevin Yıldırım örneği var, onu vermek isterim, tahrik indiriminden yararlanmadı ama erkekler bugün tahrik indiriminden yararlanıyor ve sadece soyut söylemlerle bu tahrik indirimlerinden yararlanıyorlar ama bugün kadınlar için delil isteniyor şiddete maruz kaldıkları zaman.

Şimdi, sevgi, saygı, hoş görü gibi değerler elbette önemli ama bunlar tek başına şiddeti önleyecek kavramlar değil, önemli olan toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayabilmek bize göre.

Yine ‐Aile kurumunu kutsuyoruz.‑ demişsiniz. Evet, değerlidir aile, belki önemlidir fakat bir şeye ‐kutsal‑ dediğimiz zaman aslında onu dokunulmaz hâle getirmiş oluyoruz ama bugün, birçok şiddet aile içerisinde yaşanıyor, buna da değinmek gerekiyor.

şimdi, yasal uzlaştırma alanlara belediyelerden veya bakanlıklardan misafirhane açılması gerektiğini söylemişsiniz. Kadınlar yıllardır sığınmaevi talebinde bulunuyor, buna değinmemişsiniz.

Yine, 100 binin üzerinde nüfusu olan belediyelerde sığınmaevi açılması gerekliliği var ama bugün birçok belediyede sığınmaevi yok. Kadınları koruyalım, kadınlara sığınmaevi açalım; şiddet uygulayan erkeklere değil.

Birkaç soru soracağım. Türkiye’de kaç baroda kadın merkezi var ve bu merkezlerin çalışmaları neler, rapor oluşturuyorlar mı? Barolar kendi bünyesindeki yönetimlerin için hem başkanlık hem  yeleri için kadın sayılarını artırma gibi bir çalışmaları var mı? Barolara kayıtlı erkek avukatlar kadına yönelik şiddet suçu işlediğinde ne gibi yaptırımlarla karşılaşıyor? 2015 yılından bu yana barolara kayıtlı kaç erkek bu suçtan soruştırmaya tabi tutuldu? Baroların kadına yönelik şiddete dair kendilerine gelen verileri raporlaştırması, davaların takibini yapması ve bunun sonuçlarını kamuoyuyla paylaşması için bir çalışma yapılacak mı? Baroların staj eğitim merkezlerinde toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri veriliyor mu, verilmiyorsa neden verilmiyor?

Teşekkürler.

BAşKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Güzel, teşekkür ediyorum.

Habibe Hanım, buyurun.

HAB BE ÖÇAL (Kahramanmaraş) –  ncelikle çok teşekkür ediyorum verdiğiniz bilgiler için.

Benim sorum da öncelikle kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesiyle korunmak istenen temel hukuki değer nedir? Buna değinmek istiyorum.

Anayasa Madde 41’de ‐Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının  ğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.‑ denmektedir. Bu düzenleme gereği aile içi şiddete yönelik gerekli tedbirleri almak devletin anayasal yükümlülüğüdür. Kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesiyle korunmak istenen hukuki değerlerin başında yaşama hakkı, eşitlik ilkesi, ayrımcılığa uğramama hakkı ve işkence görmeme hakkı gelmektedir. Bu hakların korumaya alınması için kanunlar yapılmaktadır fakat kanun yapmak bu korumanın sadece bir yüzüdür, uygulama farklılık arz edebilir. Kamusal koruma hem yaşama hakkına saygı duymak gibi negatif bir yükümlülük olarak hem de şiddetin  nlenmesine ilişkin gerekli tedbirlerin alınması gibi pozitif bir yükümlülük olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir devlet, bir hakkın kullanılmasını sağlama hususunda gerekli özeni gösterme yükümlülüğü altındadır ve göstermelidir de. Kadının yaşama hakkını tam ve  zg r olarak kullanabilmesi için kadına yönelik şiddetin ve kısıtlamaların devlet eliyle engellenmesi gerekmektedir ve bir hukuk devleti de bunu yapmalıdır fakat bir sözleşmenin şartları gerektiriyor diye değil, insanın çekirdek haklarından birinin özü olduğu için bunlar korunmalıdır. Temel insan hakkı olan kadın haklarının bir sözleşmeye hapsedilmesinin sığ bir hukuk anlayışını doğuracağı kanaatindeyim. Ayrımcılığa uğramama hakkı ile eşitlik ilkesi bir madalyonun diğer yüzü gibidir. Kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi için toplumda ve zihinlerde hak ve adalet anlayışının tekrar yeniden ikame edilmesi gerektiğine inanmaktayım.

Bu arada CHP’li arkadaşlarımız az önce dediler ki: ‐Biz başörtüsü yasaklarının kalkmasına destek verdik.‑ Ben yine Baro Başkanımıza soruyorum bunu: CHP’li Fikri Sağlar’ın ‐Başörtülü h kimlerin adil olacağına dair kuşkum var.‑ c mlmesini kadına yönelik şiddet kapsamında değerlendiriyor musunuz?

Bu konulara cevap verirseniz sevinirim.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Fikri Bey o konuyla ilgili açıklamasını yaptı ama.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, her soruya lütfen...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – “Kadıköy’de mini etekli kadınlar önümden geçiyor.” diyen AKP Genel Başkanının da sözünü söyleyin.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Bakın Gamze Hanım, kadına yönelik şiddet konusunu işledik. Ben dün muhalefet milletvekillerimizin şiddete tarafsız...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ama, bakın, az önce konuştunuz, “Siyaset yapmayın.” dediniz. O zaman biz de sizin söylediklerinizi söyleyeceğiz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, Habibe Hanım, arkadaşlar; bir dakika...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Bir tane muhalefet milletvekilimiz Neşe Nur Akkaya’ya uygulanan şiddeti ağzına dahi almadı. Peki, Neşe Nur Akkaya’ya Nişantaşı’nda uygulanan şiddet, şiddet değil miydi?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Hepsi şiddet.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Karşılıklı konuşmayın lütfen.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Neden hiç değinmediniz? Görmek istediğiniz yeri görün, görmek istemediğiniz yerden yönünüzü çevirin.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Her gün kadına şiddet oluyor, biz hepsine karşıyız. Bu konulara girerek içinden çıkamayız; siz de çıkamazsınız, biz de çıkamayız.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, bugün başka bir ruh hâline büründük.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Şiddeti başörtüsüne...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Neslihan Hanım...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Neslihan Hanım, hak gasbı konusunda ayrımcılığa uğrayan, nirvanasını yaşayan bir kadını.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ya, şimdi de mini etekli kadınlar ölüyor. Yapmayın, Allah aşkına ya! İkisine de karşıyız. Şu an bunun yeri burası değil. Bakın, az önce aynı konu tartışıldı, senin tecavüzcün, benim tecavüzcüm; senin söylemin, benim söylemim...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Bu söylemleri dile getiren sizsiniz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Bu konulara girerek içinden çıkamayız; siz de çıkamazsınız, biz de çıkamayız.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, bir dakika... Habiba Hanım... lütfen, rica edince bir müsaade edin, olur mu? Arkadaşlar, sesinizi değil, sözünüzü yükseltin.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Duyulmuyor ama!

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşım, tamam, müsaade edin, lütfen yapmayın ya! Bakın, her tartışmada ara vereceğim bundan sonra. Arkadaşlar, lütfen, dinleyin.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, bakın, bunun sebebi müzakere ortamı yaratmamanız. Arkadaşım konuştuktan sonra söz alıyorum, vermiyorsunuz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, yapmayın lütfen ya, rica ediyorum.

Bir şekilde sunum yapan ekip sunumlarını yapıyor ve bir uygulama başlattık, sunumdan sonra sorularımızı soruyoruz ve kurum, kuruluş, sunum yapan ekip bize cevap veriyor ama bugün başka bir usule döndük.

Habibe Hanım, sözlerinizi bitirdiyseniz teşekkür ediyorum.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Bitirdim Başkanım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Buyurun Sayın Aydemir.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Kıymetli Barolar Birliği Başkanımız ve değerli baro temsilcileri; ben de otuz bir yıllık meslek hayatımda iki dönem baro yönetim kurulu üyeliği ve yaklaşık on bir sene kadar da staj eğitim komisyonu başkanlığı görevinde ve çeşitli görevlerde bulundum. Bu bakımdan sizin burada olmanız benim için çok önemli ve biraz özlem de giderdim. Avukat bakış açısı çok farklıdır her zaman, çok da müstesna bir bakış açısidir. Sunumlarımız için teşekkür ediyorum.

Ben ayrıca şunu da söylemek istiyorum: AK PARTİ’de 54 kadın milletvekilimiz var. 54 kadın milletvekilinden 46’sı teşkilatlardan geliyor. Ben de Kadın Kolları Başkanlığından, teşkilattan gelen, uzun yıllar Kadın Kolları Başkanlığı yapmış emektar milletvekillerinden biriyim yani yukarıdan, herhangi bir yerden atanmış, gelmiş ya da herhangi bir şekilde değil, tırnaklarımla geldim. Siyasete 21 yaşında başladım bu arada. Yaşım ortaya çıktı gerçi otuz bir yıllık şeyden sonra.

Şimdi “Güçlü kadın, güçlü Türkiye” esası kapsamında Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde 2002’den bu yana Türkiye’deki tüm kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayata katılımını desteklemek için önemli düzenlemeler hayata geçirildi. Kadın haklarının teminatı Anayasa’mız başta olmak üzere, iç mevzuatımızdaki mevcut düzenlemeler, hukuk sistemimiz ihtiyaca göre yeni düzenlemeleri hayata geçirilebilecek kadar dinamik ve güçlüdür. 2005 yılında kabul edilen yeni Türk Ceza Kanunu, kadına yönelik şiddet içeren pek çok fiilin etkin olarak cezalandırılmasına yönelik hükümler içermektedir. 4320 sayılı Kanun’da 2007 yılında önemli değişiklikler yapıldı. 2012 yılında 6284 sayılı Kanun kabul edildi. Kadına yönelik şiddetle mücadelede güçlü yasalarımızın mevcut olduğu bir gerçek. Bu mevzuatımız hâlâ yürürlüktedir, üstelik aksayan yönlerini gidermek üzere Meclisimiz çalışmaya devam etmektedir. 2007 yılından beri devletimiz Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı’nı kesintisiz olarak yönetmektedir. İç hukuk mevzuatımız, Medeni Kanun, TCK, 6284 ve tabii, Anayasa, İstanbul Sözleşmesi hükümlerini kapsamakta ve İstanbul Sözleşmesi mevzuatımıza entegre edilmiş durumdadır. Bu noktada, ısrarlı takip dâhil, İstanbul Sözleşmesi görevini yapmış ve hukuka uygulanmıştır. İstanbul Sözleşmesi kaldırıldı ki bunu kıymetli meslektaşım Aslı Hanım da söyledi. “İstanbul Sözleşmesi kaldırıldı ‘kadına şiddet’ kavramı boşta ve cezasız kaldı.” algısı toplumda farklı anlayışlara yönelerek kadınların destek hissiyatını kaybetmesine yol açıyor. Kadına şiddet için çalıştığımız bu noktada bu siyasi dilden vazgeçmemiz gerekiyor.

Benim sorum şöyle olacak: İsrarlı takip fiili nedir? Kıymetli Barolar Birliği Başkanım, siz ceza hukuku profesörüsünüz, bu noktada bir aydınlatıcı bilginiz olacağını düşünüyorum. İsrarlı takip fiili nedir? Şu anda, Ceza Kanunu’muzda düzenlenen ısrarlı takiple ilgili maddeler hakkında bilgi verirsiniz, var mıdır? Adalet Bakanlığımızın eylem planındaki ısrarlı takip fiili hakkında düzenleme hakkında bilginiz var mıdır ve benim de tabii hazmedemediğim konular. Yani ben de PKK’nın dağa kaçırdığı kızlarımızın, orada tecavüzün, şiddetin en ağırını yaşayan kadınlarımızın durumunu hazmedemiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım, teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Önerge verdiniz mi bu konuda hiç? Ben kaç kere söyledim, mesela önerge verin, araştıralım dedim.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – O konuda çok çalışıyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir önerge verin de hep beraber araştıralım mesela, siyasi malzeme yapmanıza gerek yok.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Hazmedemediklerimizi söylüyoruz canım, siz de söylediniz ya. Siz niye üstünüze almıyorsunuz?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, yok, söyleyin.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Hayır “PKK” deyince niye üstüne alındın, onu anlamıyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben asla üstüme alınmıyorum.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Niye üstüne alındın?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hatta ben konuşurken niye söylüyorsunuz, gidin, onlara sorun dedim.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – “PKK” dedim, ben hazmedemediğim bir şeyi söyledim. Sen hazmedemediğin bir şeyi dedin, ben de hazmedemediğim bir şeyi söylüyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biz ne zaman Mecliste söz alsak bunun üstüne kalkıp buraya geliyor da ben de istiyorum ki araştıralım.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Niye üstünüze alıyorsun Kıymetli Vekilim, Güzel Vekilim, otuz senelik meslektaşım, niye üstüne alındın?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Mesela, Habibe Hanım, kitap yazmış, araştıralım, bir araştırma önergesi verin.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, lütfen...

Buyurun Esin Hanım.

ESİN KARA (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın barolarımız, Komisyonumuza hoş geldiniz.

Sayın Metin Feyzioğlu, sunumunuzda bir örnek verdiniz, İtalya-Türkiye karşılaştırması yaptınız, rafa kaldırılan ceza maddelerinden bahsettiniz, 232’ye Meclisimizin işlerlik kazandırması gerektiğini belirttiniz ve devam ettiniz, cezaların artırılmasının da çare olmadığını, olsa idi bir günde halledebileceğimiz şeklinde bir ifadede bulundunuz. Bu noktada, siz uygulayıcılar olarak kadına, çocuga yönelik şiddet ve istismara ya da tecavüze yönelik yasalarımızda belirtilen, öngörülen cezai şartları, cezaları yeterli görüyor musunuz? Uygulamanın içinde olarak mağdur ve ailelerinin ya da kamu vicdanının rahatladığını düşünüyor musunuz?

Yine sunumunuzda çözümün sistemin topyekûn çalışmasına bağlı olduğunu belirttiniz. “Sistem” derken kastettikleriniz nelerdi? Sistemin aksayan yönleri nelerdir? Hangi durumda halka kopuyor, somut bir örnek verebilir misiniz?

Yine mağdurlardan bahsediyoruz ama faillerin de avukatları yine maalesef sizlersiniz herkesin savunulma hakkı olduğunu düşünürsek. Onların bu durumdaki pişmanlıkları ne durumda? Yani pişman olanlar ile pişman olmayanlar arasında ne kadar bir yüzdelik fark var?

Yine mağdurların onlarca yazılı dilekçesine rağmen hizmet kusuru işleyenler yüzünden istenmeyen olayların yaşandığını belirttiniz, Bu kurumların karşılıklı topu birbirlerine attıklarını, kendilerini “Ben gereğini yaptım.” şeklinde dilekçelerle savunduklarını beyan ettiniz. İlgili kurumlarda hizmet kusuruna yönelik herhangi bir yaptırım var mı? Barolar bu noktada, takip aşamasında neler yapmaktadır yani sonuna kadar “Siz haksızdınız.” şeklinde gidebilmekteler mi?

Yine ben sunumları için İstanbul 2 Nolu Baro Başkanımız Gönül Yıldız Hanım’a teşekkür ediyorum; çözüm odaklıydı, sunumunda somut örnekler sunuyorlardı.

Ecehan Hanım’a bir sorum olacak benim, Siirt’ten gelen arkadaşımıza. Sunumunuzda bize yine 9’uncu maddede bir şey belirtmişsiniz, demişsiniz ki belirttiğiniz üzere: Bağımsız kadın örgütlerinin herhangi bir baskı altında kalmadan mevcudiyetini devam ettirdikleri siyasi atmosfere geri dönülmesi ve kapatılan kadın derneklerinin yaşadıkları mağduriyetlerin giderilerek tekrar açılması gerektiğini, başlangıçta da OHAL’le ilgili uygulamaya bir an önce son verilmesi gerektiğini belirtmişsiniz. Ben de bu noktada size şunu sormak istiyorum: “Dernekler ancak kendi genel kurullarının alacağı kararla veya mahkeme kararıyla fesih edilebilir, OHAL hükümleri saklıdır.” denilir ama ben bu noktada soracağım: OHAL’le ilgili kaç tane dernek kapatıldı? Bunların, kapatılan bu derneklerin isimleri nelerdir, kapatılma gerekçeleri nelerdi? Detaylı bir şekilde istiyorum inşallah.

Yine, beyan etmek istediğim şu var: Aslı Hanım’a veya Hicran Hanım’a da içten sunumları için teşekkür ediyorum. Biz, burada, her bakış açısını, sizlerin uygulayıcılar olarak bakış açılarınızı görmek bizleri burada ziyadesiyle memnun ediyor, hem o tarafı bu tarafı hepsini detaylı bir şekilde görelim istiyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisine bir ara söz geldi. Ben şunu söylüyorum: Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak “Kadın annedir, kadın vatandır, kadın ülkedir, kadın gelecektir, kadın gelecek nesillerin teminatıdır.” diyen bir lidere sahibiz. Burada, bakarsanız bahsedilen annedir, vatandır, gelecek nesillerdir. Bu kelimelerin anlamlarına bakarsanız bunlar için biz ölürüz de öldürürüz de. Bunlar bizim vazgeçilmezlerimizdir yani kadın bizim vazgeçilmezimizdir, ona bir fiske vurmayı düşüneni dahi kabul edemeyiz. Partimiz içerisinde herhangi bir şekilde yanlış olan olursa gerekli ceza verilir; artı, bu konunun da kökten çözülmesi için parti liderimiz defaatle kaç kere söylemiştir grup toplantılarında: “İdamsa idam, hadımsa hadım.” Bunu söyleyebilecek yüreğe biz sahibiz diyor, Komisyonumuzu ve siz değerli katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Esin Hanım, teşekkür ediyorum.

Sözü Yelda Hanım’a veriyorum, Yelda Hanım söz sizde.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sayın Başkan, kıymetli baro temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Başkanım, konuşmama başlamadan önce, sorulara geçmeden önce Gamze Hanım az önce talihsiz bir açıklamada bulundu, açıkçası üzüldüm. Ön seçimde 1’inci çıktığını -sizin gibi- yukarının talimatıyla vekil olmadığını söyledi.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – “1’inci” demedim.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Ben ve arkadaşlarım, özellikle burada bulunan kadın vekiller, hepsi kendi illerinde gerek parti içi gerek yerelde çok ciddi mücadeleler ederek geldi. Ben de temayülden 1’inci çıkmış bir milletvekili olarak özellikle de bunun altını çizmek istiyorum. Her siyasi partinin aday belirleme yöntemi vardır. Bunlardan bazıları ön seçim, bazen eğilim yoklaması, bazen temayül yoklaması, kamuoyu yoklaması ve anketlerdir; bunların hepsi makul ve meşru yöntemlerdir. CHP, Ankara’da ön seçim yapmış olabilir ama Muğla ve diğer illerde eğilim yoklaması yapmıştır. Bu illerdeki vekiller ön seçim olmayınca yukarının talimatıyla mı vekil olmuşlardır? Aman, CHP Muğla milletvekilimiz duymasın, gerçekten çok bozulur. Hepimiz meşru yöntemlerle aday olduk, milletin iradesiyle seçildik. “Yukarının talimatıyla vekil oldunuz.” demek millî iradeyi yok saymaktır, demokrasiye inanmamaktır. Bu sözü geri almasını istiyorum.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Millî irade ve siz...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Evet, millî irade var.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sözüme, sorularıma geçiyorum.

Şiddete maruz kalan...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Seçimi kim yapıyor, kim oy veriyor?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım, Yelda Hanım konuşuyor.

Buyurun.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Çok özür dilerim ama yani vekilimiz millî iradeye gülüyor.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ben millî iradeye gülmüyorum.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – “Ha, millî irade, evet.” dedin.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – AK PARTİ ile millî iradenin yan yana olmasına gülüyorum.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Aynen sizin gibi, açık oy, gizli tasnif kullanımı gibi.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Gamze Hanım, Türkiye’de yapılan seçimler de meşru seçimlerdir, hepimiz de illerimizden seçilerek gelen milletvekilleriyiz. Buna tahammül göstermek zorundasınız.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Saygı göstermediğiniz için gülüyorum zaten. Seçimle gelen Ankara Belediye Başkanı ağlayarak gitti, seçimle gelmişti.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Buna tahammül göstermek zorundasınız.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Belediye başkanlarınız ağlayarak gitmişti, seçimle gelmişti. Nerede millî irade?

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Buna tahammül göstermek zorundasınız.

Kıymetli Başkanım, soruya geçiyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, lütfen.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ben zaten Yelda Hanım’a o sorunun cevabını verdim ama konuşma bittikten sonra söz istiyorum. Yelda Hanım dinlememiş benim cevabımı.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Yelda Hanım, buyurun.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sayın Baro Başkanım, şiddete maruz kalan veya kalacak olan kadınların barolara ve adliyelere gecikmeksizin erişimlerinin sağlanması konusunda Adalet Bakanlığımızla birlikte herhangi bir çalışma yapıyor musunuz?

Bir diğer sorum: Şiddet mağdurunun korunması ve desteklenmesi sürecinde ihtiyaç duyduğu adli yardım ve hukuki destek konularında mevcut hukuki destek kanallarının çeşitlendirilmesi gerekli midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Yelda Hanım, teşekkür ederim.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Cevap verecek miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hayır.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Çünkü doğrudan ismimi anarak konuştuğu için cevap hakkı doğdu.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sataşma değil, yapmayın gözünüzü seveyim ya!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ben cevabımı söylememe rağmen tekrar ismimi andığı için ben cevap hakkımı istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Çiğdem Hanım, buyurun.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – İşte, bakın, sonra “Araya girmeyin.” diyorsunuz; söz istiyorum, vermiyorsunuz. Mecbur kalıyorum araya girmeye Sayın Başkan.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanımcım, deminden beri sizin söylediğiniz cümlelere...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ama bana sataştı.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ama bakın, üç...

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Şunu hatırlatalım: İstanbul seçimlerinde milli iradeye ne olduğu geldi aklıma.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Tabii, tabii. Konuşulacak çok şey var, onun için güldüm yani halka onu da bir açıklayalım, sonradan o çarpıtılabilir.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ben millî iradeden yanayım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Çiğdem Hanım, buyurun.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Sizin gibi gülmüyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Mutlu Hanım, Mutlu Hanım...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sonradan çarpıtmayın diye açıklıyorum niye güldüğümü.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, Komisyonu bitirmemiz lazım, lütfen.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ağlayan belediye başkanlarınızı biliyoruz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım...

Buyurun Çiğdem Hanım.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sayın Başkanlarım, değerli baro temsilcileri; Komisyonumuza hoş geldiniz.

Öznur Başkanımıza teşekkür ederek başlamak istiyorum sözlerime. Kendisinin de ifade ettiği gibi maalesef bu ülkede kadın-erkek fırsat eşitliğinden ziyade kadınlar arasında bile bir eşitlik mevcut değildi. Yıllar önce “Bu kadına haddini bildirin.” diyen zihniyetin değiştiğini savunuyorlar, lakin daha geçen sene Grup Başkan Vekilimiz Özlem Hanım’a aynı ifadeyi mensubu bulunduğunuz partinin yetkilileri “Bu kadına haddini bildirin.” diyerek...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – “Bay Meral”i kim dedi, onu da söyleyin.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – ...aynı ayrıştırıcı şiddet dilini kullandı ve hiçbirinizden bir destek açıklaması duymadık maalesef.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – “Bay Meral”i kim söyledi?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Aynı fosil zihniyetin etkisini daha yeni...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, burayı Genel Kurula çevirmeyin, burası bir komisyon.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ama Komisyonda şimdi sataşırsa cevap hakkı doğuyor.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Hiç konuşmayalım mı?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, lütfen konuşmayalım.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Başkanım devam etmek istiyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Devam edin.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) - Aynı fosil zihniyetin etkisini daha yeni bir kadına şiddet olayında da gördük. Nişantaşı'nda Neşe Nur Akkaya başörtülü bir akademisyen ve başörtüsünden dolayı hem sözlü hem fiziksel şiddete maruz kaldı, darp raporları da olayı ortaya koyuyor. Arkadaşlar bu konuda bir tepki koydu mu? Onu da merak ediyorum doğrusu.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Evet, az önce söyledim, dinleseydin.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ayrıca, Genel Başkanınız Kılıçdaroğlu kadınlara yönelik toplantıda “Erkek işsizse eve yeteri kadar para gelmiyorsa akşam tencere kaynamıyorsa bu erkek de gelir hıncını karısından alır.” diyor. Böylece, kadına yönelik şiddeti normalleştirdiğinde de aynı tepkileri verdiniz mi?

Hepimiz, birbirimizi siyasi olarak eleştirebiliriz ama birbirimizin milletvekilliği üzerinden bir tartışma kesinlikle doğru değildir. Her birimiz milletimizin oylarıyla seçildik. Burada hiçbir arkadaşımızı tepeden yazılarak seçilmedi. Herkes teşkilatlarda büyük mücadeleler vererek geldi.

Ayrıca, şunu da ifade etmek istiyorum: Terör örgütlerinin dağa kaçırdığı çocuklarla, gençlikleri elinden alınan, her türlü şiddete maruz bırakılan kadınlarla ilgili de herkesin aynı hassasiyeti göstermesi gerekir. Feminizm aktivisti olan arkadaşlar bunu nasıl içlerine sığdırıyorlar?

Feyzioğlu Başkanım, HDP’li bir baro başkanının stajyer avukatı taciz dosyasında da bant kayıtlarında olmasına rağmen sahiplenmediler, ne TÜBAKKOM ne de diğerleri. Bu konuyla ilgili sizden bilgi almak isteriz.

Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadele kapsamında yaşanan sorunları gidermeye yönelik birçok yasal ve idari tedbir alınmıştır. Bu kapsamda Adalet Bakanlığının ilgili genelge güncellemesi, suç mağdurlarının desteklenmesine dair Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yayınlanması, bazı aile mahkemelerinin 6284 sayılı Kanun kapsamındaki işlere bakmakla görevlendirilmesi kadına yönelik şiddetle mücadeleyi daha da güçlendirmiş midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Atabek, teşekkür ediyorum.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Genel Başkanımızla ilgili bir söylem var, herhâlde cevap verme fırsatı vereceksiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hayır, ben diğer milletvekillerine de cevap vermek üzere söz vermedim. Onlar da kendi söz haklarını kullanırken cevaplarını verdiler.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ama sataşma var.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sataşmaya istinaden kimseye söz vermedim, böyle bir usulümüz yok.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – “Söz vermiyorum.” diyorsunuz Sayın Başkan, ben açıklama yapacağım, tutanaklara geçsin diye.

Ekonomik kriz nedeniyle şiddetin arttığı istatistiklerin bir göstergesi. O, bir durum tespitidir, bir kadını aşağılama, kadını ikinci sınıf vatandaş gören bir anlayış değildir.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kıymetli milletvekilleri...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Kadın ve erkeğin fitratına eşitliği yakıştırmayanlardan önce bu sorunun cevabını almanız lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Peki.

Kıymetli milletvekillerim, değerli baro temsilcileri; hepinize, sunum yapan arkadaşlarıma, yorum yapan ve soru soran arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Şimdi, çok fazla not aldım ama öncelikle şunu söylemem gerekir: Ben de bir selamla cümleme başlamak istiyorum: Diyarbakır Annelerimize buradan selam gönderiyorum, hele hele yüreği yanmış analarımıza ve bebeklerimize, 31 Temmuz 2018’de Yüksekova’da 25 yaşındaki Nurcan Karakaya ve 11 aylık bebeği Bedirhan Karakaya’ya Allah’tan rahmet diliyorum. Diyarbakır’da annelerimizin uğradığı, evlatlarının uğradığı şiddeti de hatırlatmak istiyorum. Ülkemizin çocuk ve kadın demeden insanlarımızı katleden kanlı terör örgütü PKK’yla mücadelesi kapsamında aldığı tüm tedbirler meşrudur. Terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetlerimizde vatandaşlarımızın hak ve özgürlükleri azami ölçüde korunmaktadır ve hassasiyetle alınan bu tedbirler yürütülmektedir. Bu vesileyle, Şehit Öğretmenimiz Aybuke Yalçın ve tüm kadın şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyorum. Bu konuşmayı yapmamın en önemli sebebi, muhatapları kendilerini bilecektir ama insan hakları alanında yapılan bunca çalışmaya rağmen hâlâ “Neden bu dernekler kapatıldı?” diye soran arkadaşımızdır. Metnini okudum, keşke kendi özgün fikirleri olmuş olmasını umut ettim.

Yirmi yıldır neler yapıldı? Arkadaşlar, on beş gündür yapılanları dinliyorsunuz. Ben tekrar kısacık geçmek istiyorum. 2005 yılında Türk Ceza Kanunu’nda yapılan değişiklik, neler değişti? Hepiniz biliyorsunuz. Buradakilerin birçoğu avukat, Türk Ceza Kanunu’ndaki, hele de 2004’te -töre saikiyle işlenen cinayetlerin- Kadına Yönelik Şiddetin Araştırılması Komisyonunun kurulması ve ondan sonra 2006 Başbakanlık Genelgesi ve yayınlanan Başbakanlık Genelgesi’ndeki söylemlerin bir devlet politikası hâline gelmesi çok önemli bir adımdır. Akabinde, Medeni Kanun’da İş Kanunu’nda Türk Ceza Kanunu’nda 5393 sayılı Belediye Kanunu’nda konuk evlerinin açılmasına vesile olan kanun da dâhil olmak üzere -bugün konukevlerini konuşuyorsak bunun mimarının kim olduğunu unutmamamız gerekir- 2006 yılında yayınlanan Başbakanlık Genelgesi, bugün hâlâ yansımalarını devam ettiriyoruz. İçişleri Bakanlığımızın, Adalet Bakanlığımızın, Aile Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmalar hepimizin önünde. İçişleri Bakanlığımızın -biraz evvel söyledim- 1/1/2020 tarihli genelgesi, Adalet Bakanlığımızın 154/1 sayılı genelgesi atılan çok önemli adımlardan sadece birkaç tanesidir.

Israrlı takip, İstanbul Sözleşmesi ve 6284... Bu masada ilk gününü bilen insanlardan biri olarak söylüyorum: Israrlı takip, Türk Ceza Kanunu’nda ve buna bağlı... Ki burada bir profesörümüz var, Kıymetli Başkanım Metin Feyzioğlu bu konuda detaylı bilgiyi verecektir. Israrlı takip teşkil eden fiiller Türk Ceza Kanunu’nda ayrı bir suç olarak düzenlenmemiş ama buna rağmen suç teşkil eden fiiller, cezalandırılan hükümler mevcuttur. Ancak suçla etkin mücadele için bununla alakalı olarak çok önemli bir İnsan Hakları Eylem Planı Cumhurbaşkanımızın başkanlığında Külliye’de açıklanmış ve şu anda da dördüncü yargı paketine girmek üzere, ısrarlı takibin suç olması İnsan Hakları Eylem Planı’mızın içerisine dercedilmiş vaziyettedir. Özellikle –hemen notlarımı bulmaya gayret ediyorum- tekraren Türkiye Cumhuriyeti tarafından sözleşmenin feshiyle ilgili yorumlar oluyor, ben bir kez daha hatırlatmak istiyorum: Elimizde çok güçlü bir metin var. Bir, Anayasa, en üst metin; iki, 6284 sayılı Yasa. Yasayı çıkaran birisi olarak, 6284’ü çalışan ve o gün 151 tane sivil toplum örgütü, kurum ve kuruluşla konuşmuş, çalışmış birisi olarak söylüyorum: Çok güçlü bir yasa var elimizde. Her maddesi ayrı ayrı önleyici, koruyucu, rehabilite edici tedbirleriyle çok güçlü bir metnimiz var ve İstanbul Sözleşmesi’yle alakalı söylemiş olduğunuz cümlelere “Bir gece imzayla çıkarıldı.” cümlenize istinaden, Türkiye Cumhuriyeti tarafından feshedilmesine 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 3’üncü maddesi gereğince karar verilmiş, 9 sayılı Milletlerarası Andlaşmaların Onaylanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin hükümlerinin iptali talebi Anayasa Mahkemesi tarafından oy birliğiyle reddedilmiştir.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bunları hep açıkladınız Sayın Başkan daha önce.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kıymetli Başkanım, ben ne açıkladığımı biliyorum.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ama niye devamlı şekilde... Bunlar kayıtlara girsin diye mi yapıyorsunuz?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Çok güzel, çok teşekkür ediyorum. Lütfen, sizlerden istirhamım, söylediğiniz ve konuştuğunuz cümleleri bir kez daha gündeme getirmezseniz ben de bu sebep ve sonuçları bir kez daha açıklamak zorunda kalmam. Duymadığınızı, anlamadığınızı düşünerek tekraren söylüyorum.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Gayet iyi anladık, algımızda bir şey yok Sayın Başkan.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ama bugün barodan gelen temsilci arkadaşlarımıza da bu bilgiyi bir kez daha iletmek istiyorum.

Uluslararası sözleşmelerin feshine ilişkin mevzuat, altmış yılı aşkın süredir uygulanan usullerimiz kapsamında kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleye ilişkin Avrupa Konseyi...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Belge burada, okuyabilirsiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Usule aykırılık söz konusu olmadığını bir kez daha ifade ediyorum.

Güçlü Anayasa'mız, güçlü yasalarımızla birlikte –herkesin söylemine rağmen- kadına şiddete sıfır tolerans diyorum ve sözü sorularımıza cevap vermek üzere Sayın Feyzioğlu'na bırakıyorum.

Sayın Feyzioğlu, buyurun lütfen.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Sayın Başkanım, Sayın Komisyon; teşekkür ederiz.

İstifade etmeye çalışarak dinledik görüşmeleri. Bir kinaye yapmıyorum ben.

Şimdi, Sayın Başkanım, biz siyasetçi değiliz ve ben –bilen bilir- siyasi parti söylemi içinde bulunmamaya özellikle gayret ederim, siyasi görüşümüz yok diye değil, siyaset yapamayacağımızdan da değil. Sizler siyasetçisiniz, siyasetçi olarak elbette söylemlerde bulunacaksınız ama biz o söylemlerin aracıları değiliz, ben değilim, cevap veremeyeceğimden de değil. Bürokrat da değiliz, bizler seçilmiş insanlarız.

Bu girişten sonra, şöyle hızlı notlar aldım, hemen hepsine kısa kısa cevap sunacağım size.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sunamadıklarınızı yazılı alabiliriz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Yok, Sayın Başkanım, sözlü söylendi, kısa geçeceğim yani bu Komisyon toplantısının asıl amacının bizden dinlemek olduğunu düşünüyorum, bizim sizden dinlemeye kuşkusuz ihtiyacımız var, dinledik, öbür tarafını yapalım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Buyurun Başkanım.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Efendim, aile ara buluculuğu hakkındaki Türkiye Barolar Birliğinin düşüncesi, görüşü nettir: Karşıyız. Sebebini anlatayım: Bu, İstanbul Sözleşmesi'nde benimsenmiyor, yasak vesaire; bu değil, bu ayrı, bu teknik bir gerekçe. Çok daha başka bir şey söyleyeceğim size. Biz henüz “Bir tokat atmış, ne var ki?” cümlesinden kurtulamadık karakolda. “Bir tokat atmış, ne var? Bunun için mi?” O bir tokat daha sonra 50 tane bıçağa dönüşüyor. Dolayısıyla önce ailenin dışındaki birimlerin kadının ne yaşadığını anlamadan, onun o baskı gördüğü ortamı teneffüs etmeden, çaresizliğine deva olmadan barıştırmaya yönelik girişimlerini doğru bulmayız;

baskı olarak görürüz, yeni bir baskı gelir. Bu sebeple, başka bir sebeple değil. Bunun altında ne boyun tutulması arayın ne Batı hayranlığı arayın ne de bir siyasi muhalefet ya da bir başka düşünce arayın. Bu, salt bir tepit ve hukuki bir değerlendirmedir.

Ben “İstanbul Sözleşmesi’ne çekince koyalım.” demedim, konulmayacağını bilecek kadar hukuk biliyorum, söyledığım o değil. Ayrıntısını belki göremediniz, yakalayamadınız, İstanbul Sözleşmesi veya bir başka sözleşmeyi –bu NATO Kuvvetler Sözleşmesi de olabilir- imzalarken yorum beyanı eklenir. Uluslararası hukukta bir cihaz vardır; Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine “Ben şu maddeyi şöyle anlıyorum.” diye bir beyan eklenir, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine “Ben bu maddeyi böyle yorumluyorum.” diye bir beyan eklenir. En önemli sözleşmelerden Uluslararası Ceza Mahkemesinin statüsüne ilişkin sözleşmeye bakınız, binlerce beyan vardır, çekince konması yasaktır; beyan vardır, buna göre desteklenir.

Barolar Birliğinde veri eksikliği var, çok doğru, eksik. Bunun çok basit bir sebebi var ama aşmak zorundayız. Barolar Birliği çatı örgüttür, sahada doğrudan doğruya hizmeti veren ayrı bağımsız tüzel kişiliğe sahip barolarımızdır. Barolarımızın tepesinde biz bir vesayet makamı değiliz, bir organizasyon makamıyız öncelikle. Bu çizgiyi aşarsak kendi kanunumuzu görmezden gelmiş oluruz. Ancak önünüzdeki takdim ettiğimiz dosyalardaki ILAP, bu proje kapsamında bir standardizasyon çalışmasını hep birlikte yapmak durumundayız, yine barolarımızla yapacağız bunu. Adli yardım çerçevesi altında hizmet alan mağdurların neyin hizmetini aldıklarına dair ayrıntılı verinin barolardan gelmesi lazım ki bize biz de size sunalım, bunu sağlamak durumundayız, çalışıyoruz; olacak, biz de bu ihtiyacın farkındayız.

Aynı şekilde, eğitim meselesi, yüzde 100 haklısınız. Biz kendi üstümüze düşeni yapmak zorundayız. Ben tutup da YÖK’ün, Millî Eğitim Bakanlığının ne yapacağını söylersem haddimi aşarım. Vatandaş olarak ya da aydın olmaya çalışan bir insan olarak söyleyebilirim ama ben kendi yapacağımızı size söylemek durumundayım, bunun için çağırdınız bizi. Onu da söylüyorum size, önünüzde takdim ettiğim dosyalarda var. ILAP projesi ciddi bir projedir, büyük bir projedir; o çerçevede stajyer avukatların eğitimine özel modül hazırlıyoruz; olacak, bitmek üzere. Ha, ama madem geldim, bir hukuk hocası olarak isterseniz bilgi vereyim. Yine, mucize çözümlerin içerisinde “Hukuk fakültesine şu dersi koyalım, beş sene yapalım, on sene yapalım.” falan gibi şeyler konuşulur. Meselenin özü insan sevgisidir, insan sevgisini öğreten hiçbir ders de yoktur. İnsan sevgisi sanatla öğrenilir, edebiyatla öğrenilir, insan sevgisi insanın içine karışarak öğrenilir; meslek dersleri insan sevgisi vermez. Biz insan sevgisini nerede kaybediyoruz, buraya eğilinmesi lazımdır, o yüzden de daha geriye gidilirse, hukuk fakültesinden çok daha önceye gidilirse belki daha etkili çözümler buluruz.

Türkiye Barolar Birliğinin kadına yönelik şiddetle mücadelede politik belgesi var mı yani vizyon, misyon belgeleri gibi bir belgesi var mı? Hayır, böyle bir belge yok ama çok net yani hak temelli savunuyoruz ama hukuk metinlerine de mucize anlamlar yüklemiyoruz çünkü -çok değerli Hacı Bey’in felsefeyle giriş yaptığı söylemine atıf yapıp geçeyim- kanunun asıl yazarı sayın kanun koyucular, siz değilsiniz, kanunun gerçek yazarı uygulamacıdır. Kanunu siz yazarsınız -isterseniz anayasa- ama uygulamacının elinde somutlaşır. Dolayısıyla o uygulamacıya bizim bu bilinci verebilmemiz lazım, bu da sadece hukuk fakültesinde dört senede, beş senede, kaç yıl yapılırsa yapılsın yetmiyor, bilinç... Kadın, erkek insandır, eşittir, birbirinin mülkü değildir.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Evlilik de bir akittir zaten, mülkiyet hakkı değildir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Evlilik birliği biterse kadının erkeğin üstünde, erkeğin kadının üzerinde bir mal gibi sahiplik iddiasında bulunup bunu da daha sonra bir kompleks içerisinde şiddete dökebilir. Bu bilinci ilkokulda verirsek, ana kucağında verirsek olur. Gerçek uygulamacı bu bilinçle yetişmiş olan hâkim olursa biz fark yaratırız.

İtalya’da, Almanya’da, Amerika’da elbette çok kadın cinayeti var, Türkiye’de de var ama bir gerçek var, o da şu: Biz toplumsal şiddetle topyekûn bir millî mesele olarak mücadele etmek zorundayız. Avrupa’da trafik anlaşılmazlığı yüzünden pompalı tüfekle birbirini en çok vuran toplum biziz. Biz şiddete neden meyillenmeye başladık, bunu hep birlikte partilerüstü çözmek durumundayız. Şiddetin olduğu yerde demokrasi olmaz, şiddetin olduğu yerde hukuk olmaz. Bunu aşabilmek için çözüm bulmalıyız.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kıymetli Başkanım, birazcık...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Bitiriyorum.

“Karşılaştırmalı hukuk” diye çok önemli bir disiplin var, bunun sebebi şudur: Biz hangi ülkede yaşarsak yaşayalım dünyadan kopuk adalarda yaşamıyoruz, öğrenmek zorundayız, iyisinden de almak zorundayız, kötüsünden de almak zorundayız. Ustanın çırağını dövmesi âdettense, öğretmenin öğrenciyi dövmesi çok yakın zamanlara kadar âdettense, babanın çocuğunu dövmesi makul görülüyorsa... Biz bunu bir kültür olarak görmüyoruz çünkü bu Türk kültürü değildir çünkü bu İslam kültürü değildir, şiddet bizim kültürümüz değildir. Bununla nasıl mücadele edeceksek birlikte yapalım. Devletin tüm kurumlarının mücadelenin içinde yer alması şudur: En üstte sayın bakanlarımız iradelerini çok net bir şekilde ortaya koyarlar, hiçbir sorun yok, Sayın Cumhurbaşkanımız ortaya koydu, hiçbir sorun yok; karakolda mesele, savcılık bürosunda mesele. Burada, bu işin, sistemi doğru işletecek şekilde çözülebilmesi için sayın vekiller, avukat şarttır. Avukat o mağdurun elini tutacak, o mağdur için sistemin işlemlerini sağlayacak, nerede aksaklık olursa avukat sistemi işletmeyen hangi düzeyde memur olursa olsun dünyayı başına yıkacak; yapamadığında baro devreye girecek, baro çözemediğinde biz devreye gireceğiz, size söyleyeceğiz, siz çözeceksiniz. O yüzden, avukatın orada olması lazım.

Evet, ŞÖNİM’ler ile baroların, kadın hakları merkezlerinin mutlaka çok aktif bir şekilde birlikte çalışması lazım, ILAP bu işte. ILAP’la inşallah, bunu yapacağız.

Barolar Birliği -bir bilgiyi de düzeltelim ya da kayda yanlış girmesin- bir disiplin makamı değildir, Barolar Birliği vesayet makamı da değildir. Baromuz soruşturma açar, bize gelmez. Baromuz soruşturma açmaz, itiraz mercisi olarak bize gelir, o zaman biz devreye gireriz. Türkiye Barolar Birliği herhangi bir avukat hakkında doğrudan disiplin soruşturması yapamaz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben zaten barolar ve TBB dedim.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Tabii.

Baro eğer açarsa disiplin kuruluna gelir neticede, daha sonrasında, açmazsa bize itiraz edilir.

Değerli meslektaşım, tabii “Baroların genel kurullarını yapamaması sizi orada tutmak için mi?” diye tatlı tatlı da siyasi sataştı biraz. Vallahi, bilmiyorum. Neden İstanbul 1 No.lu Baromuz 15 Ekimde yapıyor, bir düşüncem var. Acaba “Edremit’e giden tatilciler, emekliler gelsin de seçim sonucu değişsin.” mi diye...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kıymetli Başkanım, baro seçimlerini başka mecrada...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Sayın Başkanım, kayda girene bir cevap vereyim.

Adli yardım fonlarımız yetmiyor. Adli yardım fonları için yardım edin bize, bu bir çılgılık, size sesleniyorum. Adli yardım fonlarıyla ilgili size hangi bürokrat gelir, ne derse inanmayın, bana inanın, bize inanın. Adli yardımda bugün üç sene geriden geliyor meslektaşlarımızın alacağı, üç yıl. Hiç kimse bunu karşılıksız bu meslek mensupları kadar, bu kadar fedakârca, bu kadar iyi niyetle yapmaz. Birtakım rakamlar veriyorlar, hiçbirine benim itimadım ve itibarım yoktur, kim verirse versin. Ben alacağımı alamayan on binlerce genç avukatın sesi olmak zorundayım.

Sayın Başkanım, sizden bu konuda istirham ediyorum, destek bekliyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Notumu aldım.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Kadına yönelik şiddette barolarımızın ve gönüllü avukatlarımızın çok başarılı olması için onların mali yönden desteklenmesi lazımdır.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Feyzioğlu, Şanlıurfa HDP’li bir baro başkanının...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Sayın Başkanım, o bizim içimizde yürümekte olan bir meseledir.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşımız sordu.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Biliyorum, peki cevaplayayım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Parti üyesiymiş?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Evet.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Bant kayıtları bize bir stajyer avukat meslektaşımız tarafından ulaştırılan...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Avukat arkadaşlarım soracak diye bekledim ama bana yazılı metin olarak gelince mecburen sordum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Peki Sayın Başkanım.

Bu konuda Avukat Hakları Merkezimize ve TÜBAKKOM’a görev verildi. Avukat Hakları Merkezimiz sahiplendi meseleyi, aktif olarak sahiplendi. Şu anda bir ceza soruşturması savcılıkta açıldı, bant kayıtları da delil olarak sunuldu. Soruşturmanın sonucunu çok yakından takip ediyoruz. Kamuoyunda da bunları biz -avukatlık mesleğinin itibarını- sanki bunlar çok vakayıadiyedenmiş gibi konuşmamaya da özellikle gayret ediyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Parti üyesiymiş?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU –Bilmiyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Parti üyesiymiş, bilelim de...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Yani biliyorum ama ben söylemeyeceğim onu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biz de soruşturma başlatırız.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Başlatın o zaman efendim, bilmiyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hem “Bilmiyorum.” diyorsunuz...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Bilmiyorum efendim yani onu da kendi soruşturmanızda anlayın.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sayın Feyzioğlu, teşekkür ediyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Ben çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Tedbirle ilgili bir şey sormuştum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU -Söyleyeyim size, sonra söyleyeyim.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Tamam ama kayıtlara girsin.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Bir soruyu cevaplamadığımı söylüyor Sayın Vekilimiz. Cevaplayayım mı Sayın Başkan?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Evet, memnun olurum.

“Delil veya belge aranmaz” denen, tedbirle ilgili...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU - Sahada mücadele eden sayın başkanlar çok daha iyi bilirler ama ben kanunun mantığını da bilen bir meslektaşları olarak şöyle cevaplayayım: Bu “Bir satırlık bir tedbir isterim ve sonuç alırım.” anlamına gelmez. Bir mağdurenin beyanı da bir delilidir ve o beyanın kendi içerisinde bir tutarlılığının aranması gerekir ama bunun dışında pek çok olayda, takdir edersiniz ki özellikle ev içi şiddette belge, kamera kaydı, tanık beyanı bulunması mümkün değildir. Cezalar artırılarak da bir ciddi çözüm bir şey beklemiyorum açıkçası. Bir yıllık bir evde kötü muamele suçundan dört ay kocayı hapse atsanız hınçlanıp gelecek. Onun çözümü, onu rehabilitasyona almaktır, ceza yerine geçen alternatif tedbirlere yönelmektir ve böylece kamuya yararlı işlerde de çalıştırılıp psikolojik, psikiyatrik tedavisini de...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Uluslararası alanda da bununla ilgili çalışmalar ülkelerde de var.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – ...yaptırıp sağlıklı bir birey olarak aile hayatına geri katmaktır devlet desteğiyle.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ceza yerine mi diyorsunuz?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – Alternatif ceza diyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, saat altı.

Hicran Hanım, buyurun.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Sevgili Başkanım ve değerli Komisyon üyelerim; sorulardan bir kısmını aslında o kadar, böyle bir hararet içerisinde ki biz çok alışkın değiliz açıkçası, biz de bir araya geldiğimizde tartışırız ama siyaset başka bir şeymiş, onu anladım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hayır, bugün bir hararetlendi Komisyonumuz, normalde daha sakindik.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Aslında, konuşma metnim de şöyle bir şey vardı, onu bir kere daha geçmek istiyorum: İşte, “devlet kurumları” dediniz, devletin kurumları mücadelede var, etkin olarak var ama kurumlardaki sayı, personel, istihdam maalesef imkânların kısıtlılığı nedeniyle yeterli olmayabilir. Biz bu nedenle diyoruz ki: Devlet kurumları yok değil, devlet kurumları da var. Ben “Devlet kurumlarıyla beraber barolar da...” dedim, “Barolar yok mu?” anlamına geldi. Hayır, barolar da var. “Tüm kadın sivil toplum kuruluşları olmalı.” dedim. Yoklar mı? Var. Siyaset kurumları? Tabii ki var. Medya? Medyada biraz soru işaretlerim var çünkü yanlış yönlendirmeler

konusunda var. İş birliği içerisinde hareket etmeliyiz, mücadelede samimi olmalıyız, etkin, kararlı ve bütüncül bir program uygulamalıyız. Bu bütüncül programda tüm bileşenler samimiyetle davranmak zorunda.

Toplantıda baktığımda benim üzüldüğüm, kadın olarak üzüldüğüm şey, mücadelemez, iç grubumuz şiddete uğrayan kadınlar, şiddet mağdurları; dış grup ise şiddet failleri olmalı. Bugün ben burada siyasi farklılıklar nedeniyle ayrı iç gruplar gördüm. O zaman burada başarıya umut taşıyamıyorum, çok üzüldüm. İnşallah hani bu farklı olur.

Kadın derneklerinin kendi ellerinde bireysel verileri vardır, deneyimleri vardır, bir merkezî organizasyonla, denetimle toplanmalıdır. Devletin elindeki veriler bir bilgi havuzunda toplanmalıdır. Şiddetin failleri henüz küçük yaşta da olabilir, hayvana şiddetten, kadına şiddetten, kime olursa olsun şiddetten onların da denetlenebilir, rehabilite edilebilir bir şeyi olması için tabii ki kişisel hakları saklı kalarak bir bilgi havuzu oluşturulmalıdır. Çok somut önerilerdir, keşke bunların sonrasında bire bir çalışma masaları yaparak bu önerileri konuşsak çünkü bu konu, gerçekten ülkenin en önemli konusu bence.

Ben sadece böyle artık konuyu tatlı tatlı bitirmek istiyorum, “Batı Cephesinde Yeni Bir Şey Yok” diye Marquez’in çok sevdiğim bir kitabı vardır, önümde, belki ona ait bilinen bir sözdür ama bunu sizlerle paylaşmak istiyorum: “Bir ada değildir insan, bütün hiç değildir, bir başına ana karanın bir parçasıdır, bir damladır okyanusta. Bir toprak tanesini alıp götürse deniz küçülür Avrupa. Sanki yiten bir burunmuş gibi, dostlarının ya da senin bir yurtluğunmuş gibi ölünce bir insan eksilirim ben çünkü insanoğlunun bir parçasıyım. İşte, bundandır ki ‘Kimin için çalışıyor?’ diye sorma çanlar, senin için çalışıyor.” Çanlar hepimiz için çalışıyor, çanlar evlatlarımız için çalışıyor. Lütfen biz bu konuda gerçekten her türlü etnik, mezhepsel ve siyasi bakışımızdan arınalım ve biz kadına karşı şiddeti birleştirmek için hepimiz bir iç grup olalım, dışarıda kalan failler olsun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Başkan, Marquez değil de Erich Maria Remarque’un, tutanağa yanlış geçmesin.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Pardon, evet, Remarque’un ama bu, Remarque’un kendi şeyi değil, John Donne’undu galiba, emin değilim. O kitap da çok etkiledi ama bu söz benim için çok kıymetli.

Atladığım bir soru olabilir ama dediğim gibi biz her zaman iş birliğine açığız, tek tek de çağırdığınızda geliriz. Kadın meselesi ise gerçekten bakın, Sinop Barosunda hiç ücret almadan her yere koşan genç de kırk yıllık da meslektaşlarımız var. Bu arada meslektaşım, size de belirtmek isterim. Diyarbakır’daki meslektaşımız için ben 2 kere Diyarbakır’a duruşmaya gittim. Biraz katılımda başkanlar anlamında bölgeden de eksiklikler vardı, o dönemde çok üzüldüm ama sonrasında telafi edildi. Özgecan cinayetiyle ilgili de gittim. Ordu’da da gittim. Aslında, biz, kadın olarak her yerde olmaya çalışıyoruz ama sayımız az, her yere yetişemiyoruz. Önümüzde koşup yakalamaya çalıştığımız o kadar top var ki elimizde tutabileceğimiz bir tane bile kalmıyor maalesef.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Türkiye’deki tek kadın Başsavcı da Sinop’taymış sanırım Başkanım, dün Adalet Bakanı söylemişti.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Evet evet, bizde, tek kadın Başsavcımız Sinop’ta.

Ama şöyle güzel bir yanı da söyleyeyim...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hicran Hanım, çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Ben de teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Üzülme, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletimizi temsil ediyoruz.

SİNOP BAROSU BAŞKANI HİCRAN KANDEMİR – Tabii ki.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Tabii ki ortak mevzumuz, sizinle öncesinde de konuştuğumda, bütün arkadaşlarımızdan ricamız, “Mevzubahis kadınsa siyaset teferruat olmalı.”yı üst cümle olarak aldık Komisyonumuza ama bütün arkadaşlarımız içinde beslendiği siyasi ruhu kapının önüne koymakta tabii ki zorlanıyorlar, ön yargıları dışarıda bırakarak girmekte zorlanıyorlar. Ama ben inanıyorum ki buradan fikirlerin açık ve net çarpışmasından hakikat doğacaktır. Hani derler ya “Barıkayihakikat, müsademeyiefkâr doğar.” Bu vesileyle bu fikirlerin çarpışmasından, sizlerin fikirlerinizi iletmenizden hakikat doğacak ve kadınlara şiddete sıfır tolerans olacak diyorum.

2 No.lu Baromuz, Gönül Hanım...

Gönül Hanım, en çok soru gelen arkadaşımız, değil mi?

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Sanırım öyle gözüküyor Başkanım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ben tekrar teşekkür ediyorum, buyurun.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; öncelikle, birkaç vekilimizin sorduğu sorudan başlayayım. “Şiddetin önlenmesi için öncelikle şiddetin tanımı doğru yapılmalı, şiddete geniş bir çerçeveden bakılarak cinsiyet farkı gözetmeden insan odaklı çalışmalar tercih edilmeli.” dedik. Evet, bu sözümüzün arkasındayız, şiddet kime yapılmış olursa olsun biz karşındayız ve şiddeti yapan herkes eğitilmeli ki ne kadına ne erkeğe ne çocuğa şiddet uygulansın.

İkinci olarak, Gamze Hanım’ın sorusundan başlayayım. Gamze Hanım, “İstanbul Barosu” diye başladınız cümleye, İstanbul’da “İstanbul Barosu” diye bir baro yok, İstanbul 1 No.lu Barosu ve İstanbul 2 No.lu Barosu var hukuken.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bana mı diyorsunuz?

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Gamze Hanım’a söyledim.

Öyle başladı cümlesi de o yüzden öyle cevap veriyorum.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Alışkanlıktır.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Tamam, ben uyarmış olayım da yeni unvanlara alışalım diye söylüyorum bu kısmı.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim hatırlattığınız için.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Rica ederim, ne demek.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Umarım uzun soluklu olur, Ankara’da devam edememişti çünkü.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Biz elimizden gelen her şeyi yapıyoruz, merak etmeyin, iyi bir şekilde girecek.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, “Bugün sen ne içtin geldin?”(**) gözünü sevdiğim, her söze cevap veriyor.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Bir şey demedim, güzel bir temennide bulundum Sayın Başkan.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaş, tamam.

(**) Bu ifade ilişkin düzeltme bu toplantı tutanağının ...'nci sayfasında yer almaktadır

Buyurun Gönül Hanım.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Müsaadenizle devam edeyim.

İstanbul Sözleşmesi hususunda ne düşündüğümüz soruldu. İstanbul Sözleşmesi artık ülkemizde yürürlükten kalkmıştır.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Hayır, 1 Temmuzda kalkacak.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Var olan mevzuatlara ne gibi iyileştirme çalışmaları yapılabilir ona bakmamız lazım, biz Baro olarak onun çalışmasını yapıyoruz ve bu yönde devam edeceğiz diyelim.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ben de bir uyarayım da.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Ama sürekli bana cevap vermeyin ki ben bitireyim Gamze Hanım, ben hiç karışmadım çünkü.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – 1 Temmuzda kalkıyor. Eksik bilgilendirme oluyor, ben de öğrenin diye söyledim.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Ben ne dediğimi, ne yaptığımı gayet iyi biliyorum Gamze Hanım, lütfen, bana sürekli cevap vermeyin.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım...Gönül Hanım, bir saniyenizi alacağım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben sordum galiba.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.-Komisyon Başkanı Öznur Çalık'ın, sunumlara ilişkin yapılan görüşmeler esnasında Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'e yönelik kullandığı kendi ifadesini düzelttiğine ilişkin açıklaması(***)

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım, bir şey düzelterek(x), kendi sözümü düzelterek(x) müsaade edin.

Gamze Hanım, biraz evvel kayıtlarda sürekli konuşanlara müdahale ediyorsunuz diye “Ne içtiniz de geldiniz?” dedim; kayıtlarda öyle kalmasin. Yani hani “Bülbül otu yediniz de, içtiniz de geldiniz mi?” o manada söyledim, yanlış anlaşılmasin, kayıtlardan düzeltilmesi adına.

Sözünü kesmeden dinleyelim lütfen.

Gönül Hanım, buyurun.

IV.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI (Devam)

A) GÖRÜŞMELER (Devam)

1.-TBB Başkanı Metin Feyzioğlu, Sinop Barosu Başkanı Hicran Kandemir, İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanı Gönül Yıldız, Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Aslı Koçak Arıhan ve Siirt Barosu Kadın Hakları Komisyonu Üyesi Ecehan Polat tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme (Devam)

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Teşekkür ederim.

Önümüzdeki ay yani bir ay sonra size, Komisyonumuza gerekli mevzuat çalışmalarımızı ileteceğiz.

“Nafakayla ilgili neden böyle bir teklifte bulundunuz?” diye soruldu çünkü uygulamada böyle bir problem var yani taraflar zaten iyi bir evlilik yürütmemişler, iyi bir evlilik yürütmedikleri için boşanmışlar, husumetleri günden güne şiddetlenerek devam ediyor, daha fazla karşı karşıya gelmesinler diye devlet eliyle çözüm önerisi de bulunduk nafaka hususunda.

(***) Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu toplantı tutanağının ...'nci sayfasında yer almaktadır

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aslında bu çok önemli bir şey bizim bu konuda çalışmamız lazım yani devlet eliyle.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Şöyle Sayın Başkan, “Bir veri var mı?” onu sordum aslında, bir veriye dayanarak mı anlamında sordum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben size bir araştırma atmıştım bir bakar mısınız?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Tamam, peki.

Kıymetli Başkanım, bu önemli bir teklif, bunu bir çalışırsanız bizimle de paylaşırsanız çok mutlu oluruz.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Çalışıp Başkanım...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Evet, Gönül Hanım, buyurun.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Başkanım, mevzuat çalışmanızı tekrar ediyorum biz size bildireceğiz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Tamam, çok teşekkürler.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Öneri ve iyileştirici bir öneri.

Bizim baromuz hakkında “paralel baro” diye bir cümle kullandınız, bizim baromuz kanunla kurulmuş 29/9/2020 tarihinde de tüzel kişilik kazanmıştır. Bu beyanı kullanan vekilimizin beyanını esefle reddediyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ben kullanmadım, ben paralel baro demedim.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – “Paralel baro” ifadesini kullandınız. Kayıtlar açıldığında görülecektir. Biz burada siyaset yapmak için gelmedik, kadına karşı şiddete çözüm üretmek için geldik ve bu konuyu konuşun. Eğer başka bir mezunuz varsa Genel Kurulu orada arkadaşlar.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sorulara cevap verirsiniz, üslubunuzdan rahatsız olmaya başlıyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, üslup doğru bir üslup değil.

Sizin karşınızda bir milletvekili var, lütfen üslubunuza bakın.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sorulara cevap verin.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Ben de, ben de Baro Başkanayım, siz de bana “Siz de bana Paralel Baro Başkanı” diyemezsiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Üslubunuz doğru bir üslup değil, karşınızda bir milletvekili var.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım...

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Ben de bir Baro Başkanayım, bir Baro Başkanının paralel...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, hâlâ müdahale ediyorsunuz.

Arkadaşlar, müsaade edin.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, bakın, cevap verebilir ama üslubunca, biz üslubunca sorduk. Katılmayabilir, yanlış buluyor olabilir.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Paralel Baro....

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Siyaset yapacaksanız cübbenizi çıkarıp geleceksiniz.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Ben asilim, siz vekilsiniz. Siz bana “paralel baro” diye söz edemezsiniz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Siyasi parti üyelerinin açtığı bir baro, siyasi bir barodur. Siyaset yapmak istiyorsanız cübbenizi çıkarıp geleceksiniz.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Siz bana “siyasi paralel baro” diye hitap edemezsiniz, siz vekilsiniz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Siz sorulara cevap verin.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Müsaade ederseniz cevap vereceğiz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Siz bizi eleştiremezsiniz. Çünkü siyasi olarak...

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Ne söyleyip ne söylemediğimi çok iyi biliyorum, lütfen...(Gürültüler)

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bir saniye, arkadaşlar, bir saniye.

Gamze Hanım....

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Cevabınızı eleştirmiyoruz, üslubunu eleştiriyoruz, cevabını değil.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Üslubunuzu lütfen düzeltin.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Üslubuma dikkat ediyorum zaten.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, kıymetli milletvekilleri...

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Üslubuma dikkat ediyorum, siz de sözümü kesmeyin.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Müsaade edin; Gönül Hanım, müsaade edin.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Had bildiriyor ama had bildirmek ne demek ya! Siz had bildirmiyorsunuz yani son derece nezaketli davranıyorsunuz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım... Müsaade edin.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Paralel baro beyanı...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gönül Hanımcığım, Kıymetli Başkanım...

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Buyurun Başkanım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındayız, bütün milletvekillerimiz milletin vekâletini alarak gelmiştir ama bilin ki arkadaşlar burada temsili makamlarda sizlerin neler sorduğunu biliyorum ve sizi de uyardığımda...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, üsluba... Bakın ama lütfen.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, beni bir dinler misiniz?

Ama benim sözümü bitirmeme izin verin lütfen ya, lütfen!

Arkadaş, bir izin verin...

Katılımcıların da dillerine, milletvekillerimizin de dillerine dikkat etmesi lazım. Ben bu sesimi yükselttiğim anda o kadar üzülüyorum ki, ki yüksek sesle konuşmayı seven birisiyim ama bu Komisyon, şiddeti önleme Komisyonu ve biz sesimizi çıkardığımız zaman kapının önündeki insanlardan ben

utanıyorum ve üzülüyorum ya. Burası şiddeti önleme Komisyonu, her söze söylenecek sözümüz var ama ne olur bekleyelim. Amenna, herhangi bir olağanüstü bir durum varsa tabii ki cevap veririm vermez olur muyum ama şu anda Gönül Hanım cevap veriyor, incinmiş ve kırılmış. Yasayla kurulmuş bir baroyu temsilen ve üstelik bir kadın baro...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Biz ona hayırlı olsun dedik mesela konuşmamıza başlarken gayet.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım, bakın, baroları parçalama -bakın okuyorum metni- paralel bürolar inşa etme konusunda... Dolayısıyla...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Tamam onu reddediyor, bunu söyleyebilir ama “Siyaset yapacaksan Genel Kurula git.” diyemez, kimse diyemez.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Tamam bunu reddediyor dediğiniz anda bununla ilgili olarak...

Arkadaşlar, evet...

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Başkan, devam edebilir miyim?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Karşılıklı konuşmadan...

Gönül Hanım, buyurun sözlerinizi...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Habibe Hanım, buyurun.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Üslup doğru değil... Karşısında seçilmiş bir milletvekili var.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım... Ama şu an sizin üslubunuz doğru mu? Bakın, Komisyon Başkanı olarak bir saattir beni bağırıyorsunuz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Şimdi özür dilenmezse biz gidelim o zaman.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, lütfen, hayır arkadaşlar...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Özür dilesin.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ne dedi arkadaş?

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Siz “paralel baro” derken özür diliyor musunuz?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – “Siyaset yapacaksanız Genel Kurula gidin.” diyemez. Nerde siyaset yapacağımızı sizden öğrenecek değiliz. Siz siyaset yapacaksanız bulunduğunuz makamdan istifa edeceksiniz.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Biz de bize nasıl hitap edileceğini biliriz. Sizin de karşınızda asil bir baro başkanı var.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Özür dilenmezse ben gidiyorum, ben bu üslubu kabul etmiyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım, lütfen, hayır hayır.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Kabul etmiyorum bu millet iradesine yapılmış saldırıdır.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hâlâ konuşuyoruz ya arkadaşlar iki dakika izin verir misiniz lütfen ya!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Özür dilemesini istiyoruz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gamze Hanım...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Gidiyorum ben lütfen...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bakın, sizin söylediğiniz cümleler inanılmaz cümleler. Bakın..

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Baroları bölmek için yapıldığını hep söyledik.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, şimdi müsaade edin, müsaade edin arkadaşlar... (Gürültüler)

Komisyonumuzun... Ya arkadaşlar, bende de mi bugün bir tuhaflık var ya. Habibe Hanım... Kimse beni dinlemiyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Buna böyle diyebilirsiniz yani.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım...

Toplanmayalım artık! Ya inanamıyorum bugün, başka bir hâldeyiz yani.

Arkadaşlar, burası, Türkiye Büyük Millet Meclisi. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün milletvekillerimizin haklarını korumak Komisyon olarak bizlerin görevidir, hiç kimse bununla ilgili olarak milletvekillerimize söz söyleme ve nezaket dâhilinde söz söyleme içerisinde değildir. Benim hem milletvekillerimizin bulundukları pozisyon dolayısıyla hem de milletimizi ve İstanbul'daki avukatlarımızı temsilen burada bulunan Başkanımıza da kullanılan üslubu... Karşılıklı bir iletişim kazası yaşanmıştır ama öncelikle Gönül Hanım, altını çizerek Türkiye Büyük Millet Meclisi altında milletvekili olarak görev yapan arkadaşlarımız Genel Kurulda mı, Komisyonunda mı konuşacaklarına siz değil, ben söylerim. Dolayısıyla, bu konudaki...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Biz kendimiz karar veririz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Evet evet...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Özür dilemesini rica edecek misiniz?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanımcığım, benim istirhamım, lütfen milletvekili arkadaşlarım adına ben mevzuu, komisyonu, milletvekillerimin haklarını koruyarak gereken konuşmayı yaptım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Biz de teşekkür ediyoruz.

Sizi de üzülerek dinledik özür dilemiyorsanız biz müsaade istiyoruz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hayır, özür...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Size görevinizde başarılar diliyoruz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aysu Hanım, bakın, şu an yapılan hoş bir şey değil lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sizinle ilgisi yok, ben kendisiyle ilgili...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Buyurun Gönül Hanımcığım, dinliyoruz sizi.

Bakın, söyleyeceği sözler var, buyurun dinliyoruz.

Buyurun,

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Değerler eğitimi konusunda neyi kastettiğimiz soruldu, yaşadığımız toplumun tüm değerlerini kastediyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Size deseydi siz bunu kabul edecek miydiniz?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Bir şey söylemedi arkadaş ya, arkadaşlar kötü bir şey söylemedi “Ben buraya siyaset yapmaya gelmedim.” dedi.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstedigine cevap verebilir ama...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – “Siyaset yapacaksan Genel Kurula gidin.” diyemez.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Gönül Hanım, buyurun...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sen git Genel Kurulda söyle isteklerini.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Arkadaşlar, toplantıyı toparlamak istiyorum.

Gönül Hanım, buyurun.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Cevaplasın, biz sonra gideceğiz.

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Değerler eğitimi konusunda ne kastettiğimiz soruldu. Değerler eğitimi konusu, yaşadığımız toplumun tüm değerleri; sevgi, saygı, inanç, iyi niyet, din, vicdan hepsini kastediyoruz sorulan buysa.

Erkeklerin misafirhaneye konulması hususundaki beyanımız soruldu. Oradaki kastımız şudur: Eşini tokatladı diye koruma tedbiri alınıp eve girmesi yasaklanan bey, iki ay dışarıda kaldıktan sonra tekrar geri döndüğünde eşini öldürüyor. Bizim oradaki kastımız şudur: Adı “misafirhanedir yurttur, sığınma evidir” her neyse. Bir yere yerleştirilmesi, orada tedavi görmesi ve ailesine dönebilecek şekilde gelmesi; öfke kontrolünün sağlanması...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Rehabilite edilebilecek bir merkez “rehabilitasyon merkezi” denilebilir ama “misafirhane” denmesini ben de çok şık bulmuyorum. Rehabilite edilmesi gereken, psikolojik destek alması gereken bir merkez olmalı.

Buyurun.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – “Rehabilite yeri” olarak...

İSTANBUL 2 NOLU BAROSU BAŞKANI GÖNÜL YILDIZ – Oradaki meramımız odur yoksa “Şiddet uygulamış evde misafir edelim.” değil tabii ki. Bu hiçbir şekilde kabul edilemez.

Ara buluculuk... Aile hukukunda ara buluculuk hususunda fikirlerimiz soruldu. Ara buluculuk hususunda şunu düşünüyorum: Ara buluculuk, arabulucunun değil, tarafların kendi iradeleriyle karar verdiği bir müessese, alternatif çözüm yolu. Taraflar kendi arasında belki iletişim kuramıyordur, ara bulucu önüne geldiğinde iletişim kurabilecek seviyeye gelebilir ya da öfke kontrolü açısından anlaşabilirler; o sebeple faydası olacağını düşünüyorum ben.

İslam hukuku konusunda da soru vardı ama gitti milletvekilimiz. Artık cevap vermeyeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ben teşekkür ediyorum Gönül Hanım’a.

Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı Aslı Hanım.

Aslı Hanım, ben sizden önerilerinizi yazılı metin de istiyorum. Olur mu lütfen? Bütün arkadaşlarımız eksik kalan cevapları ve vermek istedikleri yorumları bize gönderebilirler.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Tabii. Ben zaten öneri ve sunumu daha güzel yazarak verdim. Hatta onda unuttuğumuz hususlar da oldu.

Öncelikle bir şey söylemişlerdi benim ifademde “Şüphe sanık lehine yorumlanır” kısmında. Şüphe sanık lehine yorumlanır tabii ki yani yargılama safhasının karar aşamasında olan bir husustur. Muhtemelen, ben, hızlı konuştuğum için herhâlde sayın vekilimiz onu sanki karakol aşamasında bunu söylüyormuşum gibi düşündü. Ben de yaklaşık dediğim gibi yirmi beş-yirmi altı yıldır ceza hukukunda çalışıyorum, şüphe sanık lehine yorumlanının ne zaman olduğunu bilebiliyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN FEYZİOĞLU – “Yeterli delil polis tarafından toplanmazsa ve sonra delil yoksa..” Öyle söylemişsiniz.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Toplanmadığını açıklamak için söylemiştim evet. Sağ olun. Aynen değil mi? Benim söylemek istediğim şeydu: Eğer karakolda olayın aşaması, olay yeri incelemeyi başlatarak bütün tanık ve delillerin toplanması yeteri kadar yapılamazsa bu, karar aşamasında “Şüphe sanık lehine yorumlanır.”

ilkesi gereği sanığın lehine yorumlanıyor ve delil yetersizliğinden beraat ya da başka, açıkçası ceza almama hususu gerçekleşiyor diye söylemişim ama muhtemelen zaten sayın vekil de aslında ne demek istediğimi anlamıştır.

Benim İstanbul Sözleşmesi'yle ilgili söylemek istediğim şu: İstanbul Sözleşmesi'nin benim anlamadığım -yani bunu bir vatandaş olarak söylüyorum- neden kaldırıldığı çünkü gerçekten çok ciddi ve güzel bir kazanımdı ve kaldırılmasından sonra olan vakaların kadın aleyhine geliştiğini düşünüyorum. Bunu iki tarafı da düşünebiliriz. Evet, işte “Kaldırıldı, kadınlar öldürülüp güvencesiz kaldı” beyanları da var; aynı zamanda başka şey de işte “İstanbul Sözleşmesi kaldırıldı.” deyip halay çekip bunu artık “İstedikimizi yapabiliriz. Bir başarı.” diye lanse edenler var. Ya, bu, siyasetüstü bir olay. Yani ne bir taraf şunu yaptığı için ne bu taraf değil. Ben o kadınların yanımdayım ve o kadınlar gerçekten bu kaldırıldığı için kendilerini güvencesiz hissettiler. Kim suçlu, o mu, değil. Mesele, bunun...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ama bunun anlatılması gerekiyor; güvence devam ediyor.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Ama işte, ben, zaten bunu inanın yapıyorum, bütün gittiğim her yerde yapıyorum çünkü benim için değerli olan kadınların adli mekanizmalara başvurmaları ama şunu da biliyorum: Kaldırıldığı için hani iki taraftan da bunun çok farklı... İşte, hepimiz biliyoruz, sabahında işte halay çekerek kutlayanlar oldu -benim anlamadığım şekilde- hani bir sözleşme kalktığı için niye halay çekiyoruz, neyin başarısı? Ya da bir tarafın “İşte, her şey bitti.” demek neyin başarısı? Yani bu gerçekten de böyleydi; iki taraf da bir anda sanki siyasi bir başarı oldu kaldırılması çünkü daha önce söylemler vardı “İstanbul Sözleşmesi kaldırılın.” diye. Sanki bir görüşün başarısı gibi lanse edildi. İşte yanlış olan kısım buydu. Diğerinin de başarısızlığı gibi lanse edildi ve kamuoyuna şöyle verildi: “Bittiniz.” İki taraf içinde bence tek mağdur olan kadınları çünkü ben o kadınları gördüm ve hep diyorum: Eğer şiddet uygulayana potansiyel bir teşvik veriyorsak işte bunu düşünmeliyiz. Vermemeliyiz diye düşünüyorum ve bence de bir şekilde hani, belli şeyler görüldükten sonra olumlu yöne gidileceğine de inancım sonsuz çünkü siyasetüstü olduğunun altını çiziyorum. Yani benim kendi siyasi görüşüm vardır, bu, bambaşkadır ama burada bulunduğumda bunun amacıyla gelmedim. Ben o kadınları gördüğüm için geldim, benim için kimin ne dedikinden değil. Bu kadınlar gerçekten bunun kaldırılmasıyla ilgili ne yapabileceksek yapalım. Ben kendim, katıldığım bütün panel, konferans, eğitim her yerde devam ettiğini söylüyorum, avukat arkadaşlara da bütün taleplerine devam etmelerini söylüyorum.

Bence dersler önemli çünkü ben kendim bile aldığım eğitimlerde mağdurla iletişimi, toplumsal cinsiyeti ben de bu alanda çalışarak yaşayarak öğrendim. Zararın neresinden dönersek kârdır. Bence eğitimlerimizi vermeliyiz. Hâkim ve savcılarımıza, polislerimize, jandarmaya veriliyor fakat sorun şu: Biz eğitimi ne kadar alıyoruz? Sayılar üzerinde evet 3 bin, 5 bin, 10 bin geliyor fakat acaba kaç kişi alıyor? Ha, verilmeye devam etmeli mi? “Yüzde 100.” diyorum devam edilmeli çünkü etkisi oluyor. Yani bir kulaklık alanda da etkisi oluyor. Bu nedenle eğitime devam etmesi çok hayati ama her rakamdaki her kişinin de o eğitimi aldığını kabul etmeyelim. Yani eğitim aldı, özümsemesini mutlaka ya kontrol etmeli ya da bunu tekrarlayan eğitimler vermeliyiz. Avukat arkadaşların bile öyle dilleri var ki inanamıyorsunuz yani sorun öyle sayılarla, rakamlarla değil. Biz gerçekten farklı kültürlerin harmanlandığı bir ülkeyiz, istatistiki sonuçlardan öte ben gerçek olarak mutlaka herkesin üstüne düşen sorumluluğu yapması gerektiğine inanıyorum.

Evet, şiddetten de hiçbirimiz hiçbirimiz arınmış durumda değiliz; ne eğitim ne gelir durumu istediğiniz, aklınıza gelen bütün kriterlerden farklı olarak şiddet her ailede de inanın olabiliyor. Bunu kendimiz de aslında avukat meslektaşlarım da çok iyi biliyorlar; okumuş ailelerdeki “anlaşmalı

boşanma” olarak geçiyor kayıtlara, hiçbirimiz gerçeği görmüyoruz; diğer ailelerdeki ise işte belki 3’üncü sayfa haberleri oluyor. Ne yazık ki işte yeni, en son Ankara’da Çayyolu’nda bile doktor bir kadın cinayetini hepimiz duyduk. Demek ki bu şiddet bir şekilde çözüme ulaşmalı yani.

Tabii ki benim için de burada olmak çok enteresan ama sorular yönünden... Evet, biz baro olarak, ben avukat olarak, evet, elimden geleni yapıyorum ve bunu tamamen kendim gönüllü olarak ailemde alarak yapıyorum. Ben “İdeal olarak her şeyi çözdüm.” diye de hani: Birkaç soru daha böyle hani “Şununuz mu, bununuz mu?” dendi. Gerçekten de hani, bu kadar önemsenmiş olmak tabii ki çok güzel ama sonuçta biz baronun bir merkeziz. Bu aşamaya gelmemiz de inanın tek benim olarak değil, bugün burada olmayan 100 kadın arkadaşım, artı 400 kadın-erkek karışık meslektaşımız var. Bizim içimizde de yanlış yapan vardır. Olmaz mı?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aslı Hanım, bir toparlayalım olur mu?

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Burada önemli olan hani birbirimize “Sen ne yaptın, ben ne yaptım?”dan öte biz elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. Her daim ve her şekilde kadınlar için elimizden geleni yapmaya devam etmek istiyoruz, hani, hepimiz için istiyoruz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Çok teşekkür ediyorum.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Bir de son bir şey diyecektim: Sorun, bir de “namus” kavramını kadına yüklemek. Bir de bunu dilimizden gerçekten de “namus” kavramını kadına yüklemenin -bunu da tırnak içinde- kadına karşı şiddetin bir gerekçesi olarak görüyoruz.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ece Hanım, buyurun.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; sabahın beri hakikaten cevap vermek için sabırsızlanıyordum. Büyük bir yanlış anlaşılmanın içinde olduğumu fark edebiliyorum. Şimdi, demek istediğim: Sözlerime başlarken, ilk konuşmada sunumu yaparken kadın STK’lerin önerileri ve yaşadığı sorunlar üzerindeki tavsiyeler ve özellikle başlarken de bunların benim fikrimin ve onların kanaatinde olduğum belli birkaç sadece maddesini dile getirdim. O 50’ye yakın maddeler var, hepsine katıldığımı söylemedim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kimin o 50 madde? O, sizin sunumunuz olarak bize geldi ama.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Şöyle: Şu an biz birebir işin içinde olduğumuz için bana gelen tavsiyeler bunlar fakat benim kanaatimce, sözlü olarak dile getirdiklerim benim katıldığım maddeler ama dile getirilmeyenler onlar benim kanaatim değil. Yani 9’uncu maddeyi okuduğumu hatırlamıyorum, okumadım hatta okumadığımı hatırlıyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ama şimdi, bakın...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Kadın Örgütlerinin Sunduğu 50 Acil Önlem” yazıyor orada.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Evet, hani Komisyonun değil.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Ece Hanım, bakın, “Okumadım.” demeniz önemli bir şey. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Komisyona, Siirt Barosunun sunumu olarak, benim telefonuma da arkadaşlarım...

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Şöyle: Şimdi, bizim konu başlığımız...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Müsaade edin.

Siz, tabii, elektronik ortamda Siirt Barosunun sunumu olarak uzmanlarımıza göndermişsiniz, onlar da bana gönderdiler ama sabah kaçtan beri toplantıdayım, bakma imkânım olmadı. Şimdi uzman arkadaşlarımıza lütfen bunlara bir bakın, aksayan yerler var mı, görelim dedim ve gelen 9’uncu maddeyi... Birçok maddede var da...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Birçok madde sorunlu.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Birçok madde sorunlu ama 9’uncu madde...

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Yok, yok.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Hemen onunla ilgili bir bilgi vereyim.

Komisyonunda dile getirilen Siirt Barosu temsilcisinin sunmuş olduğu önerinin KHK kapsamında kapatılan derneklere ilişkin olduğu, KHK’lere ekli dernek listeleri incelendiğinde kapatılan 1.374 dernekten adında “kadın” geçen 36 dernek bulunmuş, bunlardan 26 tanesi FETÖ/PDY; 10’u PKK, KCK iltisakı olduğu tespit edilmiş kapatma gerekçeleridir. Dolayısıyla, bunu çözüm önerisi ya da fikir olarak sunuyor olmanıza üzüldüm.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Yok, ben fikir olarak sunmuyorum. Hani şöyle demek...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – “Bunu aldık, getirdik.” dediniz yani o zaman.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Ben fikir olarak onu sunmuyorum çünkü benim zaten fikir olarak sunduklarım sözlü olarak dile getirdiklerim.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – O zaman bunu Komisyona işlemiyoruz, işlemediğimizi...

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Yanlış anlaşılacak istemem kesinlikle.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Sizin sadece söylemlerinizi Komisyona işliyoruz, bu sunuyu işlemiyoruz.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Evet, evet, kesinlikle yanlış anlaşılacak istemem o konuda. Bunlar yapılan araştırmalar sonucu verilen öneriler ve benim de sözlü olarak dile getirdiklerim sadece katıldıklarım. Umarım doğru anlaşılmışımdır.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Tamam, düzeltme için teşekkür ediyorum.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Başkanım, bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aslı Hanım, son söz.

ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ BAŞKANI ASLI KOÇAK ARIHAN – Evet, çok kısacık.

Aile ara buluculuğuyla ilgili bir şey söyleyeceğim, yine alandan bir bilgi vereceğim. Uzlaştırma var şu an biliyorsunuz. Uzlaştırma da önümüzde gördük, gerçekten yapılamadı. Özellikle uzlaştırmacılar hukukçu olmadıklarında “Uzun sürer, sen burada perişan olursun, yıllar sürer.” diyerek kadınları şikâyetinden vazgeçirdiler. Ara buluculuk da işin içine girdiğinde gerçekten ne olacağını bilmiyoruz. Yanlışla yanlış olarak devam etmememiz gerektiğini de düşünüyorum çünkü aile ara buluculuğu çok çok tehlikeli bir zeminde olabilir ve bu nedenle hem Ankara Barosu olarak da özellikle buna karşı olduğumuzu söylemek istiyorum.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Aslı Hanım, çok teşekkür ederim.

Kıymetli Türkiye Barolar Birliği Başkanım ve değerli baro başkanlarım, temsilcilerim; hepinize, Komisyon üyelerimize, bütün uzmanlarımıza, yorulan, emek çeken, hizmet eden arkadaşlarıma canıgönülden teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kapatıyorum Filiz Hanım ya.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kapatmadan lütfen.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Peki, toplantıda konuşsak olur mu? Kapatayım da...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kapatmadan konuşalım.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Peki, çok kısa, ne olur ya, lütfen...

Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, bir şeyden çok rahatsız oldum. Şimdi burada kadın örgütlerinin 50 önerisini yazmış getirmiş baro üyesi arkadaş. Şimdi, bu maddede diyor ki: “İnsan hakları alanında birçok ihlale neden olan, en çok kadınların ve LGBTİ+’ların zarar gördüğü OHAL uygulamaları bir an evvel sonlandırılmalıdır.” Şimdi, OHAL, sizin de kaldırdığınız bir şeydi ve taraf olduğunuz bir şey değil herhâlde.

“Bağımsız kadın örgütlerinin herhangi bir baskı altında kalmadan mevcudiyetlerini devam ettirdikleri siyasi atmosfere geri dönüşmesi -bu, bizim için böyle- ve kapatılan kadın derneklerinin yaşadıkları mağduriyetler giderilerek tekrar açılması gerekmektedir.” Şimdi, bazılarıyla ilgili dava olabilir olmayabilir ama devam eden davalar vardır, bazıları hakikaten kadın derneği değildir, şudur budur, bunu bilemem ama bu söylemde ben yani bu kadar, neredeyse, hani mobbinge varacak bir şey, rahatsızlık... Beni çok rahatsız etti. Yani biz bugün 25 Kasım'da şiddet görüyorsak sokağa çıktığımızda, 8 Mart'ta şiddet görüyorsak, daha üç gün önce “İstanbul Sözleşmesi yargılanamaz.” diye Ankara Adliyesinin önünde, Semra Vekille beraber üstelik şiddet görmüşsek 2 vekil olarak da... Biz, evet, daha özgür bir atmosfere geri dönüşmesini istiyoruz bu da bizim düşüncemizdir yani.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kapatılan...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siirt Barosundan gelen arkadaşımız başka türlü düşünüyor olabilir.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Düşünüyor, düşündüğünü ifade etti.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama ben en azından bunu ifade etmek istedim. Burada, gerçekten, bu baskıyı uygulayacak bir şey görmüyorum ben.

Teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – 22 Kasım 2016 tarihli 677 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3'üncü maddesinde “Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara aidyeti, iltisakı bulunan ve bunlarla irtibatı olan;” 6 Ocak 2017 tarihli 679 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5'inci maddesinde “Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara aidyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olan ve ekli (5) sayılı listede yer alan dernekler kapatılmıştır.”

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bunların hepsi böyle miymiş yani? Karar var öyle mi?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – 1.374 dernekten... Bakın, 1.374 dernek kapatılmış, bunun içerisinde 36 tanesinin içinde “kadın” geçiyormuş ve 36 dernek bulunmaktadır. Bu 36 derneğin 26’sı FETÖ/PDY’den, 10’u PKK, KCK iltisakı olduğu için kapatılmıştır. Yani bunun OHAL’le bir alakası söz konusu değildir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yargı kararıyla mı kapatılmış?

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Kıymetli Başkanım Sayın Feyzioğlu, değerli başkanlarım; her bir başkanına çok teşekkür ediyorum.

Siirt temsilcimize yaptığı açıklama için ayrıca teşekkür ediyorum.

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Başkanım, keşke, sabahdan beri ilk ben konuşsaydım. Hani sabırsızım, yanlış anlaşılmaq istemem çünkü bunu düzeltmek için böyle sabah beri şurada böyle debelenip duruyorum yani.

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Keşke, arkadaşlarımız burada...

SIİRT BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ ECEHAN POLAT – Aynen, aynen...

BAŞKAN ÖZNUR ÇALIK – Evet, peki, çok teşekkür ediyorum, ayaklarınıza sağlık.

Komisyon üyesi arkadaşlarım burada kalırsa bir beş on dakika istişare etmek isteriz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.28

